151 bayat kimke birse uḳuş ög bilig
öküş eḍgülükke uzattı elig

152 biligni beḍük bil uḳuşnı uluġ
bu iki beḍütür öḍürmiş ḳuluġ

153 bu sözke tanuḳı munu keldi söz
bu sözni eşitgil sözüng munda üz

154 uḳuş ḳayda bolsa uluġluḳ bulur
bilig kimde bolsa beḍüklük alur

155 uḳuşluġ uḳar ol biliglig bilir
biligli uḳuġlı tilekke tegir

B 24 156 bilig maʿnisi bil negü tir bilig
bilig bilse ötrü yırar erde ig

157 biligsiz kişi barça iglig bolur
igig emlemese kişi terk ölür

158 yorı ay biligsiz igingni ota
biligsiz otın sen ay bilge ḳuta

159 uḳuş ol burunduḳ anı yetse er
tilekke tegir ol tümen arzu yir

160 uḳuş bolsa erke kör asġı öküş
bilig bilse ötrü bolur er küsüş

A 17 161 uḳuş birle işle ḳamuġ iş küḍüg
bilig birle bekle bu bulmış öḍüg

151 *birse ... ög*] A21 *berz-e u. gg* (satır altında ar. harfl. *ʿaḳıl*) B10 *... ög* (satır altında *fehm*) | *uzattı elig*] A21 *usadı ilig* B10 *uzat(t)ı e.* || 152 *beḍük ...* A22 *b.* (satır altında ar. harfl. *büleṇdi*) *b. uḳuş-şuġ* B11 *beḍük* (satır altında *... | iki ... öḍürmiş*] A22 *ikin* (satır altında ar. harfl. *du*) *b. ǫdürmiş* B11 *...* (satır altında *ozdurmış*) || 153 *munu*] A23 *mesel* | *bu ... munda*] A23 *buu söz ... tudġıl sǫsüng m.* B12 *... minde*

154 A 'da bu beyit 155 'ten sonra geliyor | *uluġluḳ*] A25 *uḳuġ-luġ* | *alur*] A25 *ḳayda bidig-lig ulur* B13 *... beḍüklük* (satır altında *uluġ-luḳ*) *a.*

155 A 'da bu beyit 154 'ten önce geliyor | *bilir*] A24 *bilür* | *uḳuġlı*] A24 || 156 *negü tir*] A26 *negü ol* B1 *negü t.* | *yırar ... ig*] A26 *arır ǧ. i.* B1 *y. ǧ. i.* (altında *yaḫşı*) || 157 *igig*] B2 *i.* (satır altında *bilgüçi*) || 158 *otın ... ḳuta*] (satır altında *özüngni*) ... *ḳuta* || 159 *burunḍuḳ ... ir*] A29 *b. a. tudz-a i.* (satır altında *nişane*) *a. yetse* (satır altında *bilse*) *er* | *yir*] A29 *yer* || 160 *küsüş*] *küsüş* (satır altında ar. harfl. *payende*) B5 *küşüş* (kenarda *yaḫşı ʿaziz*) || 161 *küḍüg*] A1 *işl-e ḳ. i. kedüg* B6 *... küḍüg* (satır altında *bilip*) | *bekler ... bekl-e b. bilmiş ǧ.* B6 *beḳler b. bulmış ö.* (satır atlında *özini*)

asıġın ... ayur] A2 *asġ-ı ...* B7 *asıġın münlerin sözleyür*

VII.

TİL ERDEMİN MÜNİN ASIĠIN YASIN AYUR

162 uḳuşḳa biligke bu tılmaçı til
yaruttaçı erni yorıḳ tilni bil

163 kişig til aġırlar bulur ḳut kişi
kişig til uçuzlar barır er başı

164 til arslan turur kör işikte yatur
aya evlig er saḳ başıngnı yiyür

165 tilin emgemiş er negü tir eşit
bu söz işke tutġıl özüngge iş it

166 mini emgetür til iḍi ök telim
başım kesmesüni keseyin tilim

167 sözüngni küḍezgil başıng barmasun
tilingni küḍezgil tişing sınmasun

B 25 168 biliglig bilig birdi tilke bışıġ
aya til iḍisi küḍezgil başıġ

169 esenlik tilese sening bu özüng
tilingde çıḳarma yaraġsız sözüng

162 *tılmaçı til*] A3 *tıl-maçıdil* (satır altında ar. harfl. *ḳele◦çi*) | *yaruttaçı ... yorıḳ*] A3 *yaru-taçı yer-ni yaruḳ* B8 *yarut(t)açı ... yorıḳ* (satır altında *ḳızıl*) || 163 *kişig ...* ... *ḳut*] A4 *k. bil ...* B9 *kişig* (satır altında *kişi*) *t. a.* (satır altında *saḳlar*) *b. ḳut* | *kişig başı*] A4 *... öz b.* B9 *kişig* (satır altında *kişi*) *t. u.* (satır altında *yengil-ler*) *barır* (*b-* yerine *y-* ile) *e. başı* || 164 *işikte yatur*] A5 *i. yadur* B10 *işikde yatur* | *evlig ... yiyür*] A5 *ǧ. arsaḳ b. yidür* B10 *evlüg er sıḳ başı(n)gnı yiyür* || 165 *emgemiş ...* ... *it*] A6 *ḳengül-ni lesid* || 166 *mini ... telim*] A7 *men-i imgedür b. ǧti ǫk tilim* B12 *... ṭelim* || 167 *küḍezgil*] A8 *ḳusedgil* | *küḍezgil*] A8 *ḳusedgin*

B14 'de, 167 'den sonra, daha şu beyit gelmektedir (sırası için bk. beyit 194):

buḍun tili yaḫlaḳ sini sözlegey
kişi kılkı kirtüç eting-ni yigey

168 *birdi ... bışıġ*] A9 *berti t. başıġ* B1 *b. tıl-ḳa bışıġ* | *iḍisi*] A9 *evnde* (?)

169 A17 'de bu beyit 176 'dan sonra geliyor | *tilingde*] A17 *tiling-tin*

170 bilip sözlese söz biligke sanur
biligsiz sözi öz başını yiyür

171 öküş sözde artuḳ asıġ körmedim
yana sözlemişte asıġ tulmadım

172 öküş sözleme söz birer sözle az
tümen söz tügünin bu bir sözde yaz

173 kişi söz bile ḳoptı boldı meḷik
öküş söz başıġ yirke ḳıldı kölik

174 öküş sözlese yaṅşadı tir bilig
yana sözlemese aġın tir tilig

175 ḳalı mundaġ erse yorıḳ utru ur
yorıḳ utru ursa kişig yoḳlatur

176 tilig keḍ küḍezgil küḍezildi baş
sözüṅni ḳısurġıl uzatıldı yaş

177 til asġı telim bar yası ma öküş
ara ögdilür til ara miṅ söküş

178 ḳalı mundaġ erse bilip sözle söz
sözüṅ bolsu közsüz ḳaraġuḳa köz

179 biligsiz ḳaraġu turur belgülüg
yorı ay biligsiz bilig al ülüg

180 toġuġlı ölür kör ḳalır belgü söz
sözüṅ eḍgü sözle özüṅ ölgüsüz

170 *bilip ... sanur*] A10 *b. sösl-e söz-ni bilig kisenür | sözi ... yiyür*] A10 *öz b. yeyür* || 171 *sözlemişte ... tulmadım*] A11 *s. tadıġ ḳrmedim* B4 *sözlemişde ... tulmadım* (*t-* noktasız) || 173 *bile ... meḷik*] A13 *birl-e ḳopdı bultı mulük | başıġ ... kölik*] A13 *baş-ı ḳıltı yerke ḳölük* || 174 *yaṅşadı tir*] A14 *ikşit-i ter | aġın tir*] A15 *aġın* (satır altında ar. harfl. *şumm*) *ter* || 176 *tilig ... küḍezildi*] A16 *tiling-ni ḳuset-ti kuşedil-ti* B9 *tılıġ keḍ ...*

A17 'de, 176 'dan sonra, daha şu beyit gelmektedir (sırası için bk. beyit 199):

ṣen-lik tilez-e sening bu ṣüng
tiling-tin çıḳarm-a yaraġ-sız sṣüng

177 *telim ... ma*] A18 *tilim b. yaz-ı m-a* B10 *teḷim b. yasınma* (oku *yası*) || 178 *ḳalı*] A19 *ḫal-ı* B11 *neçe | közsüz*] B11 *körsü* || 179 *ḳaraġu*] A20 *ḳarġu | ülüg* A20 *ulüg* (satır altında ar. harfl. *ülüş*) || 180 *ölür ... ḳalır*] A21 *ṣler kör bolur ölgüsüz*] A21 *ṣlgü söz*

181 iki neṅ bile er ḳarımaz özi
bir eḍgü ḳılınçı bir eḍgü sözi

182 kişi toġdı öldi sözi ḳaldı kör
özi bardı yalṅuḳ atı ḳaldı kör

B 26

183 tiriglik tilese özüṅ ölmegü
ḳılınçıṅ sözüṅ eḍgü tut ay bügü

184 tilig ögdüm ança ara söktüküm
tilekim söz erdi saṅa yördüküm

185 ḳamuġ sözni yıġsa uḳuş taplamaz
kerek sözni sözler kişi kizlemez

186 sözüm oġluma sözledim men toṅa
oġul minde altın maṅa ne teṅe

187 saṅa sözledim men sözüm ay oġul
saṅa birdi bu pend özüm ay oġul

188 kümüş ḳalsa altun meniṅdin saṅa
anı tutmaġıl sen bu sözke teṅe

A 18

189 kümüş işke tutsa tüker alḳınur
sözüm işke tutsa kümüş ḳazġanur

190 kişidin kişike ḳumaru söz ol
ḳumaru sözüg tutsa asġı yüz ol

191 bu kün tügme ḳaşıṅ ay bilge bügü
özüm ʿuẓrin aysa yime eymenü

181 *er*] A22 *ṣr* B14 *ṣr* || 182 *kör*] A23 *kṣr* B15 *köz | özi ... atı*] A23 *söz-i birl-e yalġuz a.* B15 *ö. bardı yanglaḳ* (satır altında *mungluġ*) || 183 *ḳılınçıṅ ... bügü*] A24 *ol eḍgü ḳılınçı sṣsüng ḫut* (?, satır altında ar. harfl. *reḥa kün*) *bugü* B1 ... *bügü* || 184 *tilig söktüküm*] A25 *tılıġ ṣgdüküm hem a. yesdüküm* B2 *tılıġ ... | saṅa*] A25 *sangga* || 185 *yıġsa*] A26 *yaġz-a* B3 *yıġsa | sözler*] A26 *sṣz-le* || 186 *toṅa*] A27 *sṣnga* B4 *t.* (satır altında *toġa*) | *minde ... teṅe*] A27 *men-tin al-ın manganı tengge* B4 *m. altın mṣnga ni tṣnge* || 187 *birdi*] A28 *berti* || 188 *meniṅdin*] B6 *mṣni(n)gdin | tutmaġıl tukel | tutsa*] A1 *tudġıl* (önce *-l* yerine *-n* yazılmış, sonra tashih edilmiş)

190 A 'da bu beyit yok | *ḳumaru*] B8 *ḳumaru* (satır altında *pend*) | *sözüg*] B8 *sözi*

191 A 'da bu beyit yok *tügme bügü*] B9 *tügme* (satır altında *çıtma*) *bügü | aysa*] B9 *aysam*

VIII.

KİTAB İDİSİ ÖZ ʿUZRİN AYUR

192 tilekim söz erdi ay bilge bügü
kiḍin keldeçike özüm sözlegü

193 uḳuş keldi utru ayur bütrü kör
sözüŋ bolsa yaŋgluḳ saŋa bolġa ḳor

194 buḍun tili yavlaḳ sini sözlegey
kişi ḳılḳı kirtüç etiŋni yigey

195 baḳa kördüm erse yinik boldı yük
özüm aydı sözle sözüŋ barı tök

B 27 196 negülük tise sen ayayın saŋa
eşitgil sözümni ay ersig toŋa

A — 197 bu yalŋguḳ atı boldı yaŋgluḳ üçün
bu yaŋgluḳ uruldı bu yalŋguḳ üçün

198 yaŋılmaz kişi kim ayu bir maŋa
yaŋılmış tümen miŋ ayayın saŋa

199 biligliġ iḍi az biligsiz öküş
uḳuşsuz öküş bil uḳuşluġ küsüş

200 biligsiz biligligke boldı yaġı
biligsiz biligligke ḳıldı çoġı

201 kişide kişi aḍruḳı bar telim
bu aḍruḳ biligdin ayur bu tilim

kitab ... ayur] A2 *kidab idiz-i söz-lemiş-ke öz 'usrin kolur* B10 *k. i. özinge uzur*

192 *bilge bügü*] A3 *belge begü* B11 *bilge büġü* | *kiḍin keldeçike*] A3 *kedin kel çerke* || **193** *ayur ... kör*] A4 *yurü tərü kər* B12 *a. bütrü k.* | *sözüŋ ... bolġa*] *sösüm bolz-a y. sangga ḳılġ-a*

194 B 2414 'te beytin tekrarlanması için bk. beyit 167 not | *buḍun ... sini*] *... sen-i* B13 *b.* (satır altında *yaman*) | *kirtüç ... yigey*] A5 *kirdüç ġding-ni* B 13 *kirtü* (B 2414 *kirtüç*, *-ç* noktasız) ... || **195** *yinik*] A6 *yenik* B14 *yinik* || **196** *negülük tise*] A7 *n. tez-e* B1 *nigülük t.* | *eşitgil sözümni*] B1 *sözümni ayayın*

197 A 'da 197. — 228. beyitler yok; burada A nushasında sahife eksikliği mevcut olmadığına göre, bu kısım ya noksan bir nushadan istinsah edilmiş veya istinsah edilirken, sahifeler atlanılmış olmalıdır | *yalŋguḳ*] B2 *yangluḳ* | *yalŋguḳ*] B3 *yaŋgluḳ* | *küsüş*] B4 *küşüş* (sahife kenarında *yaḫşı ʿaziz*) || **200** *çoġı*] B5 ç. (satır altında *cevab*) || **201** *tilim*] B6 *tilim*

202 biligligke sözledim uş bu sözüm
biligsiz tilini bilümez özüm

203 biligsiz bile hiç sözüm yoḳ meniŋ
ay bilge özüm uş tapuġçı seniŋ

204 sözüm sözlemişke saŋa eymenü
özüm ʿuzri ḳoldı saŋa uş munu

205 sözüg sözledeçi azar hem yazar
uḳuşluġ eşitse oŋarur tüzer

206 burunduḳluġ ol söz tiye burnı teg
barur ḳança yetse titir boynı teg

207 bilip sözledeçi kişi bar öküş
anı bildeçi er maŋa keḍ küsüş

208 ḳamuġ eḍgülükler bilig asġı ol
bilig birle buldı meşel kökke yol

209 bilig birle sözle ḳamuġ sözni sen
biligin beḍük bil ḳamuġ özni sen

210 yaşıl köktin indi yaġız yirke söz
sözi birle yalŋguḳ aġır ḳıldı öz

B 28 211 kişi köŋli tüpsüz teŋiz teg turur
bilig yinçü sanı tüpinde yatur

212 teŋizdin çıḳarmasa yinçü kişi
kerek yinçü bolsun kerek say taşı

213 yaġız yir ḳatındaḳı altun taş ol
ḳalı çıḳsa begler başında tuş ol

214 biligliġ çıḳarmasa bilgin tilin
yarutmaz anıŋ bilgi yatsa yılın

215 uḳuşlı biligli iḍi eḍgü neŋ
ḳalı bulsa işlet uçup kökke teŋ

202 *uş bu*] B7 *uşbu* || **203** *meniŋ*] B8 *meni(n)g* | *seniŋ*] B8 *seni(n)g* || **206** *yetse titir*] B11 *yetse titir* || **207** *er ... küsüş*] B12 *ər maŋa keḍ küşüş* (satır altında *körküz aziz*) || **210** *köktin ... yirke*] B15 *kökdin ... yaġız yirke* | *yalŋguḳ*] B15 *yaŋgluḳ* || **211** *yinçü*] B1 *yünçä* || **212** *yinçü*] B2 *yünçü* | *yinçü ... taşı*] B2 *günçü ... taşı* (*t-* noktasız) || **213** *yir*] B3 *yir* | *başında taş*] B3 *başında tuş* (*-ş* noktasız) || **215** *ḳalı ... teŋ*] B6 *ḳalı bulsang uçup k. teng* (noktasız)

216 negü tir eşitgil bu il kẹnd begi
uḳuşḳa biligke yetürmiş ögi

217 ajun tutġuḳa er uḳuşluġ kerek
buḍun basġuḳa ög kerek hẹm yürek

218 uḳuş birle tuttı ajun tutġuçı
bilig birle bastı buḍun basġuçı

219 ajunḳa apa inmişinde berü
uḳuşluġ uru keldi eḍgü törü

220 ḳayu öḍte erse bu künde burun
biligligke tegdi beḍükrek orun

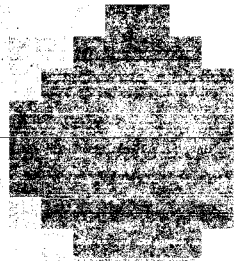

221 uḳuş birle aslur kişi artaḳı
bilig birle süzlür buḍun bulġaḳı

222 bu ikin itümese ḳoḍġıl bilig
ḳılıçḳa tegürgil sen ötrü elig

223 bügü bilge begler buḍunḳa başı
ḳılıç birle itmiş biligsiz işi

224 ajun tutġuḳa er uḳuş bilse keḍ
buḍun basġuḳa er bilig bilse keḍ

225 bu iki birikse bolur er tükel
tükel er ajunuġ tẹmam yir tüke

B 29 226 apaṅ iki ajun ḳolur erse sen
otı eḍgülük ol ḳılur erse sen

227 ḳalı eḍgü bolmaḳ tilese özüṅ
yorı eḍgülük ḳıl kesildi sözüṅ

228 kişi meṅgü bolmaz bu meṅgü atı
anın meṅgü ḳaldı bu eḍgü atı

A 18 229 özüṅ meṅgü ermez atıṅ meṅgü ol
atıṅ meṅgü bolsa özüṅ meṅgü ol

216 *negü ... kẹnd*] B6 *nigü ... kẹnt* ‖ **217** *buḍun*] B7 *b.* (satır altında *yaman* ; krş. 194 ve 218) ‖ **218** *tuttı*] B8 *tut(t)ı* | *buḍun*] B8 *b.* (satır altında *yaman* , krş. 217 ‖ **219** *ajunḳa ... berü*] B9 *a. a.* (satır altında *dünyake adẹm*) *inmişinde birü uru* B9 *uru* (*-r-* yerine *-z-* ile) ‖ **223** *bügü*] B13 *büġü* ‖ **224** *er ... er*] B14 *ġr ... ġr* | *er ... er*] B15 *ġr ... ġr* ‖ **229** *meṅgü*] A8 *mingü* | *meṅgü*] A8 *mingü*

IX.

EḌGÜLÜK ḲILMAḲ ÖGDİSİN ASIĠLARIN AYUR

230 ḳalı bolsa elgiṅ buḍunḳa uzun
ḳamuġ eḍgülük ḳıl ḳılınçın sözün

231 yigitlik ḳaçar ol tiriglik uçar
bu tüş teg ajundın özüṅ terk keçer

232 tiriglikni mün ḳıl asıġ eḍgülük
yarın bolġa eḍgü yigü keḍgülük

233 negü tir eşitgil kişi eḍgüsi
yorıp tın toḳıġlı aḫır ölgüsi

234 ajunda ne yaṅlıġ eren toġdı kör
bir ança yorıdı yana öldi kör

235 kerek beg kerek ḳul ne eḍgü isiz
özi öldi erse atı ḳaldı iz

236 saṅga tegdi emdi kezigçe orun
ḳamuġ eḍgülük ḳıl sen eḍgü burun

237 tirig ölgü aḫır töşengü yirig
kişi ölse eḍgün kör atı tirig

238 iki türlüg at ol bu tilde yorır
bir eḍgü bir isiz ajunda ḳalır

B 30 239 isizke söküş eḍgü ögdi bulur
özüṅke baḳa kör ḳayusın ḳolur

eḍgülük ... ayur] A9 *ġ. ḳ. ǫgdiz-in a. sǫz-ler* B5 *edgülerke ḳatılmaḳ edgüsin a.* **230** *kılınçın*] A10 *sevinçin* ‖ **231** *ḳaçar*] A11 *keçer* B7 *ḳaçar* (*ḳ-* iyi okunmuyor) | *keçer*] A11 *ḳǫçer* B7 *keçer* ‖ **232** *mün ḳıl*] A12 *mun ḳ.* (*mun-ġıl* ?) | *bolġa ... yigü*] A12 *bolġu ġ. yegü* ‖ **233** *negü ... eşitgil*] A13 *n. ter işit-gin* B9 *nigü ...* | *aḫır*] B13 *eçır* (satır altında ar. harfl. *aḫır*)

234 A14–15 'te bu iki beyit dörtlük şeklindedir ve ayrıca sahife kenarında ar. harfl. *ʾr* sözü yazılarak, işâret edilmiştir | *ajun*] A14 *acun* | *yorıdı*] A14 *tirilti* (*-l-* çizgisi yanlış yere konulmuş) ‖ **235** *ya ... isiz*] A15 *ni ġ. esiz* (satır altında ar. harfl. *bẹd*) | *iz*] A15 *kör* (krş. beyit 234 not) ‖ **236** *saṅga ... orun*] A16 *sangga t. ġrz-e keşig-çe acun* | *burun*] A16 *tusün* B12 *burun* ‖ **237** *töşengü yirig*] A17 *tǫşüngü yeriig* B13 *t. yirig* | *eḍgün kör*] A17 *ġdgü ġr* ‖ **238** *eḍgü ... ajunda*] A18 *ġdgü* (satır altında ar. harfl. *nik*) *b. ġsiz* (satır altında ar. harfl. *bẹd*) *acun-ta* ‖ **239** *isizke*] A19 *ġ-siz-ke* (*ġ-* dikkat)

240 özüng eḍgü bolsa atıng ögdilig
ḳalı bolsa isiz söküş ay silig

241 söküşlüg nelük boldı żaḫḫak otun
nelük ögdi buldı ferīdun ḳutun

242 biri eḍgü erdi anı ögdiler
biri isiz erdi anı söktiler

243 isizmü sanga yig azu eḍgümü
söküşmü ḳolur sen azu ögdimü

244 ḳayusın tilese öḍürgil birin
isiz eḍgü bolsa ökünme yarın

245 mungar mengzetür söz sınamış kişi
sınamış kişi bildi il kün işi

246 kişi eḍgü atın kör alḳış bulur
atıḳmış isiz ölse ḳarġış bulur

247 neçe me sınadım isiz ḳılġuçı
kite bardı künde üzüldi küçi

248 neçe kördüm erse isizler işi
ozu bolmadı ay biliglig kişi

249 sizlik ot ol ot küyürgen bolur
yolında keçig yoḳ ötülgen bolur

250 körü tursa bizde oza barġuçı
ḳara tut ya begler ajun tutġuçı

240 *ḳalı ... isiz*] A20 *ḫal-ı b. ġ-siz* (*ġ-* dikkat)

241 A22 'de bu beyit 242 'den sonra geliyor | *żaḫḫak*] A22 *saḫak* (satır altında ar. harfl. *żaḫḫak*) | *ögdi*] A22 *ḍgdi*

242 A21 'de bu beyit 241 'den önce geliyor | *biri*] A21 *bu bir* | *isiz ... söktiler*] A23 *ġ-siz (!) ... B4 ... sökdiler* || 243 *isizmü ... aza*] A23 *ġ-siz-mü s. yeg aşu* (*'aşu?*) | *azu ögdimü*] A23 *aşu* (*'aşu*) *kesgü-mü* || 244 *öḍürgil*] A24 *ḍdürgin* | *isiz ... yarın*] A25 *ġsiz* (*ġ-* yerine *he-?* ; satır altında ar. harfl. *biḫayr*) *ġ. b. urun-m-a yegin* || 245 *mungar mengzetür*] A25 *mungġar mingsedür* || 246 *isiz*] A26 *ġ-siz* (*ġ-* dikkat)

247 A28 'de bu beyit 248 'den sonra geliyor | *me ... isiz*] A28 *men ... ġ-siz* (!) | *kite ... künde*] A28 *kede bartı kunde* B9 *k. bardı k.*

248 A27 'de bu beyit 247 'den önce geliyor | *kördüm ... işi*] A27 *kørdim ġrz-e | ġ-siz-ler başı | ozu bolmadı*] A28 *osu kelmeti* B10 *ḍzu b.* (*b-* noktasız) || 249 *isizlik ... küyürgen*] A29 *ġ-siz-lıġ ... kevürgen | ötülgen*] A29 *ġyilgen* || 250 *körü ... bizde*] A30 *bilü barz-a biz-tin | ya ... ajun*] A30 ... *acun* B12 *ya* (noktasız) ...

251 bularda ḳayu buldı erse bilig
olar urmış öḍ kün ajunḳa elig

A 19 252 bilig kimde erse ajun begleri
törü eḍgü urmış kişi yigleri

253 bu kün me kim eḍgü atansa kişi
olar boldı aşnu ol eḍgü başı

B 31 254 bügü beg kim erse biligke yaḳın
biliglig kişig ḳılmış özke yaḳın

255 elig urmış işke baḳıp işlemiş
bilig işke tutmış buḍun başlamış

256 ilin itmiş ötrü bayumış ḳara
ḳara baylıḳın ḳılmış özke tura

257 atı eḍgü bolmış atanmış aḳı
aḳı ölse atı tirig tip uḳı

258 ölürin bilip ḳılmış özke itig
bitip ḳoḍmış atın tirigke bitig

259 bu kün kim oḳısa olarıġ bilir
angar ötgünür andın eḍgü kelir

260 negü bar ajunda biligde küsüş
biligsiz tise erke körksüz söküş

261 negü tir eşitgil biliglig kişi
ajunda sınayu yetilmiş yaşı

262 biligsizke törde orun bolsa kör
bu tör ilke sandı ilig buldı tör

263 ḳalı bilgeke tegse ilde orun
ol il boldı törde taḳı keḍ burun

251 *bilig*] A31 *uḳuş | olar ... elig*] A31 *ḳılmış edgü acun-ta ḍküş* || 252 *bilig ... erse*] A1 *bilig-lig kim ġrz-e | törü ... yigleri*] A1 *tørü ġ. ...* B14 *tözü ... yigleri* || 253 *bu ... atansa*] A2 *bu* (*m-a* çizilmiş) *kim ġ. adınz-a* (*ġdinz-e ?*) || 254 *bügü*] A3 *begü* B1 *kişig*] A3 *kişi* || 255 *elig*] A4 *ilig | tutmış*] A4 *butmiş* || 256 *itmiş*] A5 *ġdmiş | baylıḳın*] A5 *bay-lıġın* B3 *baylıḳı* || 257 *atanmış aḳı*] A6 *adın-mış aḫ-ı | aḳı ... tip*] A6 *aḫ-ı bolz-a ... tep* || 258 *tirigke bitig*] A7 *bisig-ke bidip* || 259 *angar ötgünür*] A8 *angġar ġng-nür* || 260 *negü ... küsüş*] A9 *n. ... acun-ta bilig-tin kuşüş* B7 *negü ... biligke küşüş | tise*] A9 *tez-e* || 261 *tir eşitgil*] A10 *ter işit-gin | ajunda ... yetilmiş*] A10 *acun-ta s. yidilmiş* || 263 *ḳalı ... orun*] A12 *ḫal-ı ... il-tin aşun | ol ... burun*] A12 *ḍl-su tġr-te taġ-ı kez yirün* B10 ... *burun* (*b-* noktasız)

264 biligke turur bu ağırlıḳ ḳamuġ
ajunḳa kerek tör kerek il ḳapuġ

265 iki türlüg ol kör bu aşlı kişi
biri beg biri bilge yalñguḳ başı

266 anıñgda naru barça yılḳı sanı
tilese munı tut tilese anı

267 sen emdi ḳayu sen mañga ay aça
ikide biri bol üçünçte ḳaça

268 ḳılıç aldı biri buḍunuġ tüzer
ḳalęm aldı biri yorıḳ yol süzer

B 32 269 olardın ḳalu keldi eḍgü törü
ḳumaru turur tegse ḳoprur örü

270 ölügdin tirigke ḳumaru söz ol
ḳumaru sözüg tutsa asġı yüz ol

271 biligsiz ḳaraġu turur belgülüg
ay közsüz ḳaraġu bilig al ülüg

272 kişi körki söz ol bu söz ök telim
yorı eḍgü sözlüg kişig ög tilim

273 męsęl keldi türkçe muñgar meñgzetür
anı sözledim men munu yañgzatur

274 uḳuş körki til ol bu til körki söz
kişi körki yüz ol bu yüz körki köz

275 tili birle yalñguḳ sözi sözlenür
sözi yaḳşı bolsa yüzi suvlanur

264 *ajunḳa*] A13 *ǫsünge* || **265** *biri ... yalñguḳ*] A14 *bir b. yangluġ* B11 *yąngluḳ* || **266** *anıñgda naru*] A15 *aning-tan aru* (*naru* ?; satır üstünde uyg. [illegible] tekrarlanmış) || **267** *ḳayu ... mañga*] A16 *ḳayusın mangga* | *üçünçte*] A16 *ų.* B14 [illegible] || **268** *biri buḍunuġ*] A17 *b. budun-nuġ* (*b.-'uġ* ?) B15 *birdi b.* | *ḳalęm ... biri*] A [illegible] *bilig birl-e b.* B15 *ḳ. a. birdi* || **269** *ḳalu*] A18 *talu* (satır altında ar. harfl. *nik*) [illegible] A18 *ǫrü* (satır altında ar. harfl. *yoḳarı*) || **270** *ölügdin*] A19 *ǫleg-tin* | *ḳumaru* [illegible] A19 *ḳumar-ı* (satır altında ar. harfl. *yadigar*) *söz-i* B2 *ḳ.* (satır altında *pend*) [illegible] || **271** *közsüz ḳaraġu*] A20 *kǫz-süz bilig-siz* B3 *k. ḳaraġu* || **272** *bu ... ök*] A21 [illegible] *asġ-ı* | *kişig*] A21 *kişi* || **273** *muñgar meñgzetür*] A22 *mungġąr ming-sedü* | [illegible] *yañgzatur*] A22 *men-'uu yang-sadu* (satır altında ar. harfl. *'ḳşt nbm* ?) || **274** *til* [illegible] *söz ol* || **275** *yalñguḳ ... sözlenür*] A24 *yangluġ sǫsin sözleyür* B7 *yąngluḳ s.* [illegible] (*-n-* yerine *-y-* ile ?) | *yaḳşı ... suvlanur*] A24 *yaḫşı ... sevlinür* B7 *yaḫşı ...* [illegible] A4 *tudz-a*

276 körü barsa emdi bu türk begleri
ajun beglerinde bular yigleri

277 bu türk beglerinde atı belgülüg
toñga alp er erdi ḳutı belgülüg

278 beḍük bilgi birle öküş erdemi
biligli uḳuşluġ buḍun köḍrümi

279 ne öḍrüm ne köḍrüm ne ersig eren
ajunda tetig er yidi bu cihan

280 tejikler ayur anı ęfrasiyab
bu ęfrasiyab tuttı iller talap

281 iḍi artuḳ erdem kerek ög bilig
ajun tutġuḳa ötrü sunsa elig

282 tejikler bitigde bitimiş munı
bitigde yoḳ erse kim uḳġay anı

A 20 283 iḍi yaḳşı aymış azıġlıġ kür er
azıġlıġ eren berk tügünler yazar

284 miñg erdem kerek bu cihan tutġuḳa
kör arslan kerek bu ḳulan basġuḳa

B 33 285 ajunçıḳa erdem kerek miñg tümen
anın tutsa il kün kiterse tuman

286 ḳılıç ursa bıçsa yaġı boynını
törü birle tüzse ili buḍnını

276 *ajun ... yigleri*] A25 *acun ... yeg-ler-i* B8 *bu türk b. taḳı y.*

277 A28 'de bu beyit 279 'dan sonra geliyor | *beglerinde*] A28 *beg-ler-i-te* (*beg-* [illegible] yerine önce *il-* yazımış, sonra satır üstünde tashih edilmiş) | *toñga ... ḳutı*] A28 *tongga ... aṭı* B9 *toġa ... ḳutı*

278 A26 'da bu beyit 276 'dan sonra geliyor | *erdemi*] A26 *ędrem-i* | *biliglig ...* [illegible] *köḍrümi*] A26 *olar boltı kǫrgin kişi ǫḍrüm-i* B10 ... *köḍrümi* (sahife kenarında *yaḫşı ...*) [illegible] edilmiş) | *ajunda ... yidi*] A27 *acun-ta yedik ęr yeti* || **280** *tejikler*] A29 *tecik-ler* | [illegible] *tuttı talap*] A29 *tun-ı id-ler tilep* B11 *tut(t)ı ...* || **281** *iḍi ... ög*] A30 *ęt-i ...* [illegible] B12 *iḍi ... ol* (*-k* çizgisi unutulmuş olacak) | *ajun ... elig*] A30 *acun t. yedz-e* [illegible] *köḍrü ilig* B12 *orun ...* || **282** *tejikler*] A31 *tecik-ler* || **283** *iḍi ... er*] A1 *iti y. ayıdmış* [illegible] *azıġ-lıġ kǫrür* B14 *iḍi ...* | *azıġlıġ ... yazar*] A1 *asıġ-lıġ ... tuu-gün-ler yorır* B14 [illegible] (satır altında *'aḳıl-lıġ*) ... *yazar* || **284** *miñ erdem*] A2 *meng ęrdim* | *bu ...* [illegible] *tutġuḳa*] A2 *kez ḳ. tudġu-ḳa* || **285** *ajunçıḳa*] A3 *acun-çı-ġa* | *il ... kiterse*] A3 *i. kun* [illegible] *tedürz-e* B1 *ildin k.* || **286** *ḳılıç ... boynını*] A4 *ḳılınç urz-a yasz-a y. bodı-nı* | *tüzse*]

X.

BİLİG UḲUŞ ERDEMİN ASIĠIN AYUR

287 tilekim söz erdi ay bilge bügü
uḳuşuġ biligig özüm sözlegü

288 uḳuş ol yula teg ḳarañgḳu tüni
bilig ol yaruḳluḳ yaruttı sini

289 uḳuşun aġar ol biligin beḍür
bu iki bile er aġırlıḳ körür

290 muñgar bütmese kör bu nuşin reṿan
uḳuş közi birle yaruttı cihan

291 törü tüz yoruttı bayudı buḍun
atın eḍgü ḳıldı ol eḍgü öḍün

292 mañgar tegdi mundaġ biliglig sözi
tamudın yırar tip tamuluḳ özi

293 kiçig oġlanıġ kör uḳuşḳa ulam
yaşı yetmeginçe yorımaz ḳılam

294 uḳuşluġ kişi kör ḳarısa munar
uḳuş kitti tip hem ḳalem me tınar

bilig ... ayur] A5 *yal(n)guḳ arıḳ-lıġ-ı b. u. birl-e ṣrdükin a.* B3 *b. u. eḍremin*

287 *bügü*] A6 *begü* B4 *büg̈ü* | *biligig*] A6 *b.* (önce *biligin* yazılmış, sonra ta edilmiş) B4 *biliglig* || **288** *yula*] B5 *yula teg* (satır altında *açuḳ yol tig*) | *yaruḳluḳ* *sini*] A7 *y. yarudur sen-i* B5 *yaruḳluġ yaruṭ(t)ı s.* || **289** *beḍür*] A8 *besür* B9 *beḍür* *ağırlıḳ körür*] A8 *arıġ-lıḳ kesür* || **290** *muñgar ... nuşin reṿan*] A9 *munggar bıdma* *k. b. nuşirevan* | *közi ... yaruttı*] A9 *ḳorki ...* B7 *... yaruṭ(t)ı*

291 B9'da bu beyit 292 'den sonra geliyor | *törü ... buḍun*] A10 *tṛü tuz* (satır altında ar. harfl. *yürüt*) *yayudı busun* (satır altında ar. harfl. *raʿiyyet*) B9 *t.* (*t-* noktasız) *yüzini* (*y-* noktasız) ... | *öḍün*] A10 *ṣsün* (satır altında ar. harfl. *an vaḳt*)

A11 'de, 291 'den sonra, daha şu beyit gelmektedir:

anıng atı ḳaltı acun-ta aḳ-ı
ṣsüng-ni anıng ḳıl-ġın-a tut taḳ-ı

292 B8 'de bu beyit 291 'den önce geliyor | *mañgar*] A12 *manggar* | *tamudın* *tip*] A12 *tamu-tın yarar tep* B8 *tamudın yırar* (*y-* noktasız) *t.* || **293** *oġlanıġ*] *oġlan-'ıġ* | *yorımaz ḳılam*] A13 *yoramaz ḳalem* || **294** *kişi kör*] A14 *kişi-ler* *kittti tip* A14*kedti tep* B11 *kit(t)i t.*

295 ḳalı tilṿe ursa kör ölse kişi
ölüm yoḳ añgar hem birilmez şişi

296 negülük tise sen uḳuşsuz turur
uḳuşsuz kişiler ülügsüz turur

297 uḳuşḳa turur bu aġırlıḳ itig
uḳuşsuz kişi bir aṿuççа tetig

298 körü barsa yaḳşı ayur bu sözüg
uḳuşsuz biligsiz beḍütmez özüg

B 34 299 körü barsa barça urur bu keḍük
uḳuşluġ biliglig kör aşlı keḍ ök

300 uḳuş bolsa aşlı bolur bolsa er
bilig bolsa beglik ḳılur ḳılsa er

301 kimiñgde uḳuş bolsa aşlı bolur
ḳayuda bilig bolsa beglik bulur

302 yağız yir öze yalñguḳ oġlı elig
kötürdi ḳamuġḳa yetürdi bilig

303 uḳuş birle aşlı atanur kişi
bilig birle begler iter il işi

304 tümen miñg tü erdem öküş ögdiler
uḳuş birle ḳılmış üçün ögdiler

295 *tilṿe ... ölse*] A15 *tilṿe* (*-ṿ-* 'den ziyâde *-g-*) *urup kor ṣlz-e* B12 önce *t. ölse* *ursa* yazılmış, sonra *ḥ* ve *ḳ* işâretleri ile tashih edilmiş | *añgar ... şişi*] A15 *angġar* *tirilmiş ş.* B12 ... *birilmez* (*birl-* noktasız) *ş.* || **296** *negülük*] B13 *nigülük* || **297** *itig*] *yedig* B14 *itig* (noktasız) | *aṿuççа tetig*] A17 *odça* (satır altındar ar. harfl. önce *ṣmel* yazılmış, sonra *iş* şeklinde tashih edilmiş?) B14 *a. tetig* (*t-* ve *-t-* noktasız)

298 B 'de bu beyit yok (krş. beyit 299) | *yaḳşı ... sözüg*] A18 *yaḥşı ş. b. soşüg* | *eḍütmez özüg*] A18 *bisüdmez ṣsüg*

299 A 'da bu beyit yok (krş. beyit 298); B1 'de bu beyit 297 'den sonra geliyor | *... keḍük*] B1 *urur b. keḍük* | *keḍ ök*] B1 *keḍük*

300 A19 'da bu beyit 298 'den sonra geliyor; B 'de bu beyit yok | *bolsa er*] A19 *ḳılz-a ir* | *ḳılsa er*] A19 *ḳılz-a ṣr*

301 B2 'de bu beyit 299 'dan sonra geliyor | *kimiñgde*] B2 *kimüngde* | *bulur*] *ög alur*

302 A22 'de bu beyit 303 'ten sonra geliyor | *yir ... elig*] A22 *yer yuz-e yangluḳ* (satır altında ar. harfl. *adẹmi*) *o. ilig* B3 *yir ö. yangluḳ ...* | *kötürdi*] A22 *kedür-ti* *kötürdi*

303 A21 'de bu beyit 302 'den önce geliyor | *uḳuş .. aşlı*] A21 *bilig birl-e asıl-ı* | *... iter*] A21 *uḳuş ... ẹder* || **304** *tü*] A23 *tuḳ* | *uḳuş ... ögdiler*] A23 *uḳuş tu* *ögti-ler* (*-t-* ?)

305 uḳuş azın azlanma asġı öküş
bilig azın azlanma erke küsüş

306 bu tört neṅg azın azḳa tutma negü
bügü sözlemiş söz eşitgü ögü

307 bu törtte biri ot birisi yaġı
üçünçi ig ol kör tiriglik aġı

308 basası bilig ol bularda biri
bu tört neṅg uçuz tutma yüksek töri

309 bu tegme biri asġı yası telim
ḳayusı birim teg ḳayusı alım

310 bilig kimya' teg ol neṅg irklü turur
uḳuş ordusı ol neṅg üglü turur

311 yıparlı biligli teṅgi bir yaṅgı
tutup kizlese bolmaz özde öṅgi

312 yıpar kizlese sen yıḍı belgürer
bilig kizlese sen tilig ülgüler

A 21 313 bilig baylıḳ ol bir çıġay bolġusuz
tegip oġrı tevlig anı alġusuz

314 kişen ol kişike bilig hem uḳuş
kişenlig yaraġsızḳa barmaz öküş

B 35 315 sevügrek atın er kişenlig tutar
kereklig atın kör küḍezlig tutar

316 kişenlig küremez kerekçe yorır
tuşaġlıġ yıramaz tilekçe barır

317 uḳuş ol saṅga eḍgü andlıġ adaş
bilig ol saṅga keḍ bağırsaḳ ḳadaş

318 biligsizke bilgi ḳılınçı yaġı
aḍın bolmasa tap bu iki çoġı

319 muṅgar meṅgzetü keldi türkçe meşel
oḳıġıl munı sen köṅgül ögke al

320 uḳuşluġ kişike işi tap uḳuş
biligsiz kişike atı tap söküş

321 biligligke bilgi tükel ton aş ol
biligsiz ḳılınçı yavuz ḳoldaş ol

322 uḳuşluġ keḍ er övke özdin yırat
biliglig beg er buşma eḍgü ḳıl at

323 bu iki bile işke yaḳma ive
ḳalı yaḳsa ḳıldıṅg tiriglik yava

324 ökünçlüg bolur tutşı övke işi
yazuḳluġ bolur işte buşsa kişi

325 amulluḳ kerek erke ḳılḳı oṅgay
örüglük kerek begke toġsa kün ay

326 tüzünlük kerek hem siliglik kerek
uḳuşluġ kerek hem biliglig kerek

327 uḳuşluġ kerek keḍ öḍürse kişig
biliglig kerek keḍ bütürse işig

328 yaraġlıġ yaraġsızını titrü körüp
kereklig kereksizni kirtü sorup

329 aḍırsa öḍürse seçe bilse öz
ḳamuġ iş içinde yitig tutsa köz

305 *azlanma*] A24 *aslan-maz* (?) | *azlanma*] A24 *az temek* || 306 *tutma* *negü*] *tudmış begü* B7 *t. nigü* (*n-* noktasız) | *bügü ... ögü*] A26 *begü ... işidgü negü* B7 *... işitgü ö.* || 307 *ig ... aġı*] A26 *yig ... aḫ-ı* || 308 *basası*] A27 *baḳ-a-sı* (*ḳ-* ?) | *töri* | A27 *yeksek yor-ı* B9 *yüksek* (*y-* noktasız) *töri* (*t-* noktasız) || 309 *tegme* ... *yası*] A28 *tġgm-e ... ya-sı* (satır altında ar. harfl. *ziyan*) | *birim*] A28 *yarım* || ... *mingsedü* | *oḳıġıl*] A7 *oḳı-ġın* || 320 *işi tap*] A8 *işidip* || 322 *keḍ er* | A10 *kimya' ... irklü*] A29 *kimiy-a t. o. tek ġrklü* | *ordusı ... üglü*] A29 *ġr ten-i ol* ... *beg ... at*] A10 *basar ... ḳılat* || 323 *yaḳma ive*] A11 *y. eve* B9 *baḳma i.* | *ḳalı* || 311 *yıparlı ... yaṅgı* | A30 *ıpar-lı b. tingi ...* B12 *... teṅgi* (*neṅgi* ?) *b. yaṅgı* (?) ... *yaḳsa*] A11 *ḫal-ı y.* B9 *ḳalı baḳsa* || 324 *tutşı*] A12 *tud-ḫı* (satır altında ar. harfl. *yıpar ... belgürer*] A31 *yapar ... yıtı bilgüü-rer* | *bilig ... ülgüler*] A31 *til-i yıl-ı* ... *yüyeşte*) || 325 *oṅgay*] A13 *ongġay* | *begke*] B11 *erke* || 326 *tüzünlük*] A14 *amul-luġ* B13 *tilig ...* || 313 *bir ... bolġusuz*] A1 *bil ç. bolġu söz* | *tevlig ... alġusuz*] A1 *yo* ... || 327 *keḍ ... kişig*] A15 *kez adırsa k.* B13 *keḍ ö. bilig* | *bütürse*] A15 *buḍürz-e* B13 *a. alġu söz* B14 *tivlig* (*ti-* noktasız) ... || 314 *barmaz*] B15 *barmas* || 315 *er kişenlig* ... *ḳdürse* || 328 *titrü köründ*] A16 *terü ḳorü* B14 *titrü* (*t-* noktasız) *k.* | *kirtü sorup*] A16 *ol k.* B1 *ġr k.* (satır altında *bend*) | *kör*] B1 *ġr* || 316 *küremez*] A4 *kuremiş* *yıra* ... *ḳdırsa* ... *ḳıl* B15 *tuta bilse öz* A4 *turmaz*

B 36

330 bolur ötrü işler bütün hem bışığ
biliglig kişiler bışığ yir aşığ

331 tilekke tegir ol bu yaŋlığ kişi
ikigü ajunda itiglig işi

332 buşaḳlıḳ bile erke övke yaṽuz
bu iki bile tutçı emger et öz

333 eşitgil negü tir bügü bilge teŋ
bu söz işke tutġıl aya ḳızġu eŋ

334 buşı bolsa yalŋuḳ biligsiz bolur
ḳalı övke kelse uḳuşsuz ḳılur

335 buşılıḳ yaṽuz erke iltür bilig
otunluḳ ḳılur buşsa ḳılḳı silig

336 eşitgil negü tir biliglig kişi
biliglig sözi çın seṽüg can tuşı

337 bu bir ḳaç neŋ ol kör kişike yaṽuz
munı bilse yalŋuḳ ılıḳar et öz

338 bularda birisi bu til yalġanı
munıŋda basası sözüg ḳıyġanı

339 üçünçi taḳı bir bor işçe seṽe
siziksiz bu er boldı birtem yaṽa

340 taḳı biri erke bu arḳuḳ ḳılınç
bu arḳuḳ ḳılınçlıġḳa bolmaz seṽinç

341 yana bir arıġsız bu ḳılḳı otun
kişiler eṽinde bu ḳoprur tütün

342 yana bir tili il buşı övkelig
ulıtur kişig sökse açsa tilig

343 bu ḳaç neŋ birikse biregü öze
anıŋdın yırar ol ıḍuḳ ḳut teze

344 bolu birmez eṽren başı tezginür
anıŋ birle ḳılḳı yaŋı tezginür

B 37

345 yorı eḍgülük ḳıl ay eḍgü kişi
itiglig bolur tutçı eḍgü işi

A 22

346 negü tir eşit emdi ḳılḳı silig
sınayu tegip ilke sunmış elig

347 ḳarımaz bu eḍgü neçe yıllasa
isizlik eḍikmez neçe eḍlese

348 yaşı ḳısġa isiz ökünçün ḳarır
uzun yaşlıġ eḍgü ökünçsüz yorır

349 tilekin bulur eḍgü künde yaŋı
isiziŋ küniŋe miŋ artar muŋı

XI.

KİTAB ATI YÖRÜGİN YİME AṼUÇĠALIḲIN AYUR

350 ḳitab atı urdum ḳutaḍġu bilig
ḳutaḍsu oḳıġlıḳa tutsu elig

330 *bışığ*] A18 *başığ* B1 *bışığ* | *bışığ yir*] A18 *başığ bil* B1 *bışığ y.* || 331 *tegir* A19 *tiger* | *ikigü ... itiglig*] A19 *ikegün acun-ta ġdig-lig* B2 *ikegü a.* (satır altında *dünyada*) *itiglig* || 332 *buşaḳlıḳ ... erke*] A20 *buş-ı-lıġ til-e ġ.* | *bile ... öz*] A20 *but-çı imger ġdüz* || 333 *eşitgil ... beŋ*] A21 *işidgin n. ter ... bek* (? tashih edilmiş *eŋ*) B4 *e. nigü t. bügü b. teŋ* (noktasız) | *tutġıl ... eŋ*] A21 *tudġın ay-a ġrde erk* B4 *ḳızġu* (-z- noktasız) *e.* || 334 *yalŋuḳ*] A22 *yangluḳ* B5 *ŋanguluḳ* | *ḳılur*] A22 || 335 *erke iltür*] A23 *yerke kedrür* B6 *e. iltür*

336 A 'da bu beyit yok || 337 *bilse ... öz*] A24 *ḳılz-a yal(n)guḳ al-ı-ḳar e-tüz* | *yalġanı*] A25 *bal-ġanı* (satır altında ar. harfl. *yalġanı*) | *munıŋda ... ḳıyġanı*] *munung-tan ...* B9 *munungda ... sözüng ḳıyġanı* || 339 *bor içse*] A26 *bu baçz-a* (?) *bu ... birtem*] A26 *b. ġr boltı bir-tęm* B10 *bolur boldı birtęm* || 340 *arḳuḳ*] B11 *arḳuḳ ... seṽinç*] A27 *a.* (satır altında ar. harfl. *çrun* ?) *kılınç-ḳa bolm-a seṽinç* B *artuḳ ḳılınçıġ-ḳa b. seṽinç* || 341 *eṽinde ... tütün*] A28 *ḳadın-ta ḳoparur tuḍün*

342 *tili ... övkelig*] A29 *til il b. eṽkelig* B13 *t. il* (' yok, *-y-* noktasız) *tusı* (*tuşı* ?) 343 *yırar ... teze*] A30 *birer ol esük ḳ. tuz-e* || 344 *birmez ... başı*] A31 *bermez ... teki* | *yaŋı*] A31 *yangġu* B15 *nengi* || 345 *yarı ... ḳıl*] A32 *yurü edgü ḳıl-ġıl* | *ḍig-lig*] A31 *ġdig-lig* || 346 *negü ... ḳılḳı*] A1 *n. ter bilip e. ḳılġ-ı* B2 *nigü ... | ilke*] *ilke* || 347 *isizlik ... eḍlese*] A2 *ġsiz-lik idikmiş n. ul-laz-a* B3 *i.* (satır altında *az bolmaz*) ... || 348 *ḳısġa ökünçün*] A3 *k. ġsiz ġkünçin* B4 *e.* (satır altında *az bolmaz*) ... || 349 *isiziŋ küniŋe*] A4 *ġsiz-ig* (*-ke* ?) *kunin-te* B5 *isizni(n)g k.* *kitab ... ayur*] A5 *kidab at-ı yġrügin ayur yim-e aṽuç-ġa-lıġ sözler* B6 *k. a.* *isükin aṽuçġalıḳı-nı a.*

350 A7 'de bu beyit 351 'den sonra geliyor | *ḳutaḍġu*] A7 *ḳudadġu* (satır altında ... harfl. *ya'ni ḥuçeste*) | *ḳutaḍsu ... elig*] A7 *ḳudat-ġu* (satır altında ar. harfl. *ḥuçeste*) ... *ilig*

Katadgu bilig

351 sözüm sözledim men bitidim bitig
sunup iki ajunnı tutġu elig

352 kişi iki ajunnı tutsa ḳutun
ḳutaḍmış bolur bu sözüm çın bütün

353 bu kün toġdı ilig tidim söz başı
yörügin ayayın ay eḍgü kişi

354 basa aydım emdi bu ay toldını
anıñgdın yaruyur ıḍuḳ ḳut küni

555 bu kün toġdı tigli törü ol köni
bu ay toldı tigli ḳut ol kör anı

356 basa aydım emdi kör ögdülmişig
uḳuş atı ol bu beḍütür kişig

357 anıñgda basası bu oḍġurmış ol
munı ᶜaḳibet tip özüm yörmiş ol

B 38 358 bu tört neñg öze sözledim men sözüg
oḳısa açılġay yitig ḳıl közüg

359 sevinçin yorıġlı ay eḍgü yigit
sözümni yaᵛa ḳılma köñglün eşit

360 ḳatıġlan yaŋılma könilik yolın
yigitlik yaᵛa ḳılma asġın alın

361 küsüş tut yigitlik keçer sinde terk
ḳaçar bu tiriglik neçe tutsa berk

362 seniñgde bar erken yigitlik küçi
yaᵛa ḳılma ṭaᶜat tapuġ ḳıl tuçı

351 A_6'da bu beyit 350'den önce geliyor | *sözün*] A_6 *sösüg* | *ajunnı* . A_6 *acun-nı tudz-un ilig* || 352 *ajunnı tutsa*] A_8 *acun-nı bilz-e* || 353 *tidim*] A_8 t… | *yörügin*] A_9 *yorigin* B_{10} *tüzükin*

354 A'da bu beyit yok | *yaruyur ... ḳut*] B_{11} *yaruyur ... ḳut* || 355 … *tigli*] A_{10} *k. toġtı* (satır altında ar. harfl. *ʿadl ve rasti*) *tegli* | *tigli ḳut*] A_{12} … *ḳud* (satır altında ar. harfl. *iḳbal*) B_{12} *t. ḳut* || 357 *anıñgda basası*] A_{12} *anıñ…* *basa kör* | *ʿaḳibet tip*] A_{12} *ʿa. tep* B_{14} *ʿafiyet t.* || 358 *yitig*] B_1 *yitig* | 359 *sev…* *yorıġlı*] A_{14} *sevünçin y.* B_2 *sevünçin yürügli* | *köñglün*] A_{14} *köngülün* || 360 *yaŋı…* A_{15} *ġgil* (satır altında tekrarlanmış) *-m-e* | *ḳılma ... alın*] A_{15} *ġdm-e* *asġ-ı* … || 361 *küsüş ... sinde*] A_{16} *kąküş ... sende* B_4 *küsüş tut* (satır altında *ąanimet* satır üstünde *ʿaziz tut*) ... || 362 *ḳılma ... tuçı*] A_{17} *ḳılmaġıl sen tapuġ ḳıl-ġa* … *tuçı* (*-ç-* noktasız)

363 küser men yigitlikke öknür özüm
ökünçüm asıġ yoḳ keser men sözüm

364 kimiñg ḳırḳta keçse tiriglik yılı
esenleşti erke yigitlik tili

365 tegürdi maŋga elgin elig yaşım
ḳuġu ḳıldı ḳuzġun tüsi teg başım

366 oḳır emdi altmış maŋgar kel tiyü
busuġ bolmasa bardım emdi naru

367 kimiñg yaşı altmış tüketse saḳış
tatıġ bardı andın yayı boldı ḳış

368 otuz yıġmışın yandru aldı elig
negü ḳılġay altmış tegürse elig

A 23 369 negü ḳıldım erki elig men saŋga
nelük türdüñg emdi bu öçke maŋga

370 tatıġ erdi barça yigitlik işim
aġu ḳıldı emdi maŋga yir aşım

371 boḍum erdi oḳ teg köñgül erdi ya
köñgül ḳılġu oḳ teg boḍum boldı ya

363 *küser ... öknür*] A_{18} *ḳuser* (satır altında ar. harfl. *arzu*) ... *ġ.* (satır altında ar. harfl. *nedamet*)

A_{19-20}'de, 363'ten sonra, daha şu beyitler gelmektedir (sırası için bk. beyit 372 ve 4693):

1 *yigitlik negü berti ġrz-e mangga*
ḳarılıḳ kelip altı kelgey sanga

2 *yigit-lik-te yaᵛraġ bayat tapġı ḳıl*
ḳar-ı-lıġ-ta bolmaz munı terü bil

364 *kimiñg ... yılı*] A_{21} *... yigit-lik y.* B_7 *kimüng ...* | *esenleşti ... tili*] A_{21} *… esen kesti ġ. tiriglik yel-i* || 365 *elgin*] A_{22} *ilgi* B_8 *elgi* | *tüsi*] A_{22} *buşı* || 366 *emdi ...* *…ġıl*] A_{23} *... manga kel teyü* B_9 *elig emdi maŋgar kęl tiyü* | *bolmasa ... naru*] A_{23} *çıḳmaz-a yolda bardım sayu* || 367 *kimiñg*] B_{10} *kimüng* | *tatıġ ... yayı*] A_{24} *ḳadıġ b. a.* *bayı* B_{10} *bayıġ* (*-ı-* noktasız) ... || 368 *otuz ... elig*] A_{25} *odur ber-miş-in yanduru altı* *ilig* B_{11} *otuz* (*-z* noktasız) *yıġmışın yąndur ...* || 369 *negü*] B_{12} *nigü* | *türdüñg ...* *maŋga*] A_1 *terding ġmti buu ǫçlük mangga* || 370 *tatıġ ... işim*] A_2 *tedig ġrti b. y.* *…ş-ım* | *maŋga yir*] A_2 *mangga yer* || 371 *ḳılġu oḳ*] A_3 *ḳılġa-luġ* (*l-* çizgisi yanlış olacak)

372 yigitlik negü yıġdı erse mañga
ḳarılıḳ kelip aldı kelgey sañga

B 39

373 aya çergüçi kel mini çergüle
yıl ay tutġunı boldum emgek bile

374 kişensiz külündi mañgumaz aḍaḳ
tünerdi yarumaz körügli ḳaraḳ

375 tatıġ bardı öçti ḳuruġsaḳ otı
yıradı meniñgdin yigitlik atı

376 oḍunġıl ay kökçin ölümke anun
bu keçmiş künüñge sıġıt ḳıl ünün

377 keçip bardı öḍ kün yavalıḳ bile
bu ḳalmış künüñg birle ʿuzrüñg tile

378 ay muñgsuz iḍim mengü tutçı tirig
ölümke törüttüñg bu sansız tirig

379 tiler men seniñgdin duʿam bu sözün
tirig tutġıl ança yaşım ḳıl uzun

380 seniñgdin ḳolup küç bu söz başladım
tükel ḳılġuḳa küç sen ök bir iḍim

381 tilim tınma öggil yaratıġlını
yaraġsızını mindin yıratıġlını

382 öḍürdi törütti yaruttı köñgül
köni yol öze tuttı köñglüm amul

372 A22$_{19}$'da bu beyit 363'ten sonra geliyor | *negü ... mañga*] A$_{19}$ *n. berti ... mangga* B$_{15}$ *nigü yıġdı ... manga*

373 A$_4$'te bu beyit 371'den sonra geliyor | *mini*] A$_4$ *men-i* || 374 *käläṅdi*] A$_{19}$ *kynül-ti* || 375 *tatıġ ... otı*] A$_6$ *tadıġ b. ɣçti ḳuruġ-saġ ɣdi* (satır altında ar. harfl. *ɣçti* B$_3$ *tatıġ* (noktalara dikkat !) ... *ḳuruġ-saḳ o.* || 376 *oḍunġıl ... anun*] A$_7$ *ogıt-ġıl* ... *a.* (satır altında ar. harfl. *amade*) | *bu ... ünün*] A$_7$ *keçürmiş kɒngül-ke sıġıt ḳ. oḍu* B$_4$ ... *künä(n)g-ke* ... || 377 *öḍ kün*] A$_8$ *ɣdrün* (*-r-* ?) || 378 *mengü tutçı*] A$_9$ *tadı* | *törüttüñg ... tirig*] A$_9$ *tɒret-ting ḳamuġ teprerig* B$_8$ *törüt(t)üng* ... || 37 *duʿam*] A$_{10}$ *tuvam* (*-v-* altında ar. harfl. ʿ işâreti) || 380 *sen ... bir*] A$_{11}$ *sen ɣk ke* B$_8$ *sɒnük b.* || 381 *yaratıġlını*] A$_{12}$ *yaran-ɣay-lını* (*-r-* üstünde nokta ?) B$_9$ *yaratıġlı-n* | *mindin yıratıġlını*] A$_{12}$ *mendin yaran-ɣdını* B$_9$ *m. yıratıġlı-nı* || 382 *öḍürdi ... yaruttı*] A$_{13}$ *yarat-tı yarudtı ɣdür-ti* B$_{10}$ *ö. törüt(t)i yarut(t)ı* | *tuttı köñglüm*] A$_{13}$ *tut kɒngülü* B$_{10}$ *tut(t)ı k.*

383 ḳarañgḳuda erdim yaruttı tünüm
tünerikte erdim toġurdı künüm

384 azıp yügrür erdim ayu birdi yol
küyer erdim otḳa küḍezmese ol

385 öḍürdi aḍırdı kötürdi mini
azuḳlar yolından kiterdi mini

386 köñgülüg bezedi yaruḳluḳ bile
tilimni bezedi tanuḳluḳ bile

B 40

387 köñgül birdi köz hem uḳuş ög bilig
aça birdi sözüm yoruttı tilig

388 ḥabib savçı yolı mini yetteçi
ol oḳ savçı bolsu elig tuttaçı

389 bu barça iḍim faźlı erdi ḳamuġ
ağırladı minteg tapuġsuz ḳuluġ

390 munıñg şükri emdi neteg öteyin
tirig bolsa özüm yılın hem ayın

391 ilâhi bilür sen bu ʿacizlıḳım
sañgar oḳ açar men muñgum hem taḳım

392 ḳılumaz ma şükrüñg sañga men bire
meniñgdin şükür ḳıl sañga sen şira

383 *ḳarañgḳuda ... yaruttı*] A$_{14}$ *ḳarangḳu ş. y.* B$_{11}$ *ḳarangḳuda ... yarut(t)ı* | *tünerikte*] A$_{14}$ *tun-e-rik-te* (satır altında ar. harfl. *şikem-i maḍer*) B$_4$ *tünerik*(*-i-* yerine *-t-* ile)*-de* || 384 *azıp ... birdi*] A$_{15}$ *asıp ... berti* B$_{12}$ *azıp* (*-z-* noktasız) ... | *otḳa*] A$_{15}$ *ot-ta*

385 A$_{17}$'de bu beyit 386'dan sonra geliyor | *öḍürdi ... mini*] A$_{17}$ *aḍır-tı ɒḍürti* | *ḳɒder-ti meni* | *azuḳlar ... mini*] A$_{17}$ *asuġ-lar* (satır altında ar. harfl. *azğan*) *y. kederti meni*

386 A$_{16}$'da bu beyit 385'ten önce geliyor | *köñgülüg bezedi*] A$_{16}$ *yarut-tı buu kɒnglüm*

387 B$_1$'de bu beyit 388'den sonra geliyor | *birdi*] A$_{18}$ *berti* | *birdi ... tilig*] A$_{18}$ *berti ...* B$_1$ *b. söz hem bitidi elig*

388 B 39$_{15}$'te bu beyit 387'den önce geliyor | *savçı ... yetteçi*] A$_{19}$ *savçı* (satır altında ar. harfl. *reşul*) *y. men-i yedgüçi* (satır altında ar. harfl. *piş-va*) B$_{15}$ ... *güt(t)eçi* (*yi-* noktasız) | *ol ... tuttaçı*] A$_{19}$ *ulug s. b. ilig tut-ğuçı* B$_{16}$ *oluḳ ... tut(t)açı* || 389 *ḳamuġ*] A$_{20}$ *uluġ* | *ağırladı ... tapuġsuz*] A$_{20}$ *arığ-latı menig yasuġ-luġ* || 390 *munıñg ... öteyin*] A$_{21}$ *manung ş. terü nedeg ɒdneyin* B$_3$ *munung ... nigü teg üleg* | *sözüm ... ayın*] A$_{21}$ *ɒggü ...* B$_3$ *... bu ay* || 391 *ilâhi*] A$_{22}$ *ilayi* | *sañgar ... ḳılım*] A$_{22}$ *sangga ... rasım* B$_4$ *... yaġım* || 392 *bire*] A$_{23}$ *sez-a* | *sañga ... şira*] A$_{23}$ *... sez-e* B$_5$ *sɒngar ...*

393 köni yol öze tüz tuta bir mini
suçulma meningdin bu iman tonı

394 tenimdin çıkarda mening bu canım
şehadet bile kesgil ahır tınım

395 özüm kalsa yalnguz kara yir katın
mangar ıdgıl anda öküş rahmetin

396 tapugsuz kulung men yazukum öküş
özüng fażlı birle keçür ay küsüş

397 kamug mü'minıg sen tözü yarlıka
yarınkı bekadın bu kün kıl lika

XII.

SÖZ BAŞI KÜN TOĞDI İLİG ÖZE

398 ukuş ötgünür kör bilig bildürür
yayıg dünya kılkın sanga ukturur

399 bu irsel yayıg kılkı kurtga ajun
kılınçı kız ol körse yaşı uzun

400 ara kılkı kız teg kılınçı silig
sevitür sunup tutsa birmez elig

B41 401 seviglini sevmez keyik teg kaçar
kaçıglıka yapçur adakın kuçar

402 ara körse yügrür bezenip udu
ara körmedük teg kılur yir kodu

393 *öze ... mini*] A24 *özel-e t. ber meni* | *meningdin*] A24 *mening-tin* B8 *meni[n]gdi* || 395 *yalnguz ... yir*] A26 *yalguz k. yer* B8 *yanguz* (*-z* noktasız) *kara y.* | *mangar ... rahmetin*] A26 *manga ı. iş ay idim rahmeding* || 396 *men*] B9 *me* , *küsüş*] A1 *küsü* B9 *küşüş* (*-ş* noktasız) || 397 *tözü*] A2 *töz-i* | *bu kün*] A2 *tükel söz ... öze*] A3 ... *ɔz-e uz-latı* (?) *buu 'adil turur*

398 *yayıg ... sanga*] A4 *tadıg ... sangga* B12 *'yayıg* (*-yı-* noktasız) || 399 *irsel ... ajun*] A5 *ersel yanıg tuny-a kurdga* (satır altında ar. harfl. *karı*) B13 *i. yayıg* (noktasız) *k. kurtka a.* || 400 *sevitür ... birmez*] A6 *sevätür* || 401 *seviglini ... keyik*] A7 *sevüg-li-ni* ... B1 *sevügli-ni sevmez kedik* | *yapçur*] A7 *kaçıg-lıg-ka yapşur* || 402 *yügrür ... udu*] A8 *yugrür* (*-g-* yüzünden, satır altında tekrarlanmış) *besenip* (satır altında ar. harfl. *arastе*) *udu* (satır altında ar. harfl. *dемadem*) | *yir kodu*] A8 *baş kodu* B2 *yir kodu*

403 ara körse evrer yana terk yüzin
avaglar neçe tutsa birmez özin

404 öküş beg karıttı karımaz özi
telim beg keçürdi kesilmez sözi

405 beg erdi ajunda bügü bilge baş
bu beglik özele uzun boldı yaş

406 bu kün togdı erdi atı belgülüg
ajunda çavıkmış kutı belgülüg

407 kılınçı köni erdi kılkı ongay
tili çın bütün hem közi köngli bay

408 biliglig beg erdi ukuşlug odug
isizke ot erdi yagıka yodug

409 yana kür küvez erdi kılkı köni
küninge kötürdi bu kılkı anı

410 bu yanglıg beg erdi bu bilgi öze
tirildi yorıdı kılınçın tüze

411 siyaset kılur erdi himmet bile
bu himmet yaraşur mürüvvet bile

412 mungar mengzetü keldi şa'ir sözi
okısa açılgay okıglı közi

413 kerek erke himmet mürüvvet tengi
yavuz yunçıg andın yırasa öngi

403 *ara .. evrer*] A9 *sev-e kirz-e ev-rür* | *avaglar ... birmez*] A9 *ovug-lar n. kolz-a bermez* A3 *a.* (satır altında *avundurur*) ... || 404 *öküş ... karıttı*] A10 *ɔküş ... [k]utı*] A12 *acun-ta çavuk-mış kudı* B6 *a. çavıkmış kutı* || 407 *ongay*] A13 *onggay* || 408 *isizke ... yodug*] A14 *ɛsiz-ke ... yoduğ* B8 *i.* (satır altında *yamaɔn-ga*) ... *yoduğ* (sahife kenarında *buzguçı*) || 409 *küvez ... kılkı*] A15 *kiver ɛrti kɔngli* B9 *küvez* (satır altında *özin yaka tutmak*) ... | *kötürdi*] A15 *bedüt-ti*

410 B'de bu beyit yok | *kılınçın tüze*] A16 *kılınçı ɔz-e* || 411 *mürüvvet*] A17 *mürü-vet* (*-v-* şeddeli) B10 *siyaset* || 412 *şa'ir*] A18 *şayır* (satır altında ' işâreti ile) *okıglı*] A18 *yakug-lı*

Dörtlük, A'da ayrı satırda, ortada *şayir* (oku *şi'ir*) sözü ve B'de çizgiler ile işaret edilmiştir

413 *mürüvvet tengi*] A19 *murüvet t.* B12 *m. tengi* (*t-* noktasız) *yunçıg yırasa*] A19 *y. adın yıraz-a* (*y-* ?) B12 *yunçıg* (noktasız) *a. yırasa*

414 kişilikke hjmmęt mürüvvęt kerek
kişi ḳadri hjmmęt mürüvvęt yaŋı

415 bu kün toġdı ilig bu ḳılḳı bile
yarudı ajunḳa kün ay teg yala

416 uḳuşluġ kim erse oḳıttı anı
biliglig kim erse beḏütti anı

B 42 417 yumıttı aŋgar bek ajun öḏrümi
uḳuşluġ biliglig buḏun köḏrümi

418 özi itti tüzdi kör il kün işi
taḳı ma tiler erdi öḏrüm kişi

419 özinge basut ḳılsa iş başlasa
özi tınsa ança ol iş işlese

A 25 420 muŋaḏıp ayur bir kün oldrup özi
beḏük iş bu beglik işi hęm sözi

421 baş aġrıġ köp ol körse işi öküş
öküş işni süzgen uḳuşluġ küsüş

422 ḳılumaz özüm bu ḳamuġ il işin
maŋa er kerek tir bilir iş başın

423 kerek tir maŋa emdi öḏrüm kişi
uḳuşluġ biliglig kişiler başı

414 *mürüvvęt*] A20 *murüvet* | *mürüvvęt yaŋı*] A20 *myret nenggi* B18 *m. yaŋ* (noktasız) || 415 *yarudı ... yala*] A21 *yarut-tı acunuġ kün aydeg kıl-e* B14 *yarudı ... yala* || 416 *kim ... oḳıttı*] A22 *k. grz-e* (tashih edilmiş) *o.* B15 *... oḳıdı* | *beḏütti*] B *beḏüt(t)i* (satır altında *büzürg*) || 417 *yumıttı ... ajun*] A23 *yumut-tı* (satır altı ar., harfl. *yiġildı*) *anggar gr acun* B1 *yumıt(t)ı ...* | *buḏun*] A23 *kişi* || 418 *itti*] A *gt-ti* B2 *it(t)i*

A25'te, 418'den sonra, daha şu beyit gelmektedir (sırası için bk. beyit 1975):

mengi-lig ḳaya ol mangga ġrdür-e
kişi ḳudluġ-ı kim kişi-ler ar-a

419 *basut*] A20 *bo-sut* B3 *bọsut* | *ança*] A26 *neçe* || 420 *muŋaḏıp ... oldrup*] A *mungarıp a. bir kụn* (*gr-ken* ?) *oldurup* B4 *m. a. oldurup kün* || 421 *köp ... işi*] A *telim yer yirim-i* (?) | *süzgen ... küsüş*] A2 *syşgen u. kụşüş* B5 *süzgen* (*-z-* ?) *u. kụşüş* || 422 *maŋa ... bilir*] A3 *mangga gr k. bir bilür* B6 *mạngar er* (*-r* yerine (*-z* il ... || 423 *tir ... öḏrüm*] A4 *bir mangga ẹmti ọ.* B7 *t. mạngar e. ā.* (satır altında *ra* | *kişiler*] A4 *talu gr*

424 baġırsaḳ bütün çın ḳılınçı köni
tili köŋŋli tüz bolsa bilse munı

425 ḳılu birse erdi meniŋ işlerim
körü barsa erdi içim taşlarım

426 negü tir eşit bu sınamış kişi
başında keçürmiş yetürmiş yaşı

427 basutçı kerek erke yarıçılar
uḳuşluġ biliglig bügü ilçiler

428 basutçı kerek barça işni bilir
bilip işlese er tilekke tegir

429 basutçı telim bolsa beg emgemez
işi barça itlür törü artamaz

430 basutçı kerek barça işte bilin
bu beglik işiŋge taḳı köp ḳılın

431 basutçı tilep bulmadı kör ilig
tegürdi özi barça işke elig

B 43 432 tegir boldı künde kör emgek öküş
erej ḳolsa emgek tegir ol ülüş

433 körü barsa yaḳşı ayur uş bu söz
sınap sözlegüçi ıḏuḳ ḳutluġ öz

434 erej ḳolsa emgek tutaşı barır
seẏinç ḳolsa ḳaḏġu tutaşı yorır

435 neçe er beḏüse baş aġrıġ beḏür
neçe baş beḏüse beḏük börk keḏür

424 *çın*] A5 *hem* | *bolsa*] A5 *tudz-a* || 425 *birse ... meniŋ*] A6 *berz-e grti m.* B9 *... męning* | *birse*] A6 *berz-e* || 426 *tir ... kişi*] A7 *ter eşit-gil yaşamış eren* | *başında ... yaşı*] A7 *baş-ın k. sınamış gren* B10 *başında keçürmiş yetürmiş yaşı* (*y-* yerine *b-* ile) || 427 *basutçı ... erke*] A8 *bosut-çı* (satır altında ar. hartl. *başlar*) *k. ilke* B11 *bạsutçı kerek grke* | *bügü*] A8 *bugü* B11 *bügü* || 428 *basutçı ... bilir*] A9 *talu gr k. iş-te yahşı b.* B12 *basutçı* (satır altında *bilgüçi*) *... bilür* | *er ... tegir*] A9 *gr ...* B12 *er ... tẹgür* || 429 *basutçı*] A10 *bo-sut-çı* B13 *bạsutçı* | *itlür törü*] A10 *gdlü barır* || 430 *basutçı ... işte*] A11 *bosut-çı ... iş-ke* || 431 *basutçı*] A12 *bosut-çı* B15 *bạsutçı* | *tegürdi ... elig*] A12 *tegür ... ilig* || 432 *tegir ... künde*] A13 *teger boltı begke* | *erej ... ol*] A13 *griz* (*ḥariz* ?) *ḳolz-a e. t. luḳ* B1 *erij bulsa* (*b-* noktasız) *...* || 433 *yaḳşı ... bu*] A14 *yaḥşı ...* B2 *yọḥşı a. uşbu* | *iḏuḳ ḳutluġ*] A14 *adı kuluḳ* (?) B2 *ı. ḳutluġ* (satır altında *ozġan*) || 434 *erej ... barır*] A15 *ḥariz birl-e g. yan-a-şu yorır* B3 *erij ...* | *seẏinç ... tutaşı*] A15 *sevünç birl-e ḳ. yoraşu* || 435 *beḏüse ... beḏür*] B4 *beḏüse* (satır altında *büzürg bolsa*) *boş a.* (satır altında *'illęti*) *beḏür* (satır altında *ulaġ*)

436 ilig köz ḳulaḳ tuttı ilde ḳamuġ
açıldı aṉgar barça beklig ḳapuġ

437 yaraġsızını boġdı eligde urup
isizig yırattı ilindin sürüp

438 bu saḳlıḳ bile kör ilin başladı
ḳutı künde arttı örü yoḳladı

439 ḳamuġ yirde erke bu saḳlıḳ kerek
bu beglik işiṉge taḳı saḳ kerek

440 bu saḳlıḳ oḍuġluḳ bu il şiṉge
tözü asġı boldı uzun yaşıṉga

441 muṉgar meṉgzeyü keldi şaʿir ti
bu şaʿir tili boldı sözke ulı

442 oḍuġluḳ bu saḳlıḳnı ögdi eren
usallıḳ bile öldi er miṉg tümen

443 usal bolma saḳlan ḳamuġ işte sen
bu saḳlıḳ bile iki ajun tilen

444 kişi imini kör usallıḳ ḳılur
yaġı yetse öṉgdün usallar ölür

445 negü tir eşit bu ajun tutmış er
tükel saḳlap ötrü yaġıġ utmış er

436 *köz ... tuttı*] B5 *köz* (*-z* noktasız) *k. tut(t)ı* || 437 *boġdı ... urup*] A18 *yıġtı ilig* (tashih edilmiş) *y-a u.* B6 *b.* (noktasız) *... | isizig ... ilindin*] A18 *ş-sizig ş. çlin-tin* B6 *i. yırat(t)ı i.* || 438 *başladı*] A19 *saḳ-latı | ḳutı ... yoḳladı*] A19 *ḳudı* (satır altında ar. harfl. *dęvlęt*) *künde ardıp ǫ. y.* B7 *ḳutı* (satır altında *dęvlęt*) *k. art(t)ı ö. y.* (satır altında *bülęnd boldı* ?)

439 B'de bu beyit yok | *yirde ... saḳlıḳ*] A20 *yerde ş. buu saġ-lıġ | taḳı saḳ* A20 *taġ-ı saġ*

440 B'de bu beyit yok | *bu ... işiṉge*] A21 *buu saġlıġ oḍuġ-luġ* (satır altında ar. harfl. *bidar*) *buu i. iş-i-ge | tözü ... yaşıṉga*] A21 *tǫsü ... yer-ige* || 441 *meṉgzeyü keldi*] A22 *mengsetü ayur | boldı*] A22 *urtı*

Dörtlük, A'da satır arasında, ortada *şayir* (oku *şiʿir*) sözü ve B'de çizgiler ile işaret edilmiştir

442 *oḍuġluḳ ... saḳlıḳnı*] A23 *oḍuġ-luġ buu saġ-lıġ-nı* B9 *oḍuġluġ b. saḳlıḳ-ı* (*-s,* noktalara dikkat, *şt-* ?) | *usallıḳ ... miṉg*] A23 *u. ḳıl-a ǫlti ǫrsig* B9 *usal(l)ıḳ ... ming* (*-i-* yerine *-n-* ile) || 443 *usal ... işte*] A23 *u. bolz-a saġ tur ...* B9 *... işte | bu ... tilen*] A24 *buu saġlıġ bilęn i. acun t.* B10 *usayuḳ ajunı* (*?, -j-* ve *-n-* noktasız) *tkegüde* (*i-* noktasız) *san* || 444 *imini*] A25 *onmaz-ı* (*?*) *| yetse ... ölür*] A25 *ölt-tudçı usal-lig ǫlür* (tashih edilmiş) || 445 *tir ... ajun*] A26 *ter eşit-gil acun | urmış* A26 *udmış* B12 *urmuş*

A 26 446 ilig ḳolsa saḳlan ajunçı kişi
bu saḳlıḳ erür hem şeriʿat işi

447 usal er teger köz usalın uḍır
usal bolma saḳlan ay ḳılḳı ḳaḍır

448 ilig saḳlıḳı ḳıldı ilke asıġ
bu asġı bile boldı ilde tatıġ

B 44 449 ilin itti tüzdi bayudı buḍun
böri ḳoy bile suvladı ol öḍün

450 sevigli sevinçin anı ögdiler
yaġıları eştip boyun egdiler

451 ḳayu sıġnu keldi tiledi köşik
ḳayu keldi öpti iligke işik

452 negü tir eşit emdi köṉgli oḍuġ
sözi kör çiçek teg tümen tü boḍuġ

453 bu beglik uluġluḳ idi eḍgü neṉg
yorıḳı köni erse ay ḳızġu eṉg

454 idi eḍgü beglik taḳı eḍgürek
törü ol anı tüz yorıtġu kerek

C 17 455 ne ḳutluġ bolur öḍ buḍunḳa küni
begi eḍgü bolsa yorısa köni

456 ne ḳutluġ ḳut ol erke eḍgü atı
bu eḍgü atı bardı meṉgü ḳutı

446 *ilig ... ajunçı*] A1 *ılıḳ ḳolz-a saḳl-a acun-nı | bu ... işi*] A1 *buu saġ-lıġ turur .. baş-ı* || 447 *er ... köz*] A2 *ərsaḳ-a ol* B14 *er tęger köz* (*-z* noktasız) *| ḳaḍır*] A3 *ḳadır* B14 *ḳadır* || 448 *ilde*] A3 *ilke* || 449 *itti ... buḍun*] A4 *ęt-ti t. buyidi budun* B1 *it(t)i ... b.* (satır altında *yaman*) *| bile suvladı*] A4 *bilęn suḳ-lat* B1 *b. s.* (satır altında *su içti*)

A5'te, 449'dan sonra, daha şu beyit gelmektedir (sırası için bk. beyit 461):

acun-luġ bilin-ge batı ḳud ḳur-ı
ḳoz-ı birl-e ḳadlıp yorıtı bǫr-i

450 *sevigli sevinçin*] A6 *sevüg-li sevünçin* B2 *sęvügli sęvünçin* || 451 *sıġnu*] A7 *saġnu* (önce *saġnu* yazılmış, sonra tashih edilmiş) *| öpti ... işik*] A7 *ərke* (*anga* ?) *kör ǫpdi eşik* || 452 *tir*] A8 *ter | çiçek ... boḍuġ*] A8 *çeçek t. ǫngindü b.* B4 *... boḍuġ* (sahife kenarında *tüzgüçi*) || 453 *uluġluḳ idi*] A9 *u. ęti* B5 *oḍuġluḳ idi | erse ... eṉg*] A9 *bolz-a a. kısġu neng* || 454 *idi*] A10 *iti* B6 *idi | yorıtġu*] A10 ve B6 *yüritgü* || 455 *öḍ ... küni*] A11 *ol ...* B7 *... kişi | eḍgü*] C1 *idgü* || 456 *ne ... eḍgü*] A12 *naḳıluġ ... begke ş.* B8 *ne ḳutluġ ḳut ...* C2 *ne ... irke idgü | eḍgü ... meṉgü*] B8 *... birdi* (*b-* noktasız) *mengü* C2 *idgü ... bardı menggü*

457 ne eḍgü bolur beg ol eḍgü kişi
kişilik bile itse il kün işi

458 tözü ilke tegdi ilig eḍgüsi
ajunḳa yaḍıldı bu çavı küsi

459 dụ'a arttı ilde kör eḍgü atı
beḍüdi küninge atı hem ḳutı

460 ajun buḍnı eştip anı arzulap
ava yığlu keldi angar öz ulap

461 ajunḳa badı kör tükel ḳut ḳurı
ḳozı birle ḳatlıp yorıdı böri

XIII.

AY TOLDI KÜN TOĠDI İLİG TAPUĠINGA KELMİŞİN AYUR

462 bir ay toldı atlıġ er erdi tetig
eşitti bu çavıġ itindi itig

B45 463 yigit erdi oġlan ḳılınçı amul
uḳuşluġ biliglig hem öglüg köngül

464 yüzi körklüg erdi körüp köz ḳamar
sözi yumşaḳ erdi tili tüz tamar

457 *eḍgü ... eḍgü* C3 *idgü bolur ol ma* (sonradan yazılmış) *idgü | itse ... itün*] A13 *ṣdz-e il kụn* C3 *i. i. kẹnd* || **458** *tözü ... eḍgüsi*] A14 *tọz-i ... ṣ.* C4 *barı ... idgür | ajunḳa ... küsi*] A14 *acun-ġa yayıl-tı bu* (satır üstünde yazılmış) *... kụz-i* || **459** *dụ'a ... eḍgü*] A15 *tuv-a* (*-v*, satır altında ') ... B11 *d. art(t)ı ...* C5 *d. art(t)ı ... idgü* || **460** *ajun ... arzulap*] A16 *acun b. işdep a. arsa-lar* B12 *a. b.* (satır altında *'ụlemaları ?*) ... C8 *... eşit ... | ava ... ulap*] A16 *ava ... ular* B12 *ava* (*-v-* yerine *-ḳ-* ile) C6 *ive ...*

461 B'de bu beyit yok (A'daki tekrar için bk. 449 not) | *ajunḳa ... tükel*] A 265 *acun-luġ bilin-ge batı* A 2617 *acun-ġa batı ḳọr t. | ḳatlıp*] A 265 *ḳadlıp* A 2617 *suv-lup* (*-lap ?*, tashih edilmiş ; satır altında ar. harfl. *ḳatlıp*)

ay toldı ... ayur] B13 *... tapġınga oġramışın a.* C8 *bab ... ilig tapuġınga kelmişin* (*-ş-* noktasız)

462 *er erdi*] C9 *ir irdi | eşitti ... itig*] A19 *ṣ. buu çavluġ inidti idig* B14 *...* C9 *eşit(t)i ...* || **463** *erdi ... amul*] B1 *... amul* (satır altında *uzun fikirlig*) C10 *irdi ... | köngül*] B1 *amul* || **464** *erdi*] C11 *irdi | erdi*] C11 *irdi*

465 ḳamuġ türlüg erdem tükel ögrenip
yorır erdi erdem eligke alıp

466 özinge bakıp aydı men me bu kün
tümen erdemim birle ilde burun

467 negüke yorır men bu yirde ḳuruġ
iligke barayın ḳılayın tapuġ

468 iligke tusulsun bu erdemlerim
açınsun mening kitsü emgeklerim

469 uḳuşluġ biliglig beg ermiş amul
tiler ermiş erdem iḍilerin ol

A 27
C 18 470 uḳuş ḳaḍrini hem uḳuşluġ bilir
bilig satsa bilge biliglig alır

471 sözin aydı şa'ir mungar mengzetü
tili laḥzı birle angar yangzatu

472 bilig ḳıymetini biliglig bilir
uḳuşḳa aġırlıḳ biligdin kelir

465 *erdem ... ögrenip*] A22 *ṣ ... ọrgenip* C12 *irdim ... | erdi ... eligke*] A22 *ṣrti ṣ. ilig-ke* C12 *irdi irdim eligke* (*-g-* çizgisiz) || 466 *özinge ... bu kün*] A23 *ọsin-ge* (*ṣ-* yerine *yạ- ?*) ... *men men bụkün* B4 ... *mẹnme ...* C13 ... *men me ... | erdemin ... ilde*] A23 *ṣ. b. il-tin* B4 *erdẹmüm ... ḥalḳ-da* C13 *irdemim ...* || 467 *negüke ... ḳuruġ*] A24 ... *buu yerde ḳ.* B5 *nigü teg ... ḳuruġ* C14 *nigüke ... yirde ḳuruġ* || 468 *iligke .. erdemlerim*] A25 *ṣ. tusulz-u buu ṣ.* B6 *i. t.* (satır altında *biltürsün ?*) ... C15 *i. tụsulsu b. irdem-lerim | açınsun ... kitsü*] A25 *açın-su m. kedsü* B6 *açılsun mening ḳ.* C15 *açınsu mini k.* || 469 *ermiş amul*] B7 *e. a.* (satır altında *daru*) C16 *irmiş a. | ermiş ... ol*] A26 *ṣ. ṣ. ide-lerin o.* B7 *... idilerin o.* C16 *irmiş irdem ...*

470 B9'da bu beyit 471'den sonra geliyor (aş. bk.) | *ḳadrini*] A1 *ḳadr-i | bilge*] A1 *ilke* B9 *bilge*

471 B8'de bu beyit 469'dan sonra geliyor | *tili ... birle*] A2 *til-i lafs-ı mağn-i* (*-ğ-* altında ar. ') C2 *bu til* (önce *tili* yazılmış, sonra tashih edilmiş) ... *mạ'ni*

Dörtlük, A'da ayrıca işâret edilmemiş ; B'de çizgiler ve C'de ayrı satırda *şi'r* sözü ile ayırt edilmiştir. Metnin bu kısmı nushalarca farklıdır. Bu farklar, yalnız istinsah hatası olmayıp, kısmen eserin üzerinde işlemiş kimselerin çalışma mahsûlü olmalıdır. Ben burada, büyük bir tereddütle, yukarıdaki sırayı tesbit ettim ; nushalardaki dörtlükler ise, şu şekildedir :

A3 *bilig-lig bilür ol bilig-ning atı*
biligsiz ne bilgey bilig ḥur-met-i

A4 *bilig ḳadr-i-ni hem biliglig bilür*
gụher ḳadr-i naḳıt salır ḳıymeti

B9 *uḳuş ḳadrini hem uḳuşluġ bilir*
bilig satsa bilge biliglig alır

B10 *negü bilge tilve bilig ḳadrini*
bilig ḳayda bolsa biliglig bilir

473 negü bilge tilve bilig ḳadrini
bilig ḳayda bulsa biliglig alır

474 bu ay toldı itti kör at ton tolum
ayur köndüreyin tapuġḳa yolum

475 özinge kerekin itindi itig
iligke yüz urdı bu bilge tetig

476 yana aydı mundın barur men turup
ilig tapġınga bu özüm yüz urup

B 46 477 ġaribluḳ yirinde kerek bolġa neng
bu elgim tarusa sarıġ ḳılġa eng

478 iḍi keḍ ḳatıġ bu ġaribluḳ işi
ġaribluḳta yanglur talu er başı

C4 *bilig ḳıymetini biliglig bilir*
uḳuş-ḳa aġırlıḳ uḳuş-dın ḳelir

C5 *bilig ḳadri-ni hem biliglı uḳar*
güher ḳıymetini nadan ne bilir

B11–12'de, dörtlükten sonra, daha şu iki beyit gelmektedir (yk. bk.):

biliglig bilir ol bilig-ning atı
biligsiz ne bilge bilig ḳıymeti

bilig ḳadrini hem biliglig bilir
güher ḳadrini hem güher oḳ bilir

474 *itti ... tolum*] A5 *it-ti* (satır altında ar. harfl. *ẹda*) *ḳoret* (satır altında ar. harfl. *saḥt*) *ton* (*t-* altında ar. *ṭ*) *tolum* (satır altında ar. harfl. *ṣilaḥ*) B13 *it(t)i* ... *tolum* C8 *it(t)i* ... | *köndüreyin*] A5 *k.* (satır altında ar. harfl. *(ḥ)iḍayẹ küneṃ ?*) || *kerekin ... itig*] A6 *kerekin-i ḳıltı ẹdig* B14 *kerekini ḳ. i.* C7 *... itig* | *iligke ...* A6 ve C7 *yüz urdı iligke*

A7'de, 474'ten sonra, daha şu beyit gelmektedir:

ton-a-nıp ḳongül urtı barmaḳ öz-e
sefer ḳadġuz-ı birl-e çıḳmaḳ ẹz-e

476 *mundın barur*] A8 *m. barır* B15 *mindin bạrur* C8 *m. bạrır* | *ilig ...*] *elig tapġın-a buu*

A9'da, 476'dan sonra, daha şu beyit gelmektedir:

turup çıḳtı ildin buu yavraḳın (?) ol
oġur-luġ sefer-ġa çıḳıp altı yol

477 *ġaribluḳ yirinde*] A10 *ġarib-lıġ yerin-te* B1 *ġạrib-luḳ yịrin-de* C9 *ġ. yirinde bu ... eng*] A10 *buu ilgim taruz-a ...* B1 *bu nẹngim tükense s. bolġa e.* C9 *bu ilgim ... ing*

478 B ve C'de bu beyit yok | *iḍi .. işi*] A11 *ẹti ket ḳ. buu ġarib-lıġ ... ġaribluḳta ... ẹr*] A11 *ġarib-lıġ-ta ... ẹr*

479 siziksiz kerek bolġa altun kümüş
özüm işleteyin tise men öküş

480 negü tir eşit emdi bilgi tengiz
sözin yangzatur körse ḳızġu mengiz

481 kim erse tapuġḳa kireyin tise
iki neng kerek bil söz aydım kese

482 tiriglik kerek bir tuçı igsizin
tapınsa ḳıyıḳsız yarutsa yüzin

483 taḳı bir sav altun kerek ay tetig
anı işletip itse özke itig

484 anıngda basala yarar bu tapuġ
munı bilse bolmaz bu beklig ḳapuġ

485 kötürdi sav altun kümüş neng tavar
ayur öz mungaḍsa manga bu yarar

486 evindin turup çıḳtı keldi berü
bir ança yorıyu bir ança turu

C19 487 kelip tegdi ilig turur orduḳa
ögi köngli ḳolmış tilek arzuḳa

488 kirip ḳend içinde tiledi tüşün
tüşün bulmadı kör tarudı ajun

489 mungaḍtı muyanlıḳta tüşti barıp
kiçe yattı anda tünedi serip

479 *siziksiz ... bolġa*] A12 *sesik-siz ḳ. bolġay* | *tise*] A12 *tez-e* || 480 *negü ... emdi*] A13 *n. ter eşit-gil ay* B3 *nigü ...* C11 *nigü t. eşitgil ay* | *yangzatur ... ḳızġu*] A13 *.. ḳısġur* B3 *berkitür emdi* || 481 *erse ... tise*] A14 *ẹrz-e ... tez-e* C12 *irse ...* | *kerek bil*] B4 *kẹreklig* C12 *kẹrek mün* || 482 *tuçı igsizin*] A15 *t. yig* (satır altında ar. harfl. *ḥạsta*) *-siz-in* B5 *tuşı i.* | *tapınsa*] A15 *tapunz-a* B5 ve C13 *tapunsa* || 483 *sav*] A16 *sav* B6 *son* C14 *sav* (*-v* üç noktalı) | *itse ... itig*] A16 *ẹdz-e ẹske ẹdig* || 484 *basala*] B7 *bạsalar* | *bilse ... beklig*] B7 *bolsa ...* C15 *b. bolmas b. b.* (satır altında üç noktalı) *... öküş* | *öz ... bu*] A18 *mung yerin-te mangga buu* || 486 *evindin ... berü*] A19 *ẹ. ... naru* B9 *e. ..., bẹrü* C17 *ivindin ... berü* | *yorıyu ... turu*] A19 *... baru* B9 ve C17 *yorıyu ...* 487 *kelip ... turur*] B10 *ahır ... bạru* | *ḳolmış*] A20 *tegmiş* (*-g-* yerine *-d-* ?) C1 *tẹgmiş* || 488 *kirip*] C2 *kẹlip* | *kör ... ajun*] A21 *boltı tar buu anın* (*a-* ?) C2 *boldı tar bu a.* || 489 *muyanlıḳta*] A22 *muyan-lıġ* B12 *müyenlik-de* C3 *muyanlık-ta* | *kiçe ... serip*] A22 *keçe ...* B12 *k. yạt(t)ı ... s.* (satır altında *ṣạbr ḳılıp*) C3 *k. yat(t)ı ...*

490 negü tir eşitgil uḳuşluġ bilip
saŋa sözledi söz biligdin alıp

491 iḍi ters bolur kör bilişmez kişi
ḳalın yat ara kirse yalŋuz başı

492 iḍi sarp bolur bu yaŋı kelgüçi
bilişi yoḳ erse muŋaḍsa tuçı

B 47 493 bilişmez kişiler ḳaraġu sanı
ḳaraġu yorıḳ yazsa sökme anı

494 kişi kirmedük ilke kirse ḳalı
kelin teg bolur er aġın teg tili

A 28 495 yatıġ yarlıḳaġıl içür bir yigü
ümeg eḍgü tutġıl ay bilge bügü

496 yatıġ eḍgü tutsa yarur er közi
ümeg eḍgü tutsa yaḍıldı sözi

497 kişike kerek tegme yirde biliş
biliş birle itlür ḳamuġ türlüg iş

498 bu ay toldı ança yorıdı bu yaŋ
ġaribliḳ saḳınçı sarıġ ḳıldı eŋ

499 bilişti yime ol kişiler bile
otaġ tuttı özke yarudı küle

500 yime tuttı iş tuş yakın ḳıldı öz
uluġḳa kiçigke açuḳ tuttı yüz

490 *negü ... uḳuşluġ*] A_{23} *n. ter ...* B_{13} *nigü tir eşit emdi bilge* C_4 *nigü ...* ‖ **491** *iḍi ... kör*] A_{24} *ġti ... buu* B_{14} *iḍi ...* | *ḳalın ... başı*] A_{24} *ḳılın tap ... yanglur b.* B_{14} *... yaŋluz başı* C_4 *... yaŋluḳ* (*y-* noktasız) *işi* ‖ **492** *iḍi ... bu*] A_{25} *ġti ... bolumat* B_{15} *iḍi ...* C_6 *iḍi sarp bolur yat* | *erse*] C_6 *irse* ‖ **493** *bilişmez ... kişiler*] A_{26} *bilümez kişi ol* C_7 *b. kişi ol* | *yorıḳ yazsa*] A_{26} *y. barz-a* B_1 *yorıḳ azsa* C_7 *yorıḳ yazsa* ‖ **494** *kirmedük ilke*] A_{27} *kǫr-medük yerke* C_8 *k. yerke* (*-e-* harekeli *er*] A_{27} *ol* B_2 *ġr* C_8 *ol* ‖ **495** *yarlıḳaġıl ... yigü*] A_1 *yarlıġ* (satır altında ar. harfl. *miskin*) | *-a-ġıl i. ber begü* | *ümeg ... bügü*] A_1 *ų. ę. ... bųgü* B_3 *ü.* (satır altında *anı*) ... *bügü* C_9 *ö. idgü ... bügü* ‖ **496** *eḍgü ... közi*] A_2 *ętgü ... ġr yųz-i* B_4 *... ġr k.* C_{10} *idgü ... ir k.* | *ümeg eḍgü*] B_4 *ü.* (satır altında *müsafir*) *e.* C_{10} *ü. idgü* ‖ **497** *tegme yirde*] A_3 *t. yerde* B_5 *tęgme y.* C_{11} *tigme yirde* | *itlür*] A_3 *ędlür* ‖ **498** *yaŋ ġaribliḳ*] B_6 ve C_{12} *ġarib-luḳ* ‖ **499** *bilişti ... ol*] A_5 *biliş-i y. ǫk* B_7 *biliş körüşti* | *otaġ ... yarudı*] A_5 *biriş-ti yaruş-tı yaruntı* B_7 *o. tut(t)ı ...* C_{13} *kęlişti yorıdı* ‖ **500** *tuttı ... ḳıldı*] A_6 *t. ęş tost ...* B_8 *tut(t)ı ... tut(t)ı* C_{14} *tut(t)ı ... dost ...* | *açuḳ tuttı*] B_8 *a. tut(t)ı* C_{14} *yaruḳ tut(t)ı*

bu ay toldı özke kör itti işig
adaştı kiŋeşti bir atlıġ kişig

502 adaş tuttı ay toldı eḍgü kişi
küsemiş atı erdi eḍgü işi

503 aŋar açtı ay toldı köŋli sözi
ne ermiş tileki kim ermiş özi

C 20 504 yirindin bu ilke nelük kelmişin
ayu birdi barça özi bilmişin

505 iligke yaḳın ḫaş ḥaciḇ erdi bir
ayı ersig ilig bile sözke sır

506 küsemiş aŋar bardı bir kün turup
sözin sözledi sözke ul tüp urup

507 ayıttı bu ḥaciḇ sözin yetrürek
tileki ne ermiş taḳı bütrürek

508 küsemiş ayu birdi barça sözin
ne erdi tileki kim ermiş özin

ḤACİB CEVABI KÜSEMİŞKE

B 48 509 ḥaciḇ aydı aşnu maŋa kelsüni
köreyin anı men mini körsüni

510 yana uḳturayın iligke bu söz
ḳayu kün köründgü ḳaçan kelgü öz

501 B'de bu beyit yok | *itti işig*] A_7 *ędti ę.* C_{15} *it(t)i i.* | *adaştı ... bir*] A_7 *adaş tut-tı anda b.* ‖ **502** *tuttı ... eḍgü*] B_1 *tut(t)ı ...* C_{16} *tut(t)ı ... idgü* | *erdi eḍgü*] C_{16} *irdi idgü* ‖ **503** *açtı*] B_{10} *aydı* | *ermiş ... ermiş*] C_{17} *irmiş ... irmiş* ‖ **504** *yirindin ... kelmişin*] A_{10} *yerin-tin buu yerke ...* B_{11} *yirindin ... nigün kęlmişi* C_1 *yirindin bu yerke ...* | *birdi ... bilmişin*] A_{10} *berti b. ǫsin b.* B_{11} *... bilmişi* ‖ **505** *ḫaciḇ erdi*] C_2 *irdi bu* | *ayı ... sır*] A_{11} *atı ersin ...* B_{12} *atı ... bir* C_2 *atı ...* ‖ **506** *tüp urup*] B_{13} *yok kolup* (sahife kenarında yazılmış) ‖ **507** *ayıttı*] B_{14} ve C_4 *ayıt(t)ı* | *ermiş ... bütrürek*] A_{12} *ę. ... yet-rü-rek* B_{14} *... bütrürek* C_4 *irmiş ...*

508 A'da bu beyit yok | *sözin*] C_5 *sözi* | *erdi ... özin*] C_5 *irdi ... irdi özi*

ḫaciḇ . küsemişke] nushalarda bu başlık yok

509 *aydı*] A_{14} *aydtı* | *köreyin ... körsüni*] A_{14} *... meni k.* C_6 *bileyin ... bilsüni*

510 krş. beyit 539 not | *iligke*] A_{15} *ęlig-ke*

kıtadgu bilig

KÜSEMİŞ SÖZİ AY TOLDIḲA

511 küsemiş turup çıḳtı andın yana
kelip aydı ay toldı toğdı küne

512 yorı bar biliş emdi ḥacib bile
tilekiñ negü erse andın tile

513 sini körsü bilsü eşitsü sözüñ
tilekiñ ne erse tilin ay özüñ

514 añar sözledim men sözüñni neçe
taḳı minde yigrek sen ayğıl aça

515 iḍi yaḳşı aymış tili köñli tüz
körü barsa yetrü köni ök bu söz

516 kişi sözler ök kör kişiniñ sözi
kişide bağırsaḳ öz işke özi

517 neçe keḍ kişi bolsa özke yaḳın
özinde bağırsaḳ bolurmu saḳın

518 bağırsaḳ tilese özüñke özüñ
özüñde bağırsaḳ yoḳ ol kes sözüñ

519 tonın keḍti ay toldı turdı örü
küsemiş bile çıḳtı bardı naru

520 ḳapuğḳa tegip tüşti kirdi yorıp
körü aldı ḥacib kişisi kelip

C 21

521 küsemiş kirip tuştı yandru çıḳıp
alıp kirdi ḥacib taparu oḳıp

---

küsemiş ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

511 *andın*] A_{16} *aytı* || **512** *yorı ... emdi*] A_{17} *yorıyu yer b. ẹmti* (önce *bolti* ... *bolur* yazılmış, sonra tashih edilmiş) | *negü erse*] C_9 *nigü irse* || **513** *sini*] A_{13} ... | *ne ... tilin*] A_{18} *n. ẹ. bilin* B_5 *ni* ... C_{10} *n. irse* ... || **514** *neçe*] A_{19} *seçe* | *minde* ... *aça*] A_{19} *men-te yegrek* ... B_6 *m. yigrek ... biçe* C_{11} *munda yigrek* ... || **515** *iḍi* ... *aymış*] A_{20} *iti yaḫşı söz-ler* B_7 *iḍi yaḫşı a.* C_{12} *idi yaḳşı a.* | *barsa ... ök*] A_{20} *bar*... *yedrü kọni ọk* B_7 *bạrsa yẹtrü k. ök* C_{12} *birse yẹtrü k. ol* || **516** *kör*] A_{21} *hem* C_{13} ... | *kişide*] A_{21} *kiş-i-tin* C_{13} *kiṣi-den* || **517** *özinde ... saḳın*] A_{22} *ọsüng-ten* C_{14} *özüng*... *... yạḳın* || **518** *tilese*] B_{10} *tileseng* | *özüñde*] A_{23} *ọsüng-tin* C_{15} *özüng-den* | *ol*] ... *o.* (sonradan yazılmış) || **519** *tonın*] A_{24} ve C_{16} *tonı* || **520** *ḳapuğḳa*] A_{25} *tapuğ*...

522 körü aldı ḥacib orun birdi tör
isig sözledi söz tilin yaḳşı kör

ḤACİB SUʾALİ AY TOLDIḲA

A 29

523 ayıttı ḥacib emdi köñlüñ neteg
kelip ḳayda tüştüñ ne ornuñ neteg

B 49

524 bilişiñ ne barmu adaş ya ḳadaş
körügli ne barmu yigü içgü aş

525 yana ma ayıttı tilekiñ ne ol
negü iş ḳılur sen kerekiñ ne ol

AY TOLDI CẸVABI ḤACİBḲA

526 bu ay toldı aydı ay ḥacib ḳutı
eşittim bu kün toğdı ilig atı

527 eşittim yıraḳtın anıñ çav̇ını
biligin uḳuşın silig sav̇ını

528 özüm arzuladı anıñ tapğıñña
tapınğalı keldim anıñ ḳapğıñña

529 tilek bu iligke tapınsa özüm
yarağ körse ḥacib ötünse sözüm

530 körüp sev̇di ḥacib bu ay toldını
tilinde yorıttı ḳamuğ ögdini

522 *birdi*]] A_{27} *berti* C_2 *bịrdi* | *isig ... yaḳşı*] A_{27} *i.* (satır altında ar. harfl. ... *ağzın ?*) ... *ağz-ı* B_{14} *i. ... yạḫşı* C_2 *i̦. ... yạḳşı*
ḥacib ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok
523 *ayıttı ... emdi*] A_1 *ayur ḥ. ay toltı* B_{15} *ayịt(t)ı ...* C_3 *ayıt(t)ı ...* | *ne ornuñ*] A_1 *y-u ọsüng* B_{45} *ne* (noktasız) *o.* C_3 *ya o.* || **524** *bilişiñ*] B_1 *bịlişing* C_4 *bịlişi(n)g* | *körügli ... yigü*] A_2 *berigli ... yegü* B_1 *körụgli ...* C_4 *k. ... yigü* || **525** *ayıttı*] B_2 *ayıt(t)ı* C_5 *ayıt(t)ı* | *negü ... sen*] B_2 *nigü ... sẹn* C_5 *nigü i. tiler sen*
ay toldı ... ḥacibḳa] nushalarda bu başlık yok
526 *eşittim ... ilig*] A_4 *ẹ. ... elig* B_3 ve C_6 *eşit(t)ịm ...* || **527** *eşittim ... anıñ*] A_5 *ẹ. ... ilig* B_4 *eşit(t)ịm yırakdın a.* C_7 *eşit(t)im yırak-dın ilig* | *uḳuşın ... sav̇ını*] B_4 *uḳuşun ...* C_7 *uḳuşun s. çav̇ı-nı*
528 B_5 'te mısrâların yeri değiştirilmiş | *tapğıñña*] B_5 *ḳapğınga* | *tapınğalı ... tapğıñña*] A_6 ... *ḳapuğ-ıngga* B_5 *tạpunğalı ... tapğınga* C_8 *tạpunğalı ...* || **529** *iligke tapınsa*] A_7 *ẹlig-ke tapunz-a* B_6 ve C_9 *i. tạpunsa* | *ötünse*] A_7 *ọdünsü* C_9 *ötünsü* || **530** *tilinde yorıttı*] A_8 *tilin-ge y.* B_7 ve C_{10} *t. yorıt(t)ı*

531 yüzi körki ḳılḳı ḳılınçı özi
ḳamuġ yaḳşı kördi tili uz sözi

532 iḍi sevdi köŋlün anı topladı
ilig topġıŋa bu yaraġay tidi

533 negü tir eşitgil sevitmiş kişi
sevitse kişi kör mün erdem başı

534 kimi sevse ʿaybı kör erdem bolur
kimi sevmese erdem öktem bolur

535 bu sözke tanuḳı munu keldi söz
oḳıġıl munı sen aya eḍgü öz

536 köŋgül kimni sevse mün erdem bolur
ḳamuġ tetrüsi oŋ ḳoḳuzı tolur

537 köŋgül kimni sevse ḳamuġı sevüg
körür közke ursa körünmez bolur

ḤACİB CEVABI AY TOLDIḲA

C 22 538 yanut birdi ḥaciḇ kör ay toldıḳa
ayur emdi ivme maŋa tur baḳa

531 *yüzi ... özi*] A9 *bir-i kṛrki ḳılġ-ı ḳ. ṛz-i* B8 *y. k. körklüg ḳılınçı* [illegible] *yaḳşı ... sözi*] A9 *yaḥşı ...* B8 *anda k. könilik tonı* C11 *yaḳşı ...*

532 B 'de bu beyit yok | *iḍi ... tapladı*] A10 *anın ...* C12 *i. sivdi ...* [illegible] (*-p-* ?) | *tapġıŋa ... tidi*] A10 *tapġı-ġa buu y. teti*

533 C 'de bu bu beyit yok | *negü ... kişi*] A11 *n. ter ṛ. sevüdmiş k.* B9 [illegible] *t. e. sevitmiş* (*-t-* noktasız) *kişi* | *sevitse ... başı*] A11 *sevüdz-e kişi mṛn-i ṛ. ḅ.* [illegible] *sevitse* (*-t-* yerine *-i-* ile) ... *başı* || 534 *kimi ... erdem*] A12 ... *pak ṛrdem* B10 [illegible] ... C13 ... *pak irdim* | *erdem öktem*] A12 *ṛ. ṛkdem* B10 *e. öktem* C13 *irdem* [illegible] *tanuḳı ... söz*] A18 *munu kelti ṣa'rim tanuḳ* C14 *manu ḳeldi ṣi'rim tanuḳ* | *oḳıġıl* [illegible] *öz*] A18 *tanuġ bolz-a ṛrke tileki anuġ* C14 *tanuḳ bolsa sözke tilekim anuḳ*

Dörtlük, A 'da sahife kenarında ar. harfl. *ṣi'r* sözü, B 'de çizgiler ve C de [illegible] satırda *ṣi'r* sözü ile ayırt edilmiştir

536 *erdem*] C16 *irdim* | *tetrüsi oŋ*] A14 *yetrü-si ong* (*o-* noktalı, *-nung* ?) B12 *te* [illegible] (*t-* noktasız) *o.* || 537 *sevse ... sevüg*] A15 *sevüz-e ḳ. sevüg* | *körür ... körünmez*] [illegible] *ḳṛrer kṛz-ke k. kṛsrümez* C17 *... köz önmes*

ḥaciḇ ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

538 *yanut birdi*] A16 *ṛgüt berti* | *emdi ... maŋa*] A16 *ṛdm-e ṛmti* [illegible] *evme* (*-v-* ?) *emdi maṇga*

539 men aşnu ayayın iligke sözüŋ
ne ermiş tilekiŋ kim ermiş özüŋ

B 50 540 sini bilsü ötrü yüzüŋ körsüni
uçuz tutmasunı aġır tutsunı

541 saŋga men kerekiŋ baḳa turġa men
ḳamuġ işleriŋni seve ḳılġa men

542 öküş eḍgü sözler tilin sözledi
işiŋ itge men tip ḳatıġ ḳur badı

543 bu yaŋlıġ bolur bu kişi eḍgüsi
kişi eḍgüsi ol buḍun yüḍgüsi

544 negü tir eşitgil buḍun başlar er
ḳamuġ işni yetrü körüp işler er

545 kimiŋ devleti baş kötürse örü
ḳamuġ edgü ḳılġu buḍunḳa törü

546 kimiŋ elgi bolsa buḍunḳa uzun
silig bolġu ḳılḳı ḳılınçı tüzün

547 yorıḳ bolsa kimiŋ buḍunḳa sözi
süçig tutġu til söz me ḳoḍḳı özi

548 yayıġ ol bu devlet iter hem buzar
ne irsel turur terk irikse tezer

539 B_{15} 'te bu beyit şu şekildedir (krş. beyit 510):

eng aşnu ilig-ke ayayın bu söz
ḳayu kün köröngü ḳaçan kelgü öz

[illegible] *iligke ayayın*] C2 *ayayın ilig-ke* | *kim ermiş*] C2 *k. irmiş* || 540 *sini*] A18 *sen-i* | [illegible] *tutmasunı tutsunı*] A18 *tadmasan a. tut-suu-nı* B1 ... *körsüni* C3 ... *tusanı* || 541 [illegible] *saŋga baḳa*] A19 *sangga men kerekin yapa* B2 *saŋga mṛn kṛreking baḳa* C4 *munu mṛn küninge baḳa* (*b-* noktasız) | *seve ḳılġa*] C4 *uḳa turġa* || 542 *tilin*] A20 *bilin* | [illegible] *işiŋ ... badı*] A20 *işig ... ḳurba-tı* || 543 *bu*] A21 ve C6 *ol* | [illegible] *... but-ġaz-ı* B4 *e. ... yuḍġusı* C6 *idgüşi ...* || 544 *negü ... er*] A22 *n. ter işidgil* (önce *-gin* yazılmış, sonra tashih edilmiş) ... *ṛr* B5 *nigü ... ṛr* C7 *nigü ... ir* | *işni* [illegible] *... er*] A22 *iş-te ... ṛr* B5 ... *ṛr* C7 ... *ir* || 545 *kimiŋ*] B6 *kimüng* | *eḍgü*] C8 *idgü* || 546 *kimiŋ elgi*] A24 *k. ilgi* B7 *kimüng e.* | *bolġa ... tüzün*] A24 *b. ḳılġın ḳılınçın* [illegible] *ṛgün* B7 *bolsa* ... C9 *b. ḳılḳın ḳılınçın sözün* || 547 *yorıḳ ... sözi*] A25 *yoruḳ b. kim-ning* [illegible] B8 *y. b. kimüng b. sözi* (?) C10 ... *kim-ning* | *süçig ... özi*] A25 *suçüg ... sṛz* [illegible] *maġud-ḳı ṛz-i* B8 *s. tutsu t. s. ne* (*n-* noktasız) *ḳotḳı* (*-t-* veya *-s-* noktasız) *özi* (*-z-* noktasız) C10 *siyüçig tutġu' ... ne ḳotḳı* (*-tḳ-* noktalara dikkat !) *ö.* || 548 *yayıġ ...* [illegible] *iter*] A26 *tadıġ ... ḍer* B9 *yayıġ* (noktasız) ... | *ne ... tezer*] A26 *hem ṛrsel ...* [illegible] *ṛrikkz-e ḳaçar* B9 *ne* (*n-* noktasız) ...

549 bu ḳutḳa ınanma usa eḍgü ḳıl
bu kün munda erse yarın anda bil

550 bu ḳutḳa küvenme ay ḳut bulġuçı
keligli turur ḳut yana barġuçı

A 30 551 ay deṿlet iḍisi bu deṿlet bile
turayın tise tur sen eḍgü tile

552 saŋga tegse beglik uluġluḳ oḳa
kiçiglik anuḳ tut örüŋ bolġuḳa

553 yana aydı ḥaçib sen emdi yorı
seṿinçin tirilgil badıŋ ḳut ḳurı

554 sen az iṿme işler öḍiŋe tapuġ
öḍi kelse açlur bu beklig ḳapuġ

B 51 **C 23** 555 yime yaḳşı aymış biliglig sözi
biliglig sözi körse barçın tözi

556 ḳayu işke iṿse uzar kiç ḳalur
iṿe ḳılmış işler ökünçlüg bolur

557 öḍiŋe küḍezgü işig iṿmegü
ḳamuġ iş öḍinde bolur ay bügü

AY TOLDI CEVABI ḤACİBḲA

558 eşitti bu ay toldı barça sözüg
ayur serneyin men tutayın özüg

559 mini kördi ḥaçib sözüm tıŋladı
yaraġı körü tursu vaḳtı öḍi

560 ḳayu öḍte ḥaçib tilese mini
ol öḍte keleyin tidi söz küni

561 turup çıḳtı ay toldı andın yana
eṿiŋe kelip kirdi yazdı tona

562 ḥaçib kördi ay toldı ḳılḳı yaŋı
erende aḍınsıġ kişide öŋi

563 ayur körmişim yoḳ bu yaŋlıġ kişi
biliglig uḳuşluġ buḍunda başı

564 bu mundaġ kişiler bolur iḍi ḳız
bu ḳız ḳızlıḳı ḳıldı ḳız atı ḳız

565 ḳayu neŋ ḳız erse uş ol neŋ küsüş
küsüş neŋ tilep bulmaz emger öküş

66 bu mundaġ kişiler iligke kerek
iligke kerek neŋ kör ilke kerek

567 ḳamuġḳa tusulur kör erdemlig er
bu erdem bile er tilek arzu yir

549 *eḍgü*] C_{12} *idgü* | *erse*] C_{12} *irse* || 550 *küvenme*] A_{28} *ınan-m-a* || 551 *[illegible]*] B_{12} *iḍi-si* | *tur ... tile*] B_{12} *tursu e. bile* C_{14} *... idgü t.* || 552 *saŋga*] A_2 *sangga* $B_{[illegible]}$ | *keleyin tidi*] A_{10} *k. teti* B_6 *keley tidi bu* || 561 *eviŋe ... yazdı*] A_{11} *iv-i-ge k. mạnga* | *örüŋ*] A_2 *ọsüng* B_{13} ve C_{15} *özüng* || 553 *aydı*] C_{16} *ay-dı* (*-dı* satır üstünde *[illegible]* *yazdı* B_7 *e. kelip bạrdı* C_7 *iviŋe ...* || 562 *ḥaçib ... yaŋı*] A_{12} *ḥacib* (satır sonradan yazılmış) | *seṿinçin ... ḳut*] A_3 *sivinçin tirig-lik b. ḳ.* (satır altında ar. *[illegible]* altında ar. harfl. *vezir*) ... *yanggı* | *erende ... öŋi*] A_{12} *ş. a.* (satır altında uyg. harfl. *devlẹt*) C_{16} *sivinçin tirilglil* (!) *bağıl ḳ.* || 554 *tapuġ*] A_4 *tuduġ* B_{15} *tapuġ* (*-p-* noktasız *[illegible]* *yaḳşı?*) *kişi-te ọngi* B_8 *eren-de ...* C_8 *eren-den a. kişi-den ö.* || 563 *buḍunda*] A_{13} | *öḍi ... ḳapuġ*] A_4 *ọdi* (satır altında ar. harfl. *vaḳt*) ... *baġ-lıġ ḳ.* B_{15} *ẹatuġ* $C_{[illegible]}$ *dan-ta* (satır altında ar. harfl. *il*) ... *tirklig ḳapuġ* || 555 *yime yaḳşı*] B_1 *yạna yạḥşı* C_1 *y. yaḥşı* | *barçın tözi*] A_6 *barç[illegible]* 564 B_{11}'de bu beyit 566'dan sonra geliyor | *bu ... ḳız*] A_{14} *... iti ḳız* (satır (*-r-* ?) *tạz-i* B_1 *b. tözi* (*-z-* noktasız) C_1 *b. yüzi* || 556 *işke ... kiç*] A_6 *i. ivz-e* [illegible] altında ar. harfl. *kẹm*) B_{11} *... iḍi ḳ.* C_{10} *munung teg ...* | *ḳız ḳızlıḳı*] A_{14} *kız-sız-lıḳ-ı* altında ar. harfl. *iştab*) *usar keç* B_2 *i. iver ...* C_2 *ış-ḳa i. uzalur* | *iṿe*] C_2 *iṿek* || 565 *erse küsüş*] A_{15} *ẹrz-e uṣol n. kuṣüş* (satır altında ar. harfl. *arzu*) B_{12} *e. uṣol öḍiŋe ... iṿmegü*] A_7 *ọdün-ge kudesgü i. i.* (satır altında ar. harfl. *ṣạbr ḳılġu*) $B_{[illegible]}$ *ng küsüş* C_{11} *irse uş ol neng küşüş* (*-ş-* noktalarına dikkat!) | *küsüş ... emger*] A_{15} *işing i.* C_3 *... iṿmegü* | *öḍinde ... bügü*] A_7 *ọdün-ge* (satır altında ar. harfl. *vaḳt*) *[illegible]* *güş teng im-ger* B_{12} ve C_{11} *küşüş ...* ... *begü* B_3 *... bügü* C_3 *... bügü'*

ay toldı ... ḥaçibḳa] nushalarda bu başlık yok

558 *eşitti*] A_8 *işit-ti* B_4 *eşit(t)i* C_4 *eşi t(i)i* | *serneyin men*] A_8 *men sınan-tım* [illegible] *serneyin mẹn* C_4 *sirneyin mẹn*

559 *mini ... ḥaçib*] A_9 *men-i k. hacib* (satır altında ar. harfl. *vẹzir*) | *tursu* [illegible] *ḳtı*] A_9 *t.* (önce *tursun* yazılmış, sonra tashih edilmiş) *v.* C_5 *t. vaḥtı* || 560 *mini*] A_{10} *k. teti* B_6 *ḳeley tidi bu* || 561 *eviŋe ... yazdı*] A_{11} *iv-i-ge k. mạnga* | *örüŋ*] A_2 *ọsüng* B_{13} ve C_{15} *özüng* || 553 *aydı*] C_{16} *ay-dı* (*-dı* satır üstünde *[illegible]* *yazdı* B_7 *e. ḳelip bạrdı* C_7 *iviŋe ...* || 562 *ḥaçib ... yaŋı*] A_{12} *ḥacib* (satır sonradan yazılmış) | *seṿinçin ... ḳut*] A_3 *sivinçin tirig-lik b. ḳ.* (satır altında ar. harfl. *vẹzir*) ... *yanggı* | *erende ... öŋi*] A_{12} *ş. a.* (satır altında uyg. harfl. *devlẹt*) C_{16} *sivinçin tirilglil* (!) *bağıl ḳ.* || 554 *tapuġ*] A_4 *tuduġ* B_{15} *tapuġ* (*-p-* noktasız *[illegible]* *yaḳşı?*) *kişi-te ọngi* B_8 *eren-de ...* C_8 *eren-den a. kişi-den ö.* || 563 *buḍunda*] A_{13} | *öḍi ... ḳapuġ*] A_4 *ọdi* (satır altında ar. harfl. *vaḳt*) ... *baġ-lıġ ḳ.* B_{15} *ẹatuġ* $C_{[illegible]}$ *dan-ta* (satır altında ar. harfl. *il*) ... *tirklig ḳapuġ* || 555 *yime yaḳşı*] B_1 *yạna yạḥşı* C_1 *y. yaḥşı* | *barçın tözi*] A_6 *barç[illegible]* 564 B_{11}'de bu beyit 566'dan sonra geliyor | *bu ... ḳız*] A_{14} *... iti ḳız* (satır (*-r-* ?) *tạz-i* B_1 *b. tözi* (*-z-* noktasız) C_1 *b. yüzi* || 556 *işke ... kiç*] A_6 *i. ivz-e* [illegible] altında ar. harfl. *kẹm*) B_{11} *... iḍi ḳ.* C_{10} *munung teg ...* | *ḳız ḳızlıḳı*] A_{14} *kız-sız-lıḳ-ı* altında ar. harfl. *iştab*) *usar keç* B_2 *i. iver ...* C_2 *ış-ḳa i. uzalur* | *iṿe*] C_2 *iṿek* || 565 *erse küsüş*] A_{15} *ẹrz-e uṣol n. kuṣüş* (satır altında ar. harfl. *arzu*) B_{12} *e. uṣol öḍiŋe ... iṿmegü*] A_7 *ọdün-ge kudesgü i. i.* (satır altında ar. harfl. *ṣạbr ḳılġu*) $B_{[illegible]}$ *ng küsüş* C_{11} *irse uş ol neng küşüş* (*-ş-* noktalarına dikkat!) | *küsüş ... emger*] A_{15} *işing i.* C_3 *... iṿmegü* | *öḍinde ... bügü*] A_7 *ọdün-ge* (satır altında ar. harfl. *vaḳt*) *[illegible]* *güş teng im-ger* B_{12} ve C_{11} *küşüş ...* ... *begü* B_3 *... bügü* C_3 *... bügü'*

566 B_{10}'da bu beyit 563'ten sonra geliyor | *neŋ ... ilke*] A_{16} *teg ḳọrel-ke* C_{12} *[illegible]* ...

567. B_{13}'te bu beyit 565'ten sonra geliyor | *kör ... ir*] A_{17} *ḳọr ş. ş.* B_{13} *bu [illegible]ḍm-lüg e.* C_{13} *k. irdem-liġ ir* | *erdem ... yir*] A_{17} *ş. .. yer* C_{13} *irdem b. ir ...*

568 ödi boldı ḥaciḃ iligke sözin
aça aydı ay toldı ḳılḳı tözin

569 ayu birdi ḳılḳın ḳılınçı yaṅgın
sayu birdi bilgin uḳuşı teṅgin

İLİG CEVABI ḤACİḂḲA

B 52 570 eşitti ilig aydı keldür ḳanı
ḳayuda turur bir köreyin anı

571 tiler erdim emdi bu yaṅglıġ kişig
uḍu barsa ḳılsa bu beglik işig

C 24 572 tilek barça buldum bu ol bir sözüm
bu yaṅglıġ kişike muṅgaḍur özüm

573 yorı bar oḳıġıl anı sen maṅga
tapuġḳa körüṅdür ay ersig toṅga

574 turup çıḳtı ḥaciḃ ḳapuġḳa tegip
bir oġlan yügürtti tilin söz ıḍıp

575 bu oġlan yügürdi tegürdi sözi
tonın keḍti turdı sevinçin özi

576 atın mindi keldi ḳapuġḳa tüşüp
yorıp utru ḥaciḃ oḳıḍı tuşup

568 *öḍi ... sözin*] A_{18} *ǫḍi* (satır altında ar. harfl. *vaḳt*) *boltı ḥacib* (satır altında ar. harfl. *vezir*) *ı. sǫsin* B_{14} ... *sözi* | *aça ... tözin*] B_{14} ... *tözi* (*-z-* noktasız) ... *a. sözledi* ... || 569 *birdi ... yaṅgın*] A_{19} *berti ḳ. ḳılınçın yangġın* B_{15} ... *sözin* ... *ḳılınçın yąngın* (*yn-* veya *nn-* ?, ilk çizgi üstünde tek nokta ile) | *birdi* ... *teṅgin* A_{19} *berti ... uḳuşın yangġın* B_{15} *b. bilgi u. tęngin* (*tn-* noktasız) C_{15} *b. bi(l)gin ... tęngin* (*tn-* veya *nn-* ?, ilk çizgi üstünde tek nokta ile)

ilig ... ḥaciḃḳa] nushalarda bu başlık yok

570 *eşitti*] A_2 *eşit-ti* B_1 *eşit(t)i* C_{16} *eşit(t)i* | *bir*] A_{20} *men* C_{16} *męn* || 571 ... *kişig*] A_{21} *ęrti ... kişi* B_2 ... *kişi* C_{17} *irdim* ... | *uḍu ...; işig*] A_{21} *uda* B_2 ... *başı* || 572 *bir*] B_3 *tir* || 573 *bar ... maṅga*] A_{23} *b. oḳ-ı-ġın ... mangga* ... | *tapuġḳa ... toṅga*] A_{23} *tapuġ-ta ... irsig* (satır altında ar. harfl. *nik*, *-s-* altında ar. *z* ?) *tongga* C_2 *t. kögürgey męn irsig t.* || 574 *ḳapuġḳa tegip*] A_{24} *ḳ. ... ędip* B_5 *yügürti ... ıḍıp*] A_{24} *yuġürti ... ędip* B_5 *yügürdi ...* || 575 *yügürdi ... sözi*] A_{25} *tegür-ti yuġur-ti bu sǫz* C_4 ... C_3 *yügürdi ...* || 575 *yügürdi ... sözi*] A_{25} *tegür-ti yuġur-ti bu sǫz* C_4 ... *tonın ... özi*] A_{25} ... *sevünç birl-e ǫz* C_4 *tonı keḍti t. sęvinç birle öz* || 576 *ḳapuġḳa*] A_{26} *adın minti k. ḳapuġ-ta* B_7 *atın mündi* ... C_5 *a. mündi* ... | *yorıp ... tuşup*] A_{26} *yuṛup kirti ... oḳutı t.* B_7 ... *ötündi oḳıp* C_5 *y. kirdi ḥ. oḳıdı uşup*

577 aġırladı ḥaciḃ orun birdi tör
ędeb birle ay toldı oldurdı kör

578 ḥaciḃ kirdi ilig tapa yüz urup
iligke ötündi aḍaḳın turup

İLİG CEVABI ḤACİḂḲA

79 ilig aydı ünde maṅga kirsüni
köreyin anı men mini körsüni

580 ḥaciḃ çıḳtı aydı ay ay toldı tur
tapuġḳa körüṅgil ḳutuṅ badı ḳur

XIV.

AY TOLDI KÜN TOĠDI İLİG TAPUĠINCA KÖRÜNMİŞİN AYUR

581 bu ay toldı kirdi körüṅdi söküp
açıldı ilig köṅgli ol yüz körüp

582 yükündi iligke kör açtı sözin
süçitti sözi hęm sevitti özin

577 *birdi tör*] A_{27} *berti tǫǫr* | *ay ... kör*] A_{27} *oldırtı a. t. kǫr* (önce *ol* yazılmış, sonra tashih edilmiş) B_8 ... *olturdı kör*

578 B ve C'de bu beyit yok
ilig ... ḥaciḃḳa] nushalarda bu başlık yok

579 *maṅga*] A_{29} *mangga* | *köreyin ... mini*] A_{29} *tapuġ-ḳa kǫrün-sün meni* C_7 *tapuġḳa körünsü m.* || 580 *aydı ... toldı*] A_{30} *ay toltı-ḳa aytı* C_8 *ay ... aydı* | *tapuġḳa ... ḳutuṅ*] A_{30} *t. kǫrün-gin ḳapung* B_{10} *ilig-ke k. ḳatung* C_8 *t. körüngil* (*-n-* bir çizgi fazla) ...

ay toldı ... ayur] A_{31} ... *ilig-ke kirip tapuġ-ḳa* ... B_{11} *ay t. ilig-ke körünmişi* C_9 *bab ... aytur*

581 *söküp*] A_{32} *seküp* (satır altında ar. harfl. *bęzanu ḥidmęt-i o* ?) B_{12} ... *sǫküp* C_{10} .. *çöküp* [*yüz körüp*] B_{12} *köz yąrup* (*-z* ve *y-* noktasız) || 582 *yükündi ... sözin*] A_{33} *oḳıtı ilig kǫr aytı sǫsin* B_{13} ... *sözi* C_{11} *oḳıdı ilig kör ayıt(t)ı sözi* | *süçitti ... özin*] A_{33} *sekü̈ü̈ş-ti ... sevidti yųsin* B_{13} *süçit(t)i ... sęvit(t)i özi* C_{11} *süçit(t)i ... sęvit(t)i yüzi*

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

583 ilig aydı kim sen negü ol atıŋ
ḳayudın kelir sen negü ol yatıŋ

B 53 584 amulluḳ bile açtı ay toldı til
siliglik bile öz sözin aydı bil

A 31 585 amulluḳ siliglik uḳuş ḳılḳı ol
uḳuşsuz kişiler ḳamuġ yılḳı ol

586 muŋgar meŋgzetü aydı şa'ir bu beyt
işiŋ tüşse ivme ṣabır birle ayt

C 587 ive kirme işke ṣabır ḳıl serin
ive ḳılmış işler ökünçi yarın

588 ḳamuġ işte ivme serin öz tutun
serinse bulur ḳul bu beglik ḳurın

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

589 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
tapuġ birle ḫoş boldı ḳulluḳ atı

590 atım ḳul tapuġçı kör ornum ḳapuġ
ḳılınçım könilik me ḳılḳım tapuġ

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

583 *sen ... atıŋ*] A34 *... eving* (?) | *kelir ... yatıŋ*] A34 *kelür sen yegü* (*-g-?*) *ol yiging* (satır alında ar. harfl. *dęrd*) B14 *... nigü ol yatıng* (*y-* noktasız) C12 *k. ... nigü o. atıng* || **584** *amulluḳ*] A35 *a.* (satır altında ar. harfl. *aḥęsti*) B1 *a.* (satır altında *fikir* ?) || **585** *amulluḳ*] B2 *a.* (satır altında *teḥammül* ?) | *ḳamuġ*] A1 ve C14 *tükel* | **586** *muŋgar meŋgzetü*] A2 *mungġar mingsedü* | *işiŋ ... ṣabır*] A2 *işig tudz-a ivm-e* (satır altında ar. harfl. *ṣab mękün*) *sabur* B3 *i. bütse i. ṣabr* (? harekeli) C15 *i. t. aḫır* .

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü, B'de çizgiler ve C'de ayrı satırda *şi'r* sözü ile ayırt edilmiştir

C'de 587.—646. beyitleri içine alan sahifeler eksiktir

587 *ive ... serin*] A3 *ġve ... sabur ḳ. sirin* B4 *... ṣerin* (satır altında *sorgul*) || **588** *serin*] A4 *sirin* | *serinse ... ḳurın*] A4 *sirinz-e tapuġ-çı banur* (satır altında ar. harfl. *baġlar*) *ḳut ḳ.* B5 *ṣerinse* (satır altında *soruldsa*) ...

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

590 *könilik me*] B7 *kişilik bu*

591 saŋga keldim oġrap uzun yol yorıp
tilekke bu kün tegdim arzum ḳanıp

592 tilekim bu ol sen mini yirmedin
tapuġḳa yaḳın tut maŋga irmedin

593 eşitti bu söz kör sevindi ilig
tilek teg bululdı sınadı erig

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

594 ilig aydı ay toldı kördüm sini
sevitti bu körküŋ bu ḳılḳıŋ mini

595 tapın öz oġurluġ bağırsaḳlıḳın
ḳapuġda asunġıl maŋga bol yaḳın

596 meniŋdin açıġ bolsu sindin tapuġ
tapuġ bolsa ötrü açar ḳut ḳapuġ

597 bu künde naru sen ḳıyılma tapın
tapınsa öter beg tapuġçı ḥaḳın

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

498 yir öpti kör ay toldı aydı ilig
yarutsa közin birdi devlet elig

B 54 499 tapınmaḳ üçün keldim evdin turup
uzun yol yorıdım saŋga yüz urup

591 *saŋga*] A7 *sangga* | *bu ... ḳanıp*] A7 *bu tegdim arsum tapıp* || **592** *mini yirmedin*] A8 *men-i yerm-e-tin* (satır altında ar. harfl. *bimir neguy*) B9 *m. yirmedin* (*y-* yerine *b-* ile) | *irmedin*] A8 *ġr-me-tin* (satır altında ar. harfl. *bęzman neşevi*) || **593** *eşitti ... ilig*] A9 *... sevün-ti elig* B10 *eşit(t)i ...* | *erig*] A9 *irig*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

594 *sini*] A10 *sen-i* B11 *şini* | *sevitti ... mini*] A10 *sevidti b. k. ne ḳ. kǫn-i* B11 *eşit(t)i ... mini* || **595** *ḳapuġda ... maŋga*] A11 *tapuġ-ḳa asun-ġıl* (*-s-* altında ar. harfl. *z* ?) *mangga* || **596** *meniŋdin ... sindin*] A12 *yering-tin* (önce *yerin* veya *yarın* yazılmış, sonra *-g* eklenmiş) *... sen-tin* B13 *... şindin* | *tapuġ ... ḳat*] A12 *tapuġ-luġ ḳil-ke a. ḳut* (satır altında ar. harfl. *devlęt*) || **597** *künde ... ḳıyılma*] A13 *kǫn-ten ... A14 kün-de ... ḳıyılma* (*-yı-* noktasız) | *tapınsa*] A13 *tapun-sa*

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

598 *yir*] A14 *yer* | *közin ... elig*] A14 *yųsin berti tevlet ilig* || **599** *yorıdım saŋga*] A15 *yųrüdüm sangga*

600 bayat birsü küç bu tapuġ ḳılġuḳa
küḍezsü saṇgar öz tapuġ yazġuḳa

601 turup çıḳtı sevnü ḳapuġḳa küle
ögi köṇgli açlıp yarudı yula

602 negü tir eşit bu ḳutun ḳopmış er
ḳutı birle arzu tilek bulmış er

603 küle baḳsa begler kişike közün
ögi köṇgli tirlür küvenür özün

604 yaruḳ tutsa begler kişike yüzi
yarur er közi hem yarayur sözi

605 kimi tutsa begler özinge yaḳın
ḳamuġ neṇg yaḳınlıḳ ḳılur kör baḳın

606 ḳut ol beg yaḳın bolsa ḳutḳa kişi
tilekin bulur barça itlür işi

607 tapındı bu ay toldı anda naru
tapuġda ḳıyılmadı erte turu

608 künün turdı turġaḳ tünün yatġaḳın
tapındı ḳıyıḳsız bağırsaḳlıḳın

600 *birsü ... bu*] A_{16} *birsün-i küç | küḍezsü ... yazġuḳa*] A_{16} *kuḍez-sü* (satır altında ar. harfl. *niġehdareḍ*) *bayadım ...* B_2 *... barġuḳa*

A_{17}'de, 600'den sonra, daha şu beyit gelmektedir :

tapuġ ḳıl tapuġ-ḳa timen-m-e baḳ-a
bu pent-ler-ni berti kor ay toltı-ḳa

601 *sevnü*] A_{18} *sivnü | yarudı*] A_{18} *yarun-tı* B_3 *yarudı* || **602** *negü ..* [illegible] A_{19} *n. ter işidgil ḳ. ḳodmış* B_4 *nigü ... ḳutun ḳomış | bulmış*] A_{19} *bilmiş* || 603 [illegible] A_{20} *kǫsün* B_5 *közin | küvenür özün*] A_{20} *kevenür ǫsün* B_5 *k. özin* || **604** *begler* [illegible] A_{21} *kim-ke bu begler | hem yarayur*] A_{21} *kǫr yurur hem* || **605** *özinge*] A_{22} *öz-i-ge* [illegible] *özin-ge | kör baḳın*] A_{22} *bil yaḳın* B_7 *ḳ. ·baḳın* (*b-* noktasız) || **606** *bolsa*] A_{23} *turs* [illegible] *| tilekin ... barça*] A_{23} *tileki bolur ḳunde* || **607** *tapındı ... anda*] A_{24} *... andın* [illegible] *tapundı ... | tapuġda ... erte*] A_{24} *tapuġ-ḳa ... ġrde* B_9 *ḳapuġda ḳıyılmadı e.* [illegible] *künün ... yatġaḳın*] A_{25} *ḳun-i turtı turġaḳ tun-i tıġ-a-sın* B_{10} *... turġa t. yatġaḳın tapındı*] B_{10} *tapundı*

609 iligke kirü hem çıḳa türçidi
ilig eḍgü közün baḳa türçidi

610 tapuġ arturu bardı künde yaṇgı
ağırladı ilig küniṇge öṇgi

611 tapuġ birle begler ağırlar ḳuluġ
tapuġ siṇgse boldı kiçig öz uluġ

612 tapuġ ḳıl tapuġ birle ḳul beg bolur
tapuġ siṇgmeginçe tilek kim bulur

613 eşit emdi bilge sözi ne tiyür
sözin yaṇgzatur sözke yinçke ayur

B 55 614 tegimsiz tapuġ birle törke tegir
yaraġsız yaransa kör ilke tegir

615 tapınġu ḳıyıḳsız tapuġ ḳılġuçı
tapuġ siṇgse ötrü tilekke tegir

616 bu ay toldı künde yetürdi tapuġ
ilig me açıġ birle açtı ḳapuġ

617 küniṇge örü bardı içrek bolu
ḳoḳuz boldı ḳaḍġu sevinçi tolu

618 tapuġḳa süçindi bu ay toldı keḍ
ilig me açındı yarı arttı eḍ

A 32 619 ḳamuġ türlüg işke sınadı ilig
tilek teg tükel buldı tapnur erig

609 *közün*] A_{26} *ḳǫsin* || **610** *bardı ... yaṇgı*] A_{27} *turtı ḳunin-ge yanggı* B_{12} *bardı ḳ. yaṇgı | küniṇge öṇgi*] A_{27} *m-e berti ǫngi* || **611** *tapuġ ... ağırlar*] A_{28} *tapuġ-un ağır-lar bu beg-ler* || **613** *bilge ... tiyür*] A_{30} *ṣa'ir söz-i kǫr ne ter* B_{15} *... tiyür | yaṇgzatur ... ayur*] A_{30} *mingsedü söz-ke neçe tapar*

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü ve B'de çizgiler ile ayırt edilmiştir

614 *kör ilke*] A_{31} *ǫgür* (?) || **615** *tapınġu ḳıyıḳsız*] B_2 *tapunġu ḳıyıḳ-sız* (satır üstünde *sansız*) *| tapuġ ... tilekke*] A_{32} *tapuġ-ın singürmiş-te tǫrke* || **617** *küniṇge*] A_{34} *ḳunun-ge | ḳoḳuz ... sevinçi*] A_{34} *ḳoḳur* (satır altında ar. harfl. *ḳem*) *... sivinçi* || 618 *süçindi bu*] A_{35} *suçün-ti kǫr | yarı ... eḍ*] A_{35} *turu ardtı ǫt* B_5 *yarı* (*y-* yerine *b-* ile) *art(t)ı e.* || **619** *işke ... ilig*] A_1 *iş-te ...* B_6 *i. sınadı* (satır altında *sundı*) *ilig | erig*] A_1 *irig* B_6 *erig* (sahife kenarında *tapuġ ḳılġuçı* ?)

XV.

AY TOLDI İLİGKE ÖZİ DEVLET ERDÜKİN AYUR

620 ilig bir kün oldrup özi yalñguzun
oḳıp kirdi ay toldı sevnür özün

621 kirip turdı ay toldı utru örü
ilig imledi kelgil oldur berü

622 çıḳardı topıḳ ḳoḍtı ay toldı kör
anı yastanıp ötrü oldurdı kör

623 ayıttı ilig tegme türlüg bilig
yanut birdi ay toldı açtı tilig

624 sevindi ilig kör yaruttı yüzin
anı kördi ay toldı yumdı közin

625 sözin kesti ilig hiç ündemedi
közin yumdı ay toldı hiç açmadı

626 yana aytu kirdi ilig öz sözin
yanut birdi ay toldı tügdi yüzin

B 56 627 baḳa kördi ilig ḳamuġ türlügün
tükel buldı bilgi uḳuşı ögün

628 seve baḳtı ilig avıtdı özin
bu ay toldı terkin evürdi yüzin

ay toldı ... ayur] A_2 *a. t. ǫz-i tevlet ɣrdükin ilig-ke biltürmişin a.* B_7 *a. t. özi ...*
620 *oldrup ... yalñguzun*] A_3 *odrup ǫz-i yalġusun* (*-s-* yerine *-ş-* ile) B_8 *... yǫlnguzun* (*-z-* noktasız ; satır altında *yǫlġuzun*) | *oḳıp ... sevnür*] A_3 *oḳup ... sivnü* || **621** *imledi ... berü*] A_4 *inl-e-ti kelgin ...* B_9 *... birü* || **622** *topıḳ ḳoḍtı*] A_4 *toyıḳ ḳoytı* B_{10} *topıḳ* (noktasız) *ḳ.* | *yastanıp*] A_5 *bastı* || **623** *ayıttı*] B_{11} *ayıt(t)ı* | *birdi*] A_6 *berti* || **624** *sevindi ... yaruttı*] A_7 *sivin-ti ...* B_{12} *... yarut(t)ı* || 625 *hiç ündemedi*] A_8 *az ot* (?) *teggm-e-ti* | *yumdı ... açmadı*] A_8 *açtı ... ḳoz yum-madı*
A_{9-11}'de metin, beyitlerin mısraları karıştırılarak, yanlış istinsah edilmiş; sonra üzerinden çizilerek, tekrar yazılmıştır
A_{12}'de, karışık satırlardan sonra, daha şu beyit gelmektedir :

serin-ti ilig me tüket-ti söz-i
an-ı ḳorti ay toltı sirti yuz-i

626 *birdi*] A_{13} *berti* || **627** *kördi*] A_{14} *berti* | *buldı ... uḳuşı*] A_{14} *b. ir-ni uḳuşın öy bildi ...* || **628** *seve ... avıttı*] A_{15} *sive ...* B_2 *seve baḳtı i. avıt(t)ı* | *terkin*] A_{15} *yerke*

İLİG SÖZİ AY TOLDIḲA

629 ilig buştı artuḳ ḳararttı meñgiz
ayur ay ivèklik kişike isiz

630 yañgıldı bu tüşte meniñg bu özüm
negü teg açayın kişike sözüm

631 negü tir eşitgil biliglig tilin
ive ḳılmış işler ökünçi yılın

632 ive ḳılmış işler neçe yig bolur
ive bışmış aşnı yise ig bolur

633 ivèklik turur barça yañgluḳ başı
amulluḳ turur barça eḍgü işi

634 ivèklik bu erdi sini bilmedin
yaḳın tuttum özke tapındurmadın

635 ḳayu erse begler tapuġçı ḳulın
tapındurġu ötrü açınsa yolın

636 bışurġu tapuġda sınaġu körü
ağırlasa ötrü kötürgü örü

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

637 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
negüke buşar erki toldı otı

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok
629 *ḳararttı meñgiz*] A_{16} *kısar-tı* (*-s-* altında ar. harfl. *z*) *minggiz* B_3 *ḳarart(t)ı meñgiz* | *ivèklik ... isiz*] A_{16} *ɣvek-lik ... ɣsiz* || **630** *yañgıldı ... bu*] A_{17} *tonggel-ti bu tuş-tın m.* B_{11} *yangıldı bu tuş-da meñing* | *negü ... açayın*] A_{17} *n. t. ay-a-yın* B_4 *ɣlgü ...* || **631** *negü ... eşitgil*] A_{18} *n. ter işidgin* B_9 *nigü ...* | *ive ... yılın*] A_{18} *ɣve .. bilin* B_5 *... yılın* (*y-* noktasız) || **632** *ive ... yig*] A_{19} *ɣve ... tuyı yeg* | *ive ... ig*] A_{19} *ɣve başmış iş-ni tez-e yig* B_6 *i. bışmış a. yise* (*y-* noktasız) *i.* || **633** *ivèklik ... başı*] A_{20} *ɣve* (satır altında ar. harfl. *iştab*) *turur b. bu yanglık b.* B_7 *... işi* || 634 *ivèklik ... sini*] A_{21} *ɣvek-lik ... seni* | *tuttum ... tapındurmadın*] A_{21} *tutdum ɣake tapun-tar-madın* B_8 *tut(t)um ö. tapındurmadın* || **635** *ötrü ... yolın*] A_{22} *açnu açınz-a anın* || **636** *bışurġu ... sınaġu*] A_{23} *boşar-ġu ... sınayu* B_{10} *bışurġu ...* | *ötrü kötürgü*] A_{23} *ǫdrü kedürz-e* B_{10} *ötrü' kǫtürgü*
ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok
637 *negüke buşar*] B_{11} *nigüke tuşar*

638 yazuḳum ne erki bilümez özüm
ayu birsü ėvre eşitsü sözüm

639 bar erse yazuḳum ḳına erk såga
yoḳ erse yüzü̊ngni ḳarartma måga

640 negü tir eşitgil uḳuş me̊gzetü
ḳıyas maʿni birle ågar yågzatu

641 tapuġçı yågılsa oḳıtġu kerek
negüke yågılmış ayıtġu kerek

B 57 642 yazuḳı bar erse ḳınaġu tutup
yoḳ erse mi̊g eḏgün aẏıtġu kerek

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

643 yana oḳ buşup aydı ilig sözi
ayur ay biligsiz kişi munduzı

644 özü̊gke baḳa kör kim erdi̊g måga
ḳayudın kelir bu fụżulluḳ såga

645 tapuġluġ tise men özü̊g tapġı yoḳ
tusuġluġ tise men yana asġı yoḳ

646 tapuġsuz ağırlap açındım sini
orun birdim erse basındı̊g mini

638 *birsü ... eşitsü*] A25 *bersü ḳ. işidsü* || 639 *såga*] A26 *sangga* | *ḳarartma måga*] A26 *ḳısart-m-a mangga* || 640 *negü ... me̊gzetü*] A27 *uḳuş-luġ söz-i kör mågzatu* | *mingsedür* B14 *nigü ...* | *ågar yågzatu*] A27 *anggar yangsadur* (*-s-* altında ar. harfl. *ż*)

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü ve B'de çizgiler ile ayrı edilmiştir.

641 *negüke ... ayıtġu*] A28 *n. yangġıl-mış a.* B15 *neġüke yaṅgılmış-nı sorġu* || 641 *mi̊g*] B1 *ming* (*-i-* yerine *-n-* ile)

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

643 *yana ... ilig*] A30 *yen-e ḳk tuşup* (*-ş-* altında *z*?) *aytı elig* B2 ... *buşap* (*b-* noktasız) ... | *munduzı*] A30 *m.* (satır altında ar. harfl. *gol*) || 644 *kelir* .. *såga*] A31 *tegir bu fasul-luḳ sangga* || 645 *tise men*] A32 *tez-e sen* | *tusuġluġ* ... *asgı*] A33 *yaḳın-lıḳ tez-e sen im-e oskı* (*-s-* altında ar. harfl. *z*) B4 *tasuġluġ* (*t-* yerine *b-* le; satır altında *'aḳıl-lıḳ*) ... || 646 *tapuġsuz ... sini*] A33 *tapuġ söz a. içindim sen-i* | *orun ... mini*] A33 *usun bardım ẹrz-e b. men-i*

Nushalarda metnin 646. beyitten sonra gelen kısmında bir karışıklık olmaktadır. A'da ikinci mısraın başındaki *sọsüm tıngl-a-mading*'ın metne uymaması, B'de kafiyelerin tutmaması, bundan sonra gelen beytin B'de bulunmaması ve son mısraın bir beyit sonra aynen tekrarlanmış olması ve C'de *ikinçi* sözünün yersiz bulunması bunu göstermektedir.

C 25 647 topıḳ yastadı̊g emdi oldurġuḳa
ne oldruġ yiri bu ma kö̊nglün uḳa

A 33 648 såga sözledim men sözü̊g tı̊gladım
közü̊g yumdůg erse özüm tågladım

649 keçürdüm yana sözledim söz såga
nelük yüz ėvürdü̊g ayu bir måga

650 eşitmezmü erdi̊g bügüdin bu söz
yaḳın bolsa begke küḏezgü keḏ öz

651 ayu birmedimü atåg ya anåg
ay oġlum begi̊gke özü̊g ḳılma te̊g

652 tutuzmadımu kör såga ḫil başı̊g
basınma begi̊gni küḏezgil başı̊g

653 bu begler ot ol otḳa barma yaġuḳ
ḳalı bardı̊g erse küyürmek anuḳ

654 usal bolma begler küyer ot turur
küyer otḳa yaḳsa ågar yut turur

655 baḳa körse begler küyer ot sanı
basınsa üzer baş sorar öz ḳanı

656 baḳa tursa artuḳ anın ḳorḳu tur
ḳalı ḳorḳmasa sen küçün ḳorḳıtur

647 *topıḳ ... oldurġuḳa*] A34 *t. baz-tıdı̊g ọdrü oldar-ġuu-ġa* | *ne ... uḳa*] A34 *yọ̈m tıngl-a-mading m-a könggül-ün uḳ-a* B6 *ne oldurġ yiri bu ayu bir måga*

A ve C'de, 647 'den sonra, birbirinden bir az farkla, daha şu beyitler gelmektedir:

A35 *ne oldurụġ yer-i ol sen ayġın sangga*
nelük yụz ọvür-tüng ayu ber mangga

C1 *ne oldurụġ ne kürsi yiri ol sạnga*
nẹlük yüz ivürdüng ayu bīr mạnga

648 *men*] C2 *söz* | *erse*] A1 *ẹrz-e* C2 *irse* || 649 *söz*] A2 *men* | *evürdü̊g ... bir*] C3 *ivür-tüng a. ber* C3 *ivürdüng ikinçi* || 650 *eşitmezmü ... bu*] A3 *işit-mez-mü ẹ. bu* | *bügüdin bau* B9 *işitmez-mü ... bügüdin b.* C4 *eşitmes-mü irding ...* | *küḏezgü ... öz*] C4 *küḏez-gil kebes* C4 *küdezgil ...* || 651 *birmedimü atåg*] A4 *bermeti-mü adang* C5 *apang begi̊ge özü̊g*] A4 *ọsüng-ke bilig* C5 *özüngke beging* || 652 *tutuzmadımu*] *getürmeatmü* (*y-* veya *b-*?) C6 *tutazmadımu* (*t-* noktasız; *b-*?) || 653 *otḳa ... yaḳ*] A8 *barm-a ot-ḳa yavuḳ* C7 *ot-ḳa barma yaḳuḳ* | *erse*] C7 *irse* || 654 *küyer ot*] *küyer arslan* || 656 *tursa ... tur*] A9 *berz-e arduḳ a. ḳorḳudur* B15 *... anı ḳorḳıtur*

XVI.

B 58 AY TOLDI İLİGKE DEVLET ŞIFATIN AYUR

657 küle aydı ay toldı uktı özüm
ayıttıng munı sen eşitgil sözüm

658 ukup kıldım emdi bu işlerni men
kerek erdi sen me munı uksa sen

659 munu men me emdi sanga keldüküm
mening kılkım erdi bu körkittüküm

660 orun birding aşnu men oldurmadım
orun yok manga sen munı uk tidim

661 topık yirde urdum bu söz berkitü
özüm yangzağını sanga körkitü

C 26 662 neteg kim orunsuz topık yuvlunur
anı teg me devlet özüm yolunur

663 seve baktıng erse közüm yümdüküm
sanga körkitür men negü erdüküm

664 bu kün men me devlet karağu sanı
manga kim ilinse tutar men anı

ay toldı ... ayur] A10 *tevlet sıfadı kılk-ı ersel-lik-in a.* B1 *bab ... ṣıfatı-nı* [illegible] *kitür* C11 *bab ... ṣıfatı-nı beyan* (?) *kılur*

657 *ayıttıng ... eşitgil*] A11 *ayıday ... işid-gil* B2 *ayıttıng ...* C12 *ayıt(t)ıng* [illegible] **665** *yana yime*] A19 *... söz yem-e* C4 *yime s. söz yime* | *seve ... erse*] A19 || **658** *ukup kıldım*] B3 *u. koptum* (*-p-* noktasız) C13 *ukup* (*-ku-* sonradan satır üstünde *-p-* yazılmış) *k.* | *erdi sen me*] B3 *e. senme* C13 *irdi senme* || **659** *muna* [illegible] *bakding ersen* C4 *seve b. irse* || **666** *körkitür ... sanga*] A20 *körküdür ez kılınçım* [illegible] *sanga*] [illegible] *irsel mangga*] A20 *ersel ... mangga* || **667** *negü ... emdi*] A21 *n. ter işit-gil mun-a ... tevlet sangga* B4 ve C14 *m. menme e. sanga* | *mening ... körkittüküm*] B4 ve C6 *nigü ...* | *başında ... bu*] A21 *başın-tın k.* C6 *başında*n *...* || **668** *küvenme ... körküt-tüküm* B4 *mening ... körküt(t)üküm* C14 *mening k. irdi bu körküt(t)üküm*] A22 *kuvenm-e kovı* B13 *k. kıvı* (*-ıv-* noktasız) C7 *küvenme k.* | *ınanma özüng*] A22 || **660** *orun birding*] A14 *osun berding* | *manga ... tidim*] A14 *mangga ... tedim* [illegible] *ak* B13 *usanma ö.* || **669** *yorık ... turmadı*] A23 *yoruk ... turm-a-tı* C8 *yorık bil* [illegible] *ajun ... tınmadı*] A23 *adın t. yürüp tınm-a-tı* || **670** *vefasız yayığ*] A24 *ufa-sız manga* (sonunda *h* ?) ... || **661** *topık yirde*] A15 *toyak yerke* B6 ve C16 *t. yirde* [illegible] *yorurula ... tayığ*] A24 *yurür-te ...* C9 *... balığ yangzağını sanga*] A15 *yangsağ-ı* (sahife kenarında uyg. harfl. tekrarlanmış) *kgr* [illegible] *ilig ... ay toldıka*] B ve C'de bu başlık yok | *su'ali*] A25 *suval-ı* || **662** *topık yuvlunur*] A16 *toyak boğ-luu-nur* B7 ve C1 *t. yavlınur* | *anı ... yükülünür* (*-kü-* A16 *an-ı tegm-e t. ez-i çuv-runar* B7 *anıng ... tezginür* C1 ... sonra bir *v* çizilmiş, *-nü-* satır üstünde yazılmış) || **671** *yazuk ... koldung*] A26 *işing 'usr-i aydıng* || **672** *ne ... erdeming*] C11 *no ol* **663** *seve ... erse*] A17 *sev-e ... ersel* | *bedük ... öktem*] A27 *bidük ... öktüm* (satır altında uyg. harfl. *ǫkdem*) *seve ... irse* | *sanga ... erdüküm*] A17 *sangga kör-küdür men nedeg ş.* [illegible] *ay toldı ... iligke*] B ve C'de bu başlık yok | *cevabı*] A28 *cuvabı* uyg. harfl. *neçük ǫrkenim*) B8 ... *nigü e.* C2 *nigü irdüküm* || **664** *men karağu* [illegible] **673** *erdem*] C12 *irdem* | *tegir ... erke*] A29 *teger ... irke* C12 ... *irke* *men m-e t. kadağu* B9 ve C3 *menme d. karağu* | *manga*] A18 *mangga*

665 yana sözlediñ sen yime sözledim
seve baktıng erse yüzüm kizledim

666 özüm körkitür öz kılınçın sanga
ayur kılkım irsel inanma manga

667 negü tir eşit emdi türkçe meşel
başında keçürmiş bu kökçin sakal

668 küvenme kıvı kutka kutluğ kişi
ınanma özüng kutka atlığ kişi

669 akar suv yorık til bu kut turmadı
ajun tezginürler yorıp tınmadı

B 59 670 ınançsız turur kut vefasız yayığ
yorırda uçar terk adakı tayığ

İLİG SU'ALİ AY TOLDIKA

671 ilig aydı uktum açıldı sözüng
yazuk 'uzri koldung kutuldı özüng

672 manga aygıl emdi ne ol erdemiñ
bedük sözledi söz bu öktem tiling

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

673 bu ay toldı aydı kör erdem öküş
meninğdin tegir tegse erke ülüş

674 kılınçım oŋgay körse yaşım kiçig
ḳamuġ beg beḍükke meniŋgdin keçig

675 yüzüm körki körklüg ne ḳılḳım silig
tilemiş tilekke yetürdüm elig

676 özüm ḳayda bolsa ḳamuġ arzular
meniŋg birle yügrür maŋga öz ular

677 erej minde emgek meniŋgdin tezer
seviŋç minde saḳınç maŋga yol azar

678 maŋga öznese kim özelip ölür
maŋga kim boyun egse arzu bulur

C 27 679 urayın tigüçi özi ursuḳar
basayın tigüçi özi bassıḳar

A 34 680 muŋgar meŋgzetü keldi emdi bu söz
munı eştip uḳsu biliglig keḍ öz

681 bu ḳut ḳayda bolsa boyun bir yaraş
ḳalı öznese ḳutḳa ḳaḍġun küreş

682 bu ḳut kelse yalŋguḳ ḳutaḍur köni
tümen arzu birle talulap yir aş

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

683 ilig aydı uḳtum bu erdemleriŋg
münüŋg barmu ayġıl bileyin seniŋg

674 *oŋgay*] A30 *ongġay* | *beg beḍükke*] A30 *bey b.* C13 *beg tidükke* || 675 *ve ḳıl*[illegible] *üg*] A6 *men-i yangluḳ ersel teyü* C7 *m. yangluḳ i. tiyü* | *ayıġlap ... ayu*] A6 A31 *ḳılınçım* | *yetürdüm elig*] A31 *tegür-tüm e.* C14 *yetürdüm ilig* || 676 *ḳamuġ*] B7 *[illegible]ġ-laya yġrür k. a-yuu* C7 *ayıġ-lap yorır mẹn kişi-ler kezü* || 686 *mün ... irsellikim*] | *maŋga*] A32 *mangga* || 677 *erej ... tezer*] A33 *ẹr-içm-e mende imgek m. tiser* C11 *[illegible]ẹn* (satır altında uyg. harfl. *mung*) *ẹ. mengga kọr ersel-likim* B2 *m. ermes ...* C8 ... *meningd(-in, -e, -en, -in ?) tẹzer* | *seviŋç ... maŋga*] A33 *siüŋç* (*seviŋç ?*) *[illegible]ermes* | *neŋg ... bekim*] A7 *yeg talu-lar ọsüm ay ḥakim* C8 *... yẹkim* || 687 *s. mangga* || 678 *maŋga ... ölür*] A34 *mangga ọz-nesekim ọselip ọlür* C17 ... *[illegible]neŋgler*] A8 *ẹ. yang-lar* C9 *iski nẹng-ler* | *irinçig ... yirinçig*] A8 *irin-çek yangı* (*-z-* noktasız) ... *ọlür* || 679 *tigüçi ... ursuḳar*] A35 *tegü-çi ö. yoḳ sıḳar* | *tigüçi* ... *berin-çek* B3 *i. bolur hẹm yirinçig* C9 ... *yirinçig* || 688 *ne*] A9 *neng* || 689 *yaŋġıda bassıḳar*] A35 *tegüçi ö. baz-sıḳar* C1 ... *baṣruḳar* || 680 *muŋgar meŋgzetü*] A1 *mu[illegible]barça*] A10 *yanggı-ta b. barça kọrz-e* | *er ... emger*] A10 *kọr* (satır üstünde uyg. *mingsedü* | *eştip ... öz*] A1 *işdip u. yedig ḳılsu köz* C2 *eşit ...* *[illegible]ẹr*) *imger* (satır altında uyg. harfl. *ẹmgenür*) C11 *ir ...*

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü ve B'de çizgiler ile [illegible] 690 A'da metnin sırası karışmıştır; beytin ilk mısraı A3411'de olduğu hâlde, edilmiş; C'de dörtlük şeklinde değildir [illegible] mısraı ve devamı A3822'de bulunmaktadır (krş. beyit 827 not) | *yayıġ ... üçün*]

681 *bir*] A2 *ber* | *ọznese*] A2 *ọsn-e-se* B12 *özneseng* (*-z-* noktasız) C3 *[illegible]ayıġ* (satır altında ar. harfl. *bi ṣẹbat*) *tep ...* C12 *... ḳılım içün* | *maŋga ... üçün*] (*-z-* noktasız) || 682 *yalŋguḳ*] A3, B13 ve C4 *yangluḳ* | *talulap ... aṣ*] A3 *t. ọsn[illegible]mangga mụn u. buu a. uçün* C12 *... içün* || 691 *er*] C13 *ir* | *tanaḳ*] C13 *yaġuḳ bụlurlar anı* Dörtlük, A'da ayrıca işâret edilmemiş; B'de çizgiler ve C'de ayrı satırda *şi'r* ile ayırt edilmiştir

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

683 *erdemleriŋg*] C5 *irdem-leriŋg* | *münüŋg ... bileyin*] A4 *mụnüng* (satır altında uyg. harfl. *mung*) *b. ay-ġın til-e-yin* 692 *törümiş ... yoḳalġu*] A24 *tọremiş ne ẹrz-e y.* C15 *t. ning irse yoḳalġu* (*y-[illegible]ḅ-* ile) | *törütügli ... ḳolsa*] A24 *tọrün küll-i ḥalıḳ-ta ḳ.* C15 ... *ni ḳılsa ḳ.*

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

684 bu ay toldı aydı maŋga yas ḳılur
münüm yoḳ veḷikin kişiler ayur

B 60 685 münüm bu mini yalŋguḳ irsel tiyü
ayıġlap yorırlar kişike ayu

686 mün ermez maŋga kör bu irsellikim
yaŋgı neŋg talular ma özke bekim

687 ḳamuġ eski neŋgler irinçig bolur
irinçig yüki kör yirinçig bolur

688 yaŋgı neŋg bolurda bu eski nerek
talu neŋg bolurda yavuz ne kerek

689 yaŋgıda bolur körse barça tatıġ
tatıġnı tilep er kör emger ḳatıġ

690 yayıġ tip sökerler bu ḳılḳım üçün
A 38 maŋga mün ururlar bu atım üçün

691 muŋgar meŋgzetü aydı alp er açuḳ
anıŋg maʿnisi kör bu sözke tanuḳ

692 törümiş neŋg erse yoḳalġu turur
törütügli ḥaliḳ ne ḳolsa ḳılur

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

684 *münüm*] C6 *mungum* (önce *münüm* yazılmış, sonra tashih edilmiş) || 685 *mini yangluḳ ersel teyü* C7 *m. yangluḳ i. tiyü* | *ayıġlap ... ayu*] A6 | *maŋga*] A32 *mangga* || 686 *mün ... irsellikim*] B2 *m. ermes ...* C8 *... yẹkim* || 687 *irinçig ... yirinçig*] A8 *irin-çek yangı* B3 *i. bolur hẹm yirinçig* C9 *... yirinçig* || 688 *ne*] A9 *neng* || 689 *yaŋġıda barça*] A10 *yanggı-ta b. barça kọrz-e* | *er ... emger*] A10 *kọr* (satır üstünde uyg. *ẹmgenür*) C11 *ir ...*

690 A'da metnin sırası karışmıştır; beytin ilk mısraı A3411'de olduğu hâlde, mısraı ve devamı A3822'de bulunmaktadır (krş. beyit 827 not) | *yayıġ ... üçün*] *mangga mụn u. buu a. uçün* C12 *... içün* || 691 *er*] C13 *ir* | *tanaḳ*] C13 *yaġuḳ*

Dörtlük, A'da ayrıca işâret edilmemiş; B'de çizgiler ve C'de ayrı satırda *şi'r* ile ayırt edilmiştir

692 *törümiş ... yoḳalġu*] A24 *tọremiş ne ẹrz-e y.* C15 *t. ning irse yoḳalġu* (*y-[illegible]ḅ-* ile) | *törütügli ... ḳolsa*] A24 *tọrün küll-i ḥalıḳ-ta ḳ.* C15 ... *ni ḳılsa ḳ.*

693 tiriglik tidükünğ bu yil teg keçer
ḳaçar tutsa bolmaz anı kim bulur

694 küvenme bu ḳutḳa kelir hem barır
ınanma bu dęvlęt birür hem alır

C 28 695 yayıġ ermez erse bu dęvlęt özi
ne eḍgü nenğ erdi bu ḳut ay ḳozı

696 kelip barmaz erse bu dęvlęt yana
tünermegey erdi yarumış küne

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

697 ilig aydı uḳtum bu irsellikiñ
irip kitgü yirde bolurmu bekiñ

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

698 bu ay toldı aydı meniñ bu özüm
keyik teg turur ḳılḳı kestim sözüm

699 mini terk bulumaz tilegli seve
ḳalı bulsa tutmaz ḳılur terk yaṿa

A 39 B 61 700 mini buldaçı er tutup beklese
ḳaçumaz men andın söz aydım kese

693 *tidükünğ ... keçer*] A25 *yedüküng ṣsin teg k.* B9 *t. bu yil teg keçer* C14 *yil tig kiçer* | *tutsa ... bolmaz*] B9 *tise* (*yętse ?*) *bolmas* || 694 *küvenme ... kevin-m-e buu ... terk* C17 *küvenme ...* | *birür*] A26 *berir* || 695 *yayıġ ... bayıġ ṣ. ṣrz-e* C1 *y. irmez irse* | *ne ... ḳozı*] A27 *ne ḳıluḳ nęng ṣrti buu ... ne idgü nęng irdi ...* || 696 *barmaz ... dęvlęt*] A28 *b. ṣrz-e buu ḳut ḳıṿ* B13 *... | tünermegey erdi*] A28 *tṵner-megęy ṣrti* C2 *t. irdi*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

697 *irsellikiñ*] A29 *ṣrz-e-liking* | *irip ... bekiñ*] A29 *ṣrip kedgü yerde b.* B13 *... yirde ...* C3 *... yirde b. bęking* (*b-* yerine *n-* ile)

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

698 *keyik*] B14 *kęyik* C4 *kęzik* || 699 *mini ... bulumaz*] A31 *men-i ..* B15 *bulumas* C5 *m. tirk ...* | *tutmaz*] B15 *tutmas* || 700 *mini ... beklese*] A1 *men-i ...* B16 *m. bildeçi ir t. bęrklese* | *ḳaçumaz men*] A1 *ḳaçur-maz* (*-r-* ?) B1 *ḳaçumaz men*] *ḳaçumaz men*

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

701 ilig aydı ayġıl bu berkiñ ḳayu
negü teg kişen ol sini berklegü

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

702 bu ay toldı aydı maṅa berk kişen
bu bir ḳaç nenğ ol kör bireyin nişan

703 mini bulġuçı ḳılḳı alçaḳ kerek
köṅgül ḳoḍḳı til sözde yumşaḳ kerek

704 özini küḍezse ayı ertmese
yaṿuz yunçıġ işke yaḳın turmasa

705 tenğri birle tutsa tirilmiş nenğin
yorıḳ tüzse ḳılḳı ḳılınçı yaṅgın

706 özinde uluġḳa tapuġ ḳılsa öz
özinde kiçigke süçig tutsa söz

707 kişig satġamasa küvezlik bile
basıtmasa özde kiçigke küle

708 yaṿalıḳ bile borḳa baş soḳmasa
yaṿalıḳḳa boşlaġ nenğin saçmasa

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

701 *ilig*] A2 *ęlig* | *negü ... berklegü*] A2 *... sen-i b.* B3 *nigü t. nişan ...* C7 *... berkleyü*

B2'de bu beyit, ikinci mısraı farklı olarak (krş. beyit 702), her hâlde yanlışlıkla tekrarlanmıştır

ilig aydı ayġıl bu bęrking ḳayu
bu bir ḳaç nęng ol kör bireyin sayu

ay toldı .. iligke] nushalarda bu başlık yok

702 *ḳaç .. nişan*] A3 *ḳaç neng* (*ning ?*) *o. kęr bereyin nişan* C8 *ḳ. ning ...*

703 *mini*] A4 *men-i* | *ḳoḍḳı ... sözde*] A4 *ḳot-ḳı t. mumda* B5 *ḳoşḳı ...* C9 *ḳotḳı* || 704 *özini ... ertmese*] A5 *ṣsin ked k. adıġ art tez-e* B6 *... ayı e.* C10 *atı e.* | 705 *tenği ... tirilmiş*] A6 *yangı b. yez-e terilmiş* C11 *tęngi b. tutsa* (satır üstünde *ile*) *t. tüzse ... yaṅgın*] A6 *ętgü turz-a ḳılınçı yangın* B7 *t. ḳ. ḳılınçı yąngın* (*y-* noktasız) || 706 *özinde*] A7 *ṣsin-tin* C12 *özindin* | *özinde ... süçig*] A7 *ṣsin-tin ... süçüg* C13 *özinden* || 707 *satġamasa*] A8 *sat-ġamaz-a* (satır altında uyg. harfl. *ḳadıġ sǫz*) | *bile*] A8 *öz tin* C13 *özdin* || 708 *soḳmasa*] A9 *saṿ-maz-a* (*-z-* ?) | *yaṿalıḳḳa ... nenğin*] A9 *yaṿa-lar-ḳa ... ękin* (?)

709 oyunḳa ḳatılmasa elgin tilin
könilik-öze tutsa ḳılḳı yaŋgın

710 yayıġ ḳut kişeni bu neŋgler turur
bu yaŋgılıġ basa ḳutnı ḳaçmaz ḳalur

711 bu sözke tanuḳı bu şa'ir sözi
bu şa'ir sözi sözke ḳattı tuzı

C 29 712 keyik sanı dęvlęt kişike tezig
ḳalı kelse bekle tuşa hęm tizig

713 tuta bilse dęvlęt tezümez turur
ḳalı tezse tegmez yana terk kezig

İLİG CẹVABI AY TOLDIḲA

B 62 714 ilig aydı uḳtum aya ḳut sini
ḳatıġ sevdim erdi irer sen mini

715 yayıġlıḳ yoḳ erse bu irselliking
ne edgü iş erdi sening kelmeking

716 vęlikin yayıġ sen özüŋ bi-vęfa
vęfa körkitür sen ḳılur sen cẹfa

717 anada atada bağırsaḳ bolup
ayada tutar sen küler yüz urup

718 ara körmedük teg yüz evrer özüŋ
aḍınsıġ bolur barça ḳılkıŋ sözüŋ

709 *elgin*] A_{10} *ilgin* | *ḳılḳı yaŋgın*] A_{10} *ḳılḳ-ın yolın* C_{15} *ḳılḳın yangın* || 710 *ya... bu*] A_{11} *bayıġ ... buu* B_{12} *... nişanı b.* | *ḳaçmaz ḳalur*] A_{11} *ḳ. ḳılur* B_{12} *ḳaçmas ḳ.* || **711** *ḳattı*] B_{13} ve C_{17} *ḳat(t)ı*

D ö r t l ü k, A 'da ayrıca işâret edilmemiş; B 'de çizgiler ve C 'de ayrı satırda sözü ile ayırt edilmiştir

712 *keyik ... tezig*] A_{13} *... kişi-tin yesig* C_2 *kędik ...* | *tuşa ... tizig*] A_{13} *tezig* || **713** *tezümez*] A_{14} *tęrümiş* B_{15} *tęzümes* | *tezse tegmez*] A_{14} *terz-e tęgmiş* B_8 *tęzse tęgmes*

ilig ... aa toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

714 *sini*] A_{15} *sen-i* | *sevdim ... mini*] A_{15} *sevdüm ęrti ęrer s. men-i* B_1 *sevdim e. irer ...* C_4 *sęvdim irdi ...* || **715** *yayıġlıḳ ... irselliking*] A_{16} *bayıġ lıḳ ... ęrsel-liking* | *edgü ... sening*] B_2 *... sęning* (*-i-* harekeli) C_5 *idgü iş irdi sening* || **716** *vęlikin ... sen*] A_{17} *v. bayıġ sęn* B_3 *vęlikin y. se* (*sen* ?) | *körkitür ... sen*] A_{17} *kedürz-e ...* B_3 *körkitür se ḳılur se* || **717** *anada atada*] A_{18} *ar-a-la an-atın* C_7 *atadan* || **718** *evrer*] C_8 *ivrer*

19 tirer sen yumıtsa saçar sen ḳamuġ
oḳır sen yüz ursa yapar sen ḳapuġ

AY TOLDI CẹVABI İLİGKE

720 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
münüm erdemim barça aydım atı

721 mini kim bulup berk tutayın tise
ayu birdim ol neŋni tutsun usa

722 maŋga urmasa örk mini tuttaçı
keyik teg ḳaçar men kim ol yetteçi

723 negü tir eşitgil sınamış ḳarı
sınamış ḳarılar sözi söz ḳurı

724 kelir ḳut tuta bilmese sen barır
birür neŋ yiyü bilmese sen alır

725 yayıġ ḳutnı bulsa idi bekrü tut
ḳalı beklemese yana bardı büt

726 ḳutaḍmış kişi kör saḳınmış kerek
ḳamuġ teŋsiz iştin yıramış kerek

727 arıġ bolsa özi yorısa köni
munıŋ bağı mundağ bilingü munı

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

C 30 728 ilig aydı uḳtum münüŋ erdemiŋ
bu ay toldı atıŋ ne ol bu seniŋ

719 *tirer ... sen*] A_{20} *ter ęrz-e y. saçar ça* B_6 *t. se y. sąçar se* C_9 *t. sen y. sąçar sen* | *oḳır ... sen*] A_{20} *oḳız-a ... yaparz-a* B_6 *oḳısa ... yąpar se* C_9 *o. sen ... yąpar sen*

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

720 *ilig*] A_{21} *elig* | *erdemim*] C_{10} *irdemim* || **721** *mini ... tise*] A_{22} *men-i ... bek t. tez-e* B_8 ve C_{11} *... bęk ...* | *birdim ... tutsun*] A_{22} *berdim ... tudġu* C_{11} *... ning-ni t.* || **722** *mini tuttaçı*] A_{23} *men-i tudaçı* B_9 ve C_{12} *m. tut(t)açı* | *keyik ... yetteçi*] A_{23} *... teser men k. ol yedeçi* B_9 *... yęt(t)eçi* C_{12} *kędik ... yęt(t)eçi* || **723** *negü tir*] A_{24} *n. ter* B_{10} ve C_{13} *nigü t.* || **724** *birür ... yiyü*] A_{25} *berür n. yedü* C_{14} *b. ning yiyü* || **725** *yayıġ ... idi*] A_{26} *bayıġ ḳudı b. anı* B_{12} *... idi* C_{15} *... bilse* (sahife kenarında *birse*) *i.* | *beklemese*] A_{26} *berk-lemez-e*

726 A ve B 'de bu beyit yok | *iştin yıramış*] C_{16} *iş-din yıramış*

727 A ve B 'de bu beyit yok | *munıŋ*] C_{17} *munung*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

728 *ilig ... erdemiŋ*] A_{27} *ęlig a. bildim mụnüng ę.* C_1 *... müning irdeming* | *ne ... bu*] A_{27} *nelük ol* C_1 *nigü ol*

729 negü ol munıng maʿnisi ay manga
bileyin uḳayın büteyin sanga

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

A 40 730 bu ay toldı aydı mening atımı
bügü mengzetür ayḳa bu ḳılḳımı

B 63 731 bu ay toġsa aşnu iḍi az toġar
künige beḍüyür yoḳaru aġar

732 tolun bolsa tolsa ajunḳa yarur
ajun ḫalḳı andın yaruḳluḳ bulur

733 tükel bolsa kör ay bu aġsa eḍiz
yana irlü türçir kiter körk mengiz

734 yaruḳluḳı eksür yana yoḳ bolur
toġar kiçe azın yana oḳ tolur

735 mening bu özüm me bu yanglıġ turur
ara bar bolur ma ara yoḳ bolur

736 neçe yunçıġ özke yüz ursa özüm
baru körki artar keser men sözüm

737 bayusa beḍüse yaḍılsa çavı
kiter men anıngdın kiter yüz suvı

738 yana saçlur andın tirilmiş nengi
söki teg bolur yandru ḳılḳı yangı

739 mungar mengzetü keldi şaʿir sözi
bu şaʿir sözi ol biligsiz közi

729 *negü ... munıng*] A28 ... *munung* B14 *negü o. munung* C2 *nigü ...*
ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

730 *bügü ... bu*] A1 *begü mengsedür grz-e buu* || 731 *iḍi*] A2 *ɣti* B1 *iḍi* 73
tolsa ... yarur] A3 *tolz-a acun-ḳa yurur* B2 *t. ajunda barur* C5 *andın* (sonradan satır
üstünde yazılmış) *a. yarur* || 733 *kör ... eḍiz*] A4 *körgün ay aġz-a ediz* (satır altında
uyg. harfl. *yoḳarı*) C6 *... idiz | irlü ... kiter*] A4 *ay-rıla* (önce *gr-ilü* yazılmış, sonra
tashih edilmiş) *tur keder* || 734 *eksür*] A5 *ɣksür* C7 *iksür | kiçe ... oḳ*] A5 *kiçin* (veya
kiçkin-e ?) *ay yen-e ɣk* || 735 *mening*] B5 *meni(n)g* (*ming* gibi yazılmış) C8 *nening* (?
| *ma*] A6 *men* B5 ve C8 *mɣn* || 736 *baru*] A7 *bir-i* B6 *bɑru* C9 *bɣdı* (?) || 737 *bayusa*
| *yaḍılsa*] A8 *besüz-e bayuz-a* (*-a-* ?) *yasıl-sa | kiter ... kiter*] A8 *keder ... keder* || 73
tirilmiş nengi] A9 *terilmiş tengi | yandru*] C11 *yanduru* (*-u* sonradan yazılmış) || 73
mungar ... keldi] A10 *mungġar mingsedü aytı*

Dörtlük, A 'da sahife kenarında ar. harfl. *şiʿr* sözü, B 'de çizgiler ve C 'de ıyn
satırda *şiʿr* sözü ile ayırt edilmiştir

740 kelir ḳut kişike atı çavlanur
yangı ay teg artar yaruḳı tolur

741 yayıġ tilve devlęt köngül bamaġıl
tolun teg bu devlęt yana irilür

742 taḳı bir bu maʿni ayayın sanga
eşitgil anı sen munu büt manga

743 bu ay ornı boldı evi münḳaḷib
orunsuz bolur münḳaḷib neng ḳılıp

C 31 744 bu ay burcı serṭan bu ev evrilür
evi evrilür hęm özi çevrilür

745 ḳayu evke kirse bu ay terk çıḳar
çıḳarı üçün terk yatarın yıḳar

B 64 746 mening me özüm kör angar oḳşadı
ara ḳılḳım ildi ara yoḳladı

747 kelir men barır men yorır men burun
ajunuġ kezer men manga yoḳ orun

748 bu maʿni üçün atım ay toldı tip
atadı biliglig sözin yinçke yip

749 munu men me devlęt münüm erdemim
ayu birdim emdi igim hęm emim

740 *kelir ... çavlanur*] A11 *kelür ... çavı-lur | yanɣı ... tolur*] A11 *yanggı ...*
ardıp yaruḳ-luḳ talur B10 *... bolur* || 741 *yayıġ ... devlęt*] A12 *bayıġ tuny-e-ke sen* B11
ve C15 *... tilve ... | yana irilür*] A12 *tukel i.* C15 *tükel hęm ölür* || 742 *eşitgil ...*
manga] A13 *işidgil mun-ı sen mun-a but mangga* || 743 *ornı ... münḳaḷib*] A14 *ɣz-ni*
b. ɣvi mung ḳalıp B13 ve C17 *... ivi m. | bolur ... ḳılıp*] A14 *bolup mung ḳalıp tang*
ḳalıp C17 *turur* (*-ur* sonradan satır üstünde yazılmış) *m. ning ḳ.* || 744 *burcı ... evrilür*]
B14 *burc ... iv evrülür* C1 *b. ... iv ivrülür | evi ... çevrilür*] A15 *ɣvrilür ...* B14 *ivi*
evrülür ... çevrülür C1 *e. evrülür ... çevrülür* || 745 *evke*] B15 ve C2 *ivke | çıḳarı*
... yıḳar] A16 *yoḳarı ... baḳar* B15 *... yatarın* (*yt-* noktasız) *yıḳar* (*yı-* noktasız) C2
yatar hęm (satır üstünde yazılmış) *yıḳar* (*-ı-* noktasız) || 746 *angar oḳşadı*] A17 *anggar*
oḳ-şatı B1 ve C3 *a. oḫşadı | ḳılḳım ildi*] A17 *ḳılḳıng ɣlti* || 747 *kelir ... burun*] A18 ...
yurur men barın B2 *kęlir me barır me y. me b.* C4 *kęlir men barır men y. men b. |*
ajunuġ ... orun] A18 *acun-nuġ kiser men mangga y. ucün* B2 *a. kęzer me ...* C4 *a.*
kęzer men ... || 748 *tip*] A19 *tep | sözin ... yip*] A19 *sɣsün inçke ɣp* B3 *s. yinçke yip*
(*-i-* noktasız) C5 *s. yinçke yip* (önce *ip* yazılmış, sonra elif silinmiş ; sahife kenarında
dip) || 749 *men ... erdemim*] A20 *men m-e ...* B4 *mɣnme ... erdɣmüm* C6 *mɣnme ...*
erdemüm | birdim ... emim] A20 *berdim ... ɣm-im* B4 *... emüm* C6 *... imüm*

750 aça sözledim söz mañga emdi büt
ıḍayın tise ıḍ ḳalı tutsa tut

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

751 ilig aydı barça eşittim sözüñg
yaruttı sözüñg hem yaradı özüñg

752 tiler erdim emdi sini teg kişi
bayat birdi arzu ay erde başı

753 bayat kimke birse tilek arzusı
anıñg şükri boldı yanut ḳılġusı

754 bu künde naru bu özüm tınmadın
munıñg şükri ḳılġu kerek irmedin

755 negü tir eşit emdi bilge tetig
özi bardı ḳoḍtı biziñge bitig

756 şükür ḳıl ay niʿmet iḍisi unur
şükür ḳılsa niʿmet bayat arturur

750 *ıḍayın ... ıḍ*] A21 *ıdayın* (satır altında uyg. harfl. *yeberey*) *tez-e ıt* (satır altında uyg. harfl. *yeber*)

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

751 *eşittim*] A22 *işiddim* B6 ve C8 *eşit(t)im* | *yaruttı ... yaradı*] A22 ... *bəzdi* B6 ve C8 *yarut(t)ı ... yaradı* || 752 *erdim ... sini*] A23 *ş. ... sening* C9 *irdi ... sini* | *birdi ... erde*] A23 *berti arsu ay ş.* C9 *... irde* || 753 *birse*] A24 *berz-e* || 754 *künde ... tınmadın*] A25 *kun ... tın-matı* C11 *tınmadı* | *munıñ ... irmedin*] A25 *munung ... ərmedi* B9 *munung ...* C11 *munung ... irmedi* || 755 *negü ... eşit*] A26 *n. ter işit* B10 ve C12 *nigü ...* | *bardı ... biziñge*] A26 *... bisin-ge* (*-n-* ?) B10 *ḳoḍtı bardı bizing-ke* (*b-* ve *-z-* noktasız) C12 *bardı ḳodtı yiring-ke*

Metnin bu kısmı nushalarda karışıktır. A17–18 deki beyitler, kafiyelere bakılırsa (*unur* : *arturur* — *özin* : *turur*), dörtlük olarak düşünülmüş olabilir. B'de ayrıca işâret edilmemiş olduğu gibi, kafiyeler de beyitleri geçmemektedir. C'de ise, ayrı satırda *şiʿr* sözü ile, ayırt edilmiş, fakat diğer iki nushadan fazla olarak, metnin umûmî gidişine pek de uygun olmayan şu dörtlük ilâve edilmiştir :

C14–15 *ne ḳaldı idim sen manga birmeding*
bu maʿyub ḳulung-nı çıḳar sürmeding
yazuḳluġ ceſaçı bu ʿaşı ḳulung
ḳamuġ bəhre birding ḳurug ḳodmadıng

756 *şükür*] C16 *şükri* (*-i* sonradan silinmiş !)

757 bu niʿmet iḍisi unıtur özin
munıñg şükri ḳılsa evürmez yüzin

C32 758 az eḍgüke artuḳ öküş şükri ḳıl
öküş bolsa niʿmet anıñg ḳadri bil

759 şükür ḳılsa niʿmet biri on bolur
biri on bolup kör evi neñg tolur

760 ilig birdi alḳış kör ay toldıḳa
ayur tünle kündüz mañga tur baḳa

B65 761 telim neñg tavar birdi ögdi öküş
aġırladı birdi kör altun kümüş

A41 762 añgar sözledi sözni barça ilig
anıñgdın tiledi ḳamuġ ög bilig

763 kör ay toldı ma bu aġırlıḳ bulup
tapındı bütün çın baġırsaḳ bolup

764 bir ança yorıdı sınadı ilig
ḳamuġdın tükel buldı bulmış erig

XVII.

KÜN TOĠDI İLİG AY TOLDIḲA ʿAḌİL ŞIFATIN AYUR

765 ilig bir kün oldrup özi yalñguzun
evin ḳıldı ḫali irikti özün

766 oḳıdı kör ay toldıḳa ḳıldı yol
bu ay toldı kirdi ḳavuşturdı ḳol

757 *unıtur*] A28 *unudur* | *munıñg yüzin*] A28 *munung ş. bilz-e* (*-i-* ?) *ḳaçumaz turur* B12 *munung ş. bilse evürmes y.* C17 *... övürmez y.* || 758 *ḳadri*] C1 *şükri* || 759 *evi*] A30 *ivi* (satır altında uyg. harfl. *ev*) B14 ve C2 *ivi* || 760 *birdi*] A31 *berti* | *baḳa*] B15 *yaḳa* ||761 *birdi*] A32 *berti* C4 *bīrdi* | *birdi ... kümüş*] A32 *arduḳ buu boltı kuşüş* C4 *... kümüş* (*k-* çizgisi yok) || 762 *ilig*] A1 *ɛlig* C5 *tilig* || 763 *kör*] A2 *buu* | *tapındı*] A1, B3 ve C6 *tapandı* || 764 *buldı bulmış*] A3 *boldı* (sonradan tashih edilmiş) *ḳolmış kün toġdı ... ayur*] A4 *kün toġtı ilig ʿadil safadı-tın ay toldı-ḳa ɛsin belgürdmiş-tin a.* B5 *bab k. t. iliğ a. t. ʿadl şıfatı-nı aytur* C8 *bab ... şıfatını ukturur*

765 *oldrup ... yalñguzun*] A5 *oldurap ... yalġuz-un* C9 *oldurap* (*-ld-* tashih edilmiş) *... yalnguzun* | *evin ... irikti*] A5 *orun ḳıltı ḳalıḳ ɛrik-ti* B6 ve C9 *ivin ...*

767 ilig ötrü turdı aḍaḳın örü
ilig sözlemedi bir ança turu

768 baḳıp kördi ilig közin imledi
işaret bile kelgil oldur tidi

769 bu ay toldı oldurdı aḳru amul
közin yirke tikti yaruttı kөŋgül

770 iligke baḳa kördi yaşru közin
ḳaşı közi tügmiş açıtmış yüzin

771 kümüş kürsi urmış öze oldurur
bu kürsi aḍaḳı üç aḍrı turur

772 beḍük bir biçekig eligde tutar
solındın uraġun oŋġındın şeker

C33 773 anı kördi erse bu ay toldı çın
ḳatıġ ḳorḳtı özke ḳoḍı aldı tın

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

B66 774 bir ança turup baş kötürdi ilig
bu ay toldıḳa aydı tepret tilig

775 nelük sözlemez sen aġın teg bolup
mini munda yalnguz bu yanglıġ bulup

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

776 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
meniŋ sözlegüke özüm yoḳ şatı

777 aḍınsıġ körür men bu kün ḳılḳ itig
aŋgar eymenür men ay bilge tetig

778 ḳaraḳa bilig birdi bilgi açuḳ
buşar öḍte beglerke barma yaġuḳ

779 taḳı yaḳşı aymış biliglig bügü
buşar öḍte begler bolur ot aġu

780 ḳalı bolsa begler buşup övkelig
yaḳın turma anda ay ḳılḳı silig

781 buşar bolsa begler kelip övkesi
yıraḳ turġıl anda tegürgey yası

782 muŋgar meŋzetü keldi emdi bu söz
köŋgülke alınġıl küḍezgil keḍ öz

783 buşar öḍte beglerke barma yaġuḳ
ḳalı bardıŋ erse uçuzluḳ anuḳ

784 kör arslanḳa oḳşar bu begler özi
buşursa keser baş ay bilgi yaruḳ

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

785 ilig aydı keldür maŋa ay sözüŋ
negüni taŋgırḳadı emdi özüŋ

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

786 bu ay toldı aydı taŋgım bu meniŋ
kümüş kürsi ornuŋ ne ol bu seniŋ

767 *ilig ... örü*] A7 *elig ḍrü ... ġrüp* | *ilig ... turu*] A7 *elig ... turup* C11 *sözle* (satır üstünde, biri *-la-* 'dan ve diğeri *-di* 'den sonra olmak üzere, iki *me* yazılmış) | 7 *ilig*] A8 *elig* | *işaret ... tidi*] A8 *iş-a-ret ... teti* C12 *işaret ...* || 769 *yirke ... yarutt* A9 *yer-ke ...* B10 *yirke ... yarut(t)ı* C13 *yerke* (harekeli) ... *yarut(t)ı* || 770 *iligke ... közin*] A10 *ilig-ni b. turtı ...* B11 ve C14 *i. baḳa k. yaşru közün* | *ḳaşı közi*] A10 *köz ḳaş-ı* || 771 *oldurur*] A11 *ol-turur* B12 *olturur* || 772 *biçekig*] A12 *neçe kek* | *uraġun* A12 *ur-a-sun* || 773 *erse*] A13 *ġrz-e* C1 *irse* | *ḳorḳtı*] A13 *ḳorḳ-ı*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

774 *kötürdi*] A14 *kөderti* | *tepret*] C2 *tөprer* || 775 *sözlemez*] B2 *sözlemes* ' *mini ... bulup*] A15 *buu yanglıġ men-i munda yalġuz b.* C3 *bu yanglıġ mini munda yalnguz bulup*

ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok

776 *ilig*] C4 *beg-ler* | *meniŋ*] A16 *sangga*

777 *körür ... itig*] A17 *kөrer ... edig* || 778 *birdi bilgi*] A18 *berti bilge* | *beglerke ... yaġaḳ*] A19 *beg-ke yurüm-e yavuḳ* || 779 *yaḳşı ... bügü*] A19 ... *begü* C7 *idgü ...* || 781 *begler*] A21 *yangluḳ* | *turġıl*] A21 *turġın* || 782 *muŋgar meŋze'ü*] A22 *munggar mingzedü* | *alınġıl ... öz*] A22 *alıl-ġıl kuḍez-gin ket ġz* C10 ... *et öz*

Dörtlük. A'da sahife kenarında ar. harf. *şi'r* sözü, B'de çizgiler ve C'de ayrı satırda *şi'r* sözü ile ayırt edilmiştir

783 *beglerke ... yaġuḳ*] A23 *barm-a beging-ke yayık* | *erse*] C12 *irse* || 784 *oḳşar ... özi*] A24 *oḫşayu beg-ler öz-i* B11 *oḫşar ...* C13 *oḫşar ... ḳalı* | *keser ... bilgi*] A24 *kesr* (*-s- ṣ*) *. kөngli*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

785 *negüni ... emdi*] A25 *n. tanggır-ḳatı ayġıl* B12 ve C14 *nigüni ... ay toldı iligke*] nushalarda bu başlık yok

786 *ornuŋ ... seniŋ*] A26 *ordung ... işig* B13 *orung ... seṇing* (*-i-* harekeli) C15 *... seṇing*

787 bu oldruġ ne kürsi yiri ol sanga
bu maʿni uḳayın ayu bir manga

788 ikinçi eligde ne ol bu biçek
munı ma özüm yetrü bilgü kerek

A 42
B 67
C 34

789 üçünçi ongungdın negü ol şeḳer
solungdın uraġun ne ol bu sangar

790 baḳa kördüm erse özüng övkelig
munı kördüm erse yitürdüm bilig

791 bu yanglıġ körüp bu özüm eymenip
ötüg ötnümez men tilimni yazıp

XVIII.

KÜN TOĠDI İLİG AY TOLDIḲA ʿAḌİL ŞIFAṬI NETEG ERDÜKİN AYUR

792 ilig aydı uḳtum sözüng belgülep
açayın sözümni sanga ülgülep

793 sini men oḳıdım eng aşnuḳı ʿkün
aġırlıḳ bile birdim ol kün orun

794 bu tang tangsuḳ işler manga körkitip
buşurdung mini sen işing berkitip

795 körüp buştum erse ilendi özüng
serildim sanga men tügüldi yüzüng

796 sen aydıng manga ḳut men bilgil mini
sanga uḳturu ḳıldım uḳġıl munı

797 negü ḳılmışıngnı sen aḍra seçe
yora birding uḳtum ḳamuġnı aça

798 keçürdüm men anda sening ʿuzrüngi
aġırladım ötrü ol erdem tengi

799 bu kün me mening bu özüm ḳılḳların
sanga körkitür barça erdemlerin

800 munu men me körgil könilik törü
törü ḳılḳları bu baḳa tur körü

801 bu kürsi özele öz oldurduḳı
aḍaḳı üç ol kör ay körglüm toḳı

B 68

802 ḳamuġ üç aḍaḳlıġ emitmez bolur
üçegü turur tüz ḳamıtmaz bolur

803 ḳalı üç aḍaḳta emitse biri
ikisi ḳamıtar uçar ol eri

C 35

804 ḳamuġ üç aḍaḳlıġ köni tüz turur
ḳalı bolsa tört kör bir egri bolur

805 ḳayu neng tüz erse ḳamuġı uz ol
ḳamuġ uz körü barsa ḳılḳı tüz ol

806 ḳayu neng emitse kör egri bolur
ḳamuġ egriler isiz urġı bulur

787 *oldruġ ... yiri*] A27 *o. ... biri* B14 *... yiri* C16 *olduruġ ... yiri* | *bu ...* Bir] A27 *... ber* B14 *nu ...* C16 *b. m. ayu bir uḳayın* || **788** *eligde ... biçek*] A28 *ilig-le ... yeçek* B15 *iligde ...* C17 *nigü ol ilig-de b.* || **789** *üçünçi ... ol*] A1 *uçünçi-si ong-gung ne ol buu* | *uraġun ... sangar*] A1 *ur-a-sun ... seker* (?) B1 ve C1 *... sangar* | **790** *erse ... övkelig*] A2 *arduḳ ṣsüng iöke-lig* B2 *e. özüm ö.* C2 *irse ...* | *erse yitürdüm*] C2 *irse yitürdüm* || **791** *körüp bu*] A3 *kṛüp iş* C3 *körüp* (sanradan *p* 'nin sonuna bir *-e* eklenmiş ve harekelenmiş : *körüpe*n) | *ötnümez ... yazıp*] A3 *aydumaz* (*-y-* ?) *... yidip* B3 *ötnümez ... yazıp* (*-z-* noktasız) C3 *ötnümesmen ... yaẓıp* (*-z-* noktasız)

kün toġdı ... ayur] A4 *kụn toġtı ilig ʿadl-i nedeg ẹrdükin ay toltı-ḳa a.* B4 *... ni tig e. a.* (sahife kenarında) C4 *bab k. t. ilig ʿạdl turur ʿạdl ṣıfạtı ... aytur*

792 *belgülep*] A5 *ụl-gülep* (*yụ-* ?) | *ülgülep*] A5 *bilgü-lep* || **793** *sini*] A6 *sen-i* | *bile birdim*] A6 *b. berdim* C6 *birle b.* || **794** *bu ... körkitip*] A7 *bụde t. ị ... mangga kör-kidip* B7 ve C7 *... körkütüp* | *mini ... berkitip*] A7 *men-i ...* B7 ve C7 *... berkütüp*

795 *buştum ... özüng*] A8 *b. öz-ke ilen-ti* (satır altında ar. harfl. *deriġ ḫurdẹm*) *... buştum ... özüng* (*-z-* noktasız) C8 *b. irse ... özüm* | *serildim ... yüzüng*] A8 *... sirildim* (satır altında ar. harfl. *ṣạbr kẹrdẹm*) *sangga men tụkel-ti yụsüm* B8 *... büküldi ... sözüng* C8 *sirildi ... sözüng* || **796** *ḳut ... mini*] A9 *ḳud m-a b. men-i* B9 *ḳụt ma ... ... bilgil mïni* | *uḳturu ... uḳġıl*] B9 *uḳtur ... uḳḳıl* C9 *... uḳıl* (*uḳ(ḳ)ıl* ?) || **797** *negü ... aḍra*] A10 *n. ḳ. bereyin* B10 ve C10 *nigü ...* | *yora ... ḳamuġnı*] A10 *y. berding ... ḳapug-nı* C10 *ayu ...* || **798** *erdem tengi*] A11 *ẹ. yanggı* C11 *irdim tẹngi* (*tn-* noktasız) || **799** *mening ... ḳılḳların*] A12 *m. m-e ṣsüm ḳ.* C12 *ayur bu ö. ḳılḳ-ların* (önce *ḳılḳı* yazılmış, sonra tashih edilmiş) | *erdemlerin*] C12 *irdim-lerin* || **800** *munu ... me*] A13 *munı m-e* B13 ve C13 *m. mẹnme* | *törü ... tur*] A13 *... yoḳ-a-tur* B13 *törü ...* || **802** *üç ... emitmez*] A15 *... imit-mez* B1 *üç* (satır üstünde yazılmış) *a. emitmes* C15 *üç aḍaḳın tüz ḳamıtmaz*] A15 *ḳọr ḳımıt-maz* B1 *t. ḳayıtmas* || **803** *emitse*] A16 *imidz-e* | *ḳamıtar eri*] A16 *ḳımıdar ... urı* B2 ve C16 *ḳamıtar ... eri* || **805** *neng ... erse*] C2 *nig t. irse uz*] A18 *öz* || **806** *neng emitse*] A19 *n. imidz-e* C3 *ning e.*

807 ḳayu tüz emitse turumaz tüşer
ḳayu neṅg köni bolsa tüşmez serer

808 meniṅg ḳılḳım ol kör emitmez köni
köni egri bolsa könilik küni

809 könilik özele keser men işig
aḍırmaz men begsig ya ḳulsıġ kişig

810 bu bögde biçek kim eligde turur
bıçıġlı kesigli turur ay unur

811 biçek teg bıçar men keser men işig
uzatmaz men daʿvi ḳılıġlı kişig

812 şeḳer ol kişi bir aṅgar küç tegip
törü bulsa mindin ḳapuġḳa kelip

813 şeḳer teg süçiyü barır ol kişi
sevinçlig bolur anda yazlur ḳaşı

814 uraġun yime ol kişiler içer
özi küçkey erse könidin ḳaçar

815 maṅga kelse tütşü törü birse men
uraġun içer teg açır körse men

816 bu ḳaşım tügüki bu körksüzlüküm
küçemçi kelirke bu yüzsüzlüküm

B 69 817 kerek oġlum erse yaḳın ya yaġuḳ
kerek barḳın erse keçigli ḳonuḳ

807 *emitse ... tüşer*] A20 *imidz-e töremiz tuşer* | B6 *e. turumas t.* C4 . bolur (bk.) | *neṅg ... serer*] A20 ... *sirer* B6 *tüz ... tüşmes şerer* C4 *ning ... ṣerer* (kenarında *bolur ṣḥ* ; yk. bk.) || 808 *emitmez*] A21 *imidmez* B7 *emitmes* bolsa] *kelz-e* || 809 *aḍırmaz men*] A22 *aḍır-maz m-a* B8 *aḍırmas ma* C6 *aḍırmaz ma* || *bögde ... turur*] A23 *bøg-te neçek* (satır altında ar. harfl. *deşne kardeṃ*) *k. ilig-te ... tutar* C7 *bögde* (*b-* yerine *y-* ile) ... | *unur*] B9 *unar* || 811 *bıçar ... men*] *keser men bıçar men* B10 *ḳeser mẹn bıçar mẹn* | *uzatmaz ... ḳılıġlı*] A24 *ta'vi sılıġ ḳan* B10 *uzatmas me ...* C8 *uzatmaṣmen* || 812 *aṅgar*] A25 *anggar* B11 | *mindin ḳapuġḳa*] A25 *men-tin ḳapuġ-ta* || 813 *süçiyü barır*] A26 *suçiyü* | *süçinü barır* C10 *süçiyü barır* | *sevinçlig ... ḳaşı*] A26 *sevünç-lüg b.* || 814 *yime*] A17 *yem-e* | *küçkey erse*] A27 *kuçi-key ṣ.* C11 *ḳaçḳan irse* || 815 *birse*] A28 *tut-çı tørüü berz-e* B14 *tütşü* (*-ş-* noktasız) ... C12 *tütşür* ... açır] *içer* || 816 *körksüzlüküm*] A29 *kørk söz-lüküm* | *küçemçi kelirke*] A29 *tør-e-ke kelü* || 817 *erse ... ya*] A30 *ṣrz-e kerek yat* B1 *e. yıraḳ ya* (*y-* noktasız) C14 *irse yı* (*y- noktasız*) *ya* | *barḳın erse*] A30 *bir* (satır altında ar. harfl. *bigane*) *ḳın* (*ḳ-* ... *s-* ?) *ṣ.* C14 *barḳın irse*

818 törüde ikigü maṅga bir sanı
keserde aḍın bulmaġay ol mini

819 bu beglik ulı kör könilik turur
köni bolsa begler tiriglik bolur

820 muṅgar meṅgzetü sözler öglüg kişi
kim öglüg sözin tutsa itlür işi

A 43 821 könilik öze boldı beglik ulı
C 36 bu beglik köki ol könilik yolı

822 törü ḳılsa ilke köni bolsa beg
tilek arzu bulġay bu ḳolsa ḳalı

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

823 yana aydı ay toldı ilig ḳutı
nelük boldı kün toġdı ilig atı

818 *törüde ... maṅga*] A31 *törü-te ikigün mangga* C15 *tururda i. mạnga* | *keserde ... mini*] A31 *kọn-i-ten ... men-i*

A32'de, aşağıdaki dörtlüğe âit beyitlerden biri (bk. beyit 822 not), yanlış ve bozuk olarak, istinsah edilmiştir :

tọrü ḳılz-a ilig kọn-i bolz-a beg
tilek arzu bulġay acun-ta bu beg

819 *kör*] A33 *ol* | *tiriglik bolur*] C16 *bu bẹglik bulur* || 820 *muṅgar meṅgzetü*] A34 *munggar ming-sedü* C17 *m. mẹngzetü'* | *sözin ... itlür*] A34 *sọsin t. edlür* B4 ve C17 *sözi*

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü ve B'de çizgiler ile ayırt edilmiş ; C'de ise, ayrıca işâret edilmemiştir

821 *öze boldı*] A1 *öz-e ol buu* C1 *bile b.* | *köki ... yolı*] A1 *kọni bil kọni-lik bol-ı* || 822 *bulġay*] C2 *bulġa*

A2'de bu beyit, yanlış olarak, şu şekilde yazılmıştır (yk. bk.) :

tọrü bir tọrü buu talu talu yegil
taḳ-ı bir acun y-e bu ḳalz-a ḳal-ı

Bu satır, sanifedeki diğer satırlara nisbetle, çok aralıklı yazılmış olduğundan, bunun önce boş bırakılarak, sonradan doldurulmuş olduğu düşünülebilir ; satır başındaki işaretler de (bunlar faksimilede temizlenmiştir !) müstensihin veya okuyanların beytin doğru olup-olmadığı hakkında tereddüt ettiklerini göstermektedir

ay tolda iligke] nushalarda bu başlık yok

823 C'de bu beyit iki satır üzerine vazılmıştır | *ilig*] A3 *elig* | *atı*] A3 *ḍı* C4 *atı* (önce *ḳutı* yazılmış, sonra tashih edilmiş)

İLİG CEVABI AY TOLDIKA

824 ilig aydı bilge meninğ kılkımı
körüp menğzetü urdı bu atımı

825 künüg kör irilmez tolu oḳ turur
yaruḳluḳı bir teg talu oḳ turur

826 meninğ me ḳılınçım anğar oḳşadı
könilik bile toldı eksümedi

A 34 827 ikinçi toġar kün yarur bu ajun
tözü ḫalḳḳa tegrür yoḳalmaz özün

828 meninğ me törüm bu yoḳalmaz özüm
ḳamuġ ḫalḳḳa bir teg ne ḳılkım sözüm

829 üçünçi bu kün toġsa yirke isig
çiçek yazlur anda tümen minğ tüsig

830 ḳayu ilke tegse meninğ bu törüm
ol il barça itlür taş erse ḳorum

831 toġar kün arıġ ya arıġsız timez
ḳamuġḳa yaruḳluḳ birür eksümez

B 70 832 meninğ me ḳılınçım bu ol belgülüg
tözüke tegir barça mindin ülüg

833 yana ma bu kün bụrcı şabịt turur
bu şabịt tidüküm tüpi berk bolur

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

824 *menğzetü*] A4 *mingsedü* || **825** *künüg ... irilmez*] A5 *kụnüng kọr i.* B9 ... *irilmes* | *talu*] A5 *bolu* B9 ve C6 *tọlu* || **826** *anğar oḳşadı*] A6 *anggar o.* B10 ve C7 ... *oḫşadı* | *eksümedi*] A6 *ọksül-m-e-ti* C7 *iksümedi*

827 A'da metnin sırası karışmıştır; metin, sırası ile, A436'ya kadar geliyor ... bundan itibâren A3411'deki beytin ikinci mısraından devam ediyor. Beytin ilk mısra başka bir beytin ikinci mısraı yerine yazılmış olduğundan, ikinci mısraı artık yazılmamıştır (krş. beyit 690) | *toġar ... ajun*] A3411 *toġạr* (*-ġ-* ?) *kụn yarudur* ... *yoḳalmaz özün*] A'da bu mısrâ yok B11 *yoḳalmas* (*y-* noktasız) *özün* (*-z-* noktasız) C8 *yoḳalmaz* (*y-* noktasız) *ajun* || **828** *törüm ... yoḳalmaz*] A12 *tọrem buu yọḳ ilmaz* B12 ... *yoḳalmas* || **829** *yirke*] A13 *yerke* B13 ve C10 *yịrke* | *çiçek ... miñğ*] A13 *çeçek* ... B13 ... *ming* (*-i-* yerine *-n-* ile) || **830** *törüm*] A14 *tọrem* C11 *sözüm* | *erse*] A14 *ẹrz-e* C11 *irse* || **831** *timez*] A15 *temez* B15 ve C12 *times* | *birür eksümez*] A15 *birür ọksü-mez* B15 *b. eksümes* C12 *b. iksümek* || **832** *tegir ... mindin*] A16 *teger ... mendin* ||**833** *tidüküm ... berk*] A17 *tedüküm ... birk* (*bi-* noktasız) C14 ...

834 bu kün bụrcı arslan bu bụrc tepremez
ev̇i tepremezi üçün artamaz

835 meninğ ḳılkımı kör yime bir yanğın
özüm tegşürülmez yaruḳta öñğin

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

C— 836 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
aşasu ajun il yaḍılsu atı

837 meninğ me özüm bu uzun yol yorıp
sanğa keldi emgep hem artuḳ arıp

838 bu ḳılkınğ bu erdemlerinğ bar üçün
küsep keldim emdi tapuġḳa küçün

839 ayu bir manğa sen neteg tapnayın
sev̇inçinğ ḳayu ol anı tutnayın

840 tapuġ beg tapısı öze bolmasa
yaramaz bu tapġı neçe emgese

841 negü tir eşitgil ıla atlığı
tapuġun beḍümiş kişi ḳutluġı

842 tapınsa tapuġçı beginğe ḳalı
ḳatıġ tutġu begler sev̇inçi yolı

843 bu begler tapısı öze ḳıl tapuġ
begi taplasa tapġı açtı ḳapuġ

834 *ev̇i ... artamaz*] A18 *adı ... B3 ivi tepremese ü. artamas* C15 *atı tepremezi ü. artamaz* || **835** *yime ... yanğın*] A19 *yem-e b. yangğın* B4 ... *yạngın* (*y-* noktasız, *ạ-* ?) C16 ... *adın* | *tegşürülmez ... öñğin*] A19 *teng-şürülmez bu ḳılḳ-ta ọ(n)gin* B4 *tegşürülmes* ...

ay toldı ... iligke] A20 ... *suval-ı i.* B5 ... *ilig-ke* (*-k-* üç noklalı) C17 ... *ilig-ke bu turur*

... 836 C'de 836.—957. beyitler eksik | *aşasu ... yaḍılsu*] A21 *aş-a-suu* (önce *-sun* yazılmış, sonra tashih edilmiş) *acun basıl-su* || **837** *yorıp*] A22 *yụrüp* | *sanğa ... mgep*] A22 *sangga kelti imgep* || **838** *küsep ... emdi*] A23 *kụsep* (satır altında ar. kelimesi: *ḥarfl. arzu*) *k. ọdrü* || **839** *bir ... sen*] A24 *ber sangga men* || **840** *tapısı*] A25 *tapınz-a yaramaz ... emgese*] A25 *yaṛạmaz ... imgez-e* B10 *yạramas ...* || **841** *negü ... yitgil*] A26 *n. ter işit-gin* B11 *nigü ...* | *tapuġun beḍümiş*] A26 *tapuġın basu-maz* || **842** *tapınsa*] B12 *tapunsa* || **843** *tapısı*] A28 *tapınz-a*

844 tapuġçı tapuġ bilse törke tegir
tapuġ bilmese tördin ilke kelir

B 71 845 begin keḍ sevindürse tapnur ḳulı
açıldı bu ḳulḳa ağırlıḳ yolı

İLİG CẹVABI AY TOLDIḲA

846 ilig aydı uḳtum men emdi sözüŋ
sevinçim tile keḍ küḍezgil özüŋ

847 saŋa men ayayın yaraġsızlarıġ
yaraġsızḳa yaḳma yorıġıl arıġ

848 özüm taplamaz neŋ biri yalġan ol
munıŋda basası bu küç ḳılġan ol

849 suḳ erse ḳılınçı yig erse özi
ivek erse ḳılḳı uvutsuz közi

850 buşı erse işte yime övkelig
yava erse borçı ya ḳıyġan elig

A 35 851 bu yaŋlıġ kişiler yaramaz maŋa
ayu birdim emdi açuḳluġ saŋa

852 yarayın tise sen maŋa belgülüg
bu ḳaç neŋ özüŋdin yırat ay külüg

853 yaḳın bolġa sen künde ötrü maŋa
ağırlıḳ açıġ artġa mindin saŋa

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

854 bu ay toldı aydı eşittim munı
taḳı bir sözüm bar ayu bir anı

844 *tapuġ*] A29 *tapa* || 845 *sevindürse*] A30 *sevün-türz-e* B1 *sẹvündürse*
ilig cẹvabı] A31 *i. cuvabı*
846 *sevinçim*] A32 *sevünçüm* || 847 *men*] B4 *me* | *yaḳma ... arıġ*] A33 *baḳma yurügin a.* B4 *baḳma y. fariġ* || 848 *taplamaz*] B5 *taplamas* | *munıŋda basası*] A34 *munung-tın baz-a-ḳı* B5 *munungda b.* || 849 *yig*] A35 *beḳ* B6 *yig* (*y-* noktasız) *ivek ... uvutsuz*] A35 *ivek* (satır altında uyg. harfl. *şidab*) ... *uvut-suz* (satır altında uyg. harfl. *uyat-sız*) || 850 *yime*] A36 *ẹz-i* | *ya ... elig*] A36 *yaḳı-ġan* (*-ı-* ?) *ilig* | *yaramaz*] B8 *yaramas* | *birdim emdi*] A1 *berdim uş men* || 852 *bu ... ay*] A2 *gündüŋ-ü bu ḳaç neng ...* B9 *... ay* (sonradan satır üstünde yazılmış) || 853 *künde* A3 *ẹdrü kụn-te mangga* | *mindin saŋa*] A3 *men-tin sangga*
sụ'ali iligke] A4 *suval-ı i.* B11 *s. ilig-ke* (*-k-* üç noktalı)
854 *eşittim munı*] A5 *işiddim mun-ıı* B12 *eşit(t)im m.* | *bir*] A5 *ber*

855 bu eḍgü ḳayu ol neteg ol özi
negü teg bolur eḍgü ḳılḳı tözi

B 72

İLİG CẹVABI AY TOLDIḲA

856 ilig aydı eḍgü bu ḳılḳı yaŋı
tusulur bolur ḫalḳḳa asġı öŋi

857 tözü ḫalḳḳa barça ḳılur eḍgülük
yana minnẹt urmaz kişike külük

858 öz asġın tilemez kişike asıġ
birür ol asıġdın bu ḳolmaz yanıġ

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

859 yana aydı ay toldı uḳtum bu söz
taḳı bir tilekimni aytur bu öz

860 maŋa ay könilik ḳayu ol köni
anıŋ birle yalŋuḳ yarutsa küni

861 ḳayunı ayurlar könilik yolı
negü teg bolur bu könilik ulı

İLİG CẹVABI AY TOLDIḲA

862 ilig aydı körgil köni er özi
tili köŋli birle biriker sözi

863 taşı teg içi ol içi teg taşı
bu yaŋlıġ bolur ol köni çın kişi

855 *negü*] B13 *nigü*
ilig ... ay toldıḳa] A7 *i. cuvabı a. toltı-ḳa*
857 *ḫalḳḳa barça*] A9 *barça ḫalḳ-ḳa* | *urmaz*] B3 *urmas* || 858 *tilemez*] B4 *tilemes birür yanıġ*] A10 *tiler ... ṭilemiş tadıġ* B4 *... ḳolmas yanıġ*
sụ'ali iligke] A11 *suval-ı i.* B5 *s. ilig-ke* (*-k-* üç noktalı)
860 *anıŋ . yalŋuḳ*] A13 *an-ı b. yangluḳ*
861 A 'da mısrâların yeri değiştirilmiştir | *negü ... ulı*] A14 *.. ol k. ul-ı* (satır altında ar. harfl. *bụnyad*) B8 *nigü ...*
ilig cẹvabı] A15 *i. cuvabı* B9 *ilig* (*-g* üç noktalı) *c.*
862 *köni er*] A16 *kọn-i ẹr* B10 *köni-ler* | *biriker*] A16 *birikz-e* || 863 *taşı teg*] B11 *taşı ol*

864 köŋülin çıḳarsa ayada urup
yorısa uyaḍmasa yalŋuḳ körüp

B 73 865 könilik kerek erke ḳopsa ḳutun
könilik atı ol kişilik bütün

866 ḳız ermez bu yalŋuḳ kişilik ḳız ol
az ermez bu yalŋuḳ könilik az ol

867 muŋar meŋzetü aydı ṣa'ir bu söz
saŋa sözledi emdi körgil bu öz

868 yorıġlı bu yalŋuḳ iḍi ök öküş
köni çın bütün er maŋa keḍ küsüş

869 ḳız ermez kişi kör kişilik ḳız ol
köni çın kişilerni ögdi uḳuş

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

870 yana aydı ay toldı ilig ḳutı
maŋa açsu emdi bu söz bük ḳatı

871 bu eḍgü kişiler bolurmu isiz
isiz me ururmu kör eḍgüke iz

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

872 ilig aydı eḍgü iki türlüg ol
munıŋda biri çın tutar eḍgü yol

864 *köŋülin ... ayada*] A18 ... *ayada* (satır altında ar. harfl. *dest*) B11 *köngül-ni ...* | *yorısa ... yalŋuḳ*] A18 *yurüdz-e uyadmaz-a* (*-ya-* ?) *yangluḳ* || 865 *könilik ... ḳopsa*] A19 *kon-i-lük ... ḳoyz-a* B1 ... *ḳopsun* || 866 *ermez ... yalŋuḳ*] A20 *irmez bu yanglıġ* B2 *ermes ...* | *az ... az*] A21 *kişi-lik-ni bilgü kon-i-lik iz* B3 *ermes ...* || 867 *muŋar meŋzetü*] A21 *mangġar mingsedü* | *saŋa ... bu*] A21 *sangga s. söz kor gmti bu*

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü ve B'de çizgiler ile ayrı edilmiştir

868 *yalŋuḳ ... ök*] A22 *yanglıġ gti me* B4 *yalnguḳ iḍi ök* | *er ... küsüş*] A22 *anın az kuşüş* B4 *gr ... küşüş* || 869 *ermez ... ol*] A23 *irmez ... kişi-liki ḳız* B5 *ermes ... s. söz kor gmti bu*

su'ali iligke] A24 *suval-ı i.* B6 *s. ilig-ke* (*-k-* üç noktalı)

870 *maŋa ... ḳatı*] A25 *mangga açsun* (*-s-* ?) *gmti bu söz-ning ḳudı* (*-u-* ?) B7 *... söz bük ḳatı* (*ḳıtı* ?) || 871 *isiz*] A26 *'aciz* | *isiz me*] A26 *'aciz-ke*

ilig ... ay toldıḳa] A27 *i. cuvabı a. toltı-ḳa*

872 *ol*] A28 *ok* | *munıŋda ... yol*] A28 *munung-ta ... edgü-lük* B10 *munungda ...*

873 bir eḍgü bolur kör anadın toġup
yorır ol köni çın kör eḍgü bolup

874 taḳı biri eḍgü kör ötgünç bolur
isizke ḳatılsa ol isiz ḳılur

875 iki türlüg ol kör bu isiz yime
ikigüni bir tip isizke sama

B 74 876 toġa isiz ol kör munıŋda biri
bu er ölmegince arımaz kiri

877 taḳı biri ötgünç bolur bu isiz
işi eḍgü bolsa tüzer bu ma iz

A 36 878 toġa eḍgüdin tutçı eḍgü kelir
ajun buḍnı andın asıġlar alır

879 toġa isiz erse aŋar yoḳ otı
ajunḳa bela ol buḍunḳa yutı

880 muŋar meŋzetü aydı türkçe meşel
eşitgil munı sen uḳup özke al

881 örüŋ süt bile kirse eḍgü ḳılıḳ
ölüm tutmağınça evürmez yorıḳ

882 tadu birle ḳatlıp törümiş ḳılınç
ölüm buzmağınça buzulmaz erinç

883 ḳarında törümiş ḳılınç ögretig
yağız yir ḳatında kiter ay tetig

884 ḳalı eḍgüke bolsa isiz işi
isiz boldı ḳılḳı ol isiz tuşı

873 *ol ... çın*] A29 *gdgü bolçık* (satır altında ar. harfl. *tamm, t-* noktasız) || 874 *isizke ... ol*] A30 ... *kor* B12 *isizka* ... || 875 *ol ... yime*] A31 *kor ol ... yem-e* | *ikigüni sama*] A31 *ikegü-ni bir teg i. sım-a* || 876 *isiz ... munıŋda*] A32 *gsiz kör ol munung-tan* B1 ... *munung-da* | *arımaz*] B1 *arımas* || 877 *isiz*] A33 *gsiz* | *işi ... tüzer*] A33 *kişi g. bolz-a busar* || 878 *tutçı*] A1 *tudçı* (satır altında ar. harfl. *da'im*) | *ajun buḍnı*] A1 *acun but-nı* || 879 *isiz ... otı*] A2 *esiz grz-e anggar y. odı* (satır altında ar. harfl. *uyat*) , *ajunḳa*] A2 *acun-ḳa* || 880 *muŋar meŋzetü*] A3 *mungġar mingsedü* | *eşitgil ... özke*] A3 *işidgil ... gge* (satır altında ar. harfl. *dil*) || 881 *örüŋ süt*] A4 *törümiş*] A5 *tosu birl-e kılıp tor-e-miş* B7 *tadu ...* | *buzulmaz erinç*] A5 *busul-maz irinç* B7 *buzulmas e.* || 883 *törümiş ... ögretig*] A6 *toremiş ḳ. org-e-tig* | *yir ... kiter*] A6 *yer ... keter* B8 *yir* . || 884 *ḳalı ... isiz*] A7 *ḫal-ı ... gsiz* | *isiz ... isiz*] A7 *gsiz ... gsiz*

885 isiz me ḳatılsa kör eḍgü bile
ḳamuġ eḍgülükke bu buldı yula

886 taḳı bir sèbèb kör bu eḍgü isiz
yaḳınlıḳ yolından tüzer tüzse iz

887 begi eḍgü bolsa buḍun barça tüz
bolur ḳılḳı eḍgü yorıḳları uz

888 yaḳın tutsa begler kör eḍgü kişig
isiz barça eḍgü ḳılur ol işig

889 isizler yaḳın bolsa begler tapa
uzadı isiz elgi ilke tüpe

890 isiz baş kötürse kör eḍgü yiter
bu eḍgü elig bulsa isiz kiter

B 75 891 ḳalı eḍgü bolsa bu begler ḳutun
ḳamuġ eḍgü boldı ḳarası bütün

892 bu begler isiz bolmaġınça isiz
ol ilde sevinçin ḳızartmaz mengiz

893 ne eḍgü törü urdı begler begi
isizke bu ḳın berge zindan yigi

894 ḳalı eḍgü bolsa buḍun başçısı
ḳamuġ eḍgü boldı anıng işçisi

895 apang eḍgü bolsa bu begler özün
bayur buḍnı barça kör itlür ajun

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

896 yana aydı ay toldı uḳtum munı
ilig yarlıḳadı bu sözler köni

885 *isiz me*] A8 *ġsiz m-e* B10 *isizke* | *bu ... yula*] A8 *buu bultı yul-a* (satır altında ar. harfl. *çıraġ* ?) || 886 *sebeb ... isiz*] A9 *sebeb* (*-b-* ?) ... *ġsiz* ... *iz*] A9 *ḳar-a beg yol-ı-tın tuser tez-seriz* || 887 *yorıḳları uz*] A10 *yoruḳ-lar-ı* (satır altında ar. harfl. *iş*) *tüz* || 888 *isiz*] A11 *ġsiz* || 889 *isizler*] A12 *ġsiz-ler* | *isiz elgi*] A *ġsiz ilgi* || 890 *isiz ... kötürse*] A13 *ġsiz ... kǫderz-e* | *elig ... kiter*] A13 *ilig b. ... keder* || 892 *isiz ... isiz*] A15 *ġsiz ... ġsiz* | *ilde ... mengiz*] A15 *il-tin sevünç çın ḳızart -mış menggiz* B2 *i. sèvünçün ḳızartmas mengiz* || 893 *isizke ... yigi*] A16 *ġsiz-ke* (önce *ġsiz-lerke* yazılmış, sonra tashih edilmiş) *ḳılın birge sindan* (*-n* sonradan eklenmiş) *beg* (*begin* ?) B3 ... *birge z. yigi* || 895 *ajun*] A18 *acun*
... *ay toldı su'ali*] A19 *a. toltı suval-ı*
896 *ilig*] A20 *elig*

897 bu eḍgüg bilir ol kişi eḍgü tip
asıġlıġ erürin munı ḳılġu tip

898 sever barça yalnguḳ tiler arzular
anı ḳoldaçılar nelük buldılar

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

899 ilig aydı eḍgü talu neng turur
talu nengni tutçı talular ḳolur

900 ḳayu neng talu bolsa öḍrüm aġır
anıng ḳılmaḳı barça özke aġır

901 isizlik uçuz ol anı ḳıldaçı
yavuz iş uçuz ol isiz boldaçı

902 ḳayu neng uçuz bolsa yirde yatur
aġı çuz aġır boldı törde yatur

903 bu eḍgü aġış teg aġır aġġuḳa
yavuz neng iniş ol uçuz bulġuḳa

B 76 904 mungar mengzetü sözledi kör uḳuş
uḳuşluġ sözi tutsa asġı öküş

A 37 905 aġış teg bu eḍgü aġumaz kişi
tegip tegme yalnguḳ ḳılumaz işi

906 aġır neng ḳamuġı aġır ḳılġuḳa
ḳılumaz bu işni biligsiz buşı

897 *bilir ... tip*] A21 *bilür ... tep* | *asıġlıġ ... tip*] A21 *asız-lıḳ ġrür-ke ... tep* || 898 *ḳoldaçılar nelük*] A22 *ḳıldaçı az elig*
ilig ... ay toldıḳa] B'de bu başlık yok A23 *elig cuvabı a. toltı-ḳa*
899 *ilig*] A24 *elig* | *tutçı ... ḳolur*] A24 *tudçı talu ġr ḳılur* B10 *tutşı talular ḳ.* || 900 *aġır*] B11 *bolur* | *ḳılmaḳı ... aġır*] A25 *ḳılḳ-ı b. ġske a.* B11 ... *bolur* || 901 *isizlik*] A25 *ġsiz-lik* | *iş ... boldaçı*] A26 *ol ġsiz-ler ḳılur ay içi* || 902 *yirde*] A27 *yerde* B13 *yirde* | *aġı çuz*] A27 *aġır neng* || 903 *aġış ... aġġuḳa*] A28 *yoḳuş* ... B14 *aġış* (*-ı-* harekeli) ... *aġġuḳa* | *yavuz ... uçuz*] A28 *yaḳut teg ḳız ol kǫr tilep*
A29'da, 903'ten sonra, daha şu beyit gelmektedir:

ġsiz-lik ġniş teg ąz ġnz-e tegir
enig-li uçuz bolġa (?) *aġ-saḳ aġır*

Dörtlük, A'da ayrıca işâret edilmemiş; B'de ise, çizgiler ile ayırt edilmiştir.
905 *aġumaz*] A31 *aġu-mış* (*- mas* ?) B2 *aġalmaz* | *yalnguḳ*] A31 *yangluḳ* B2 *yangluḳ* || 906 *neng*] B3 *teg* | *buşı*] B3 *kişi*

AY TOLDI SU'ALİ İLİGKE

907 bu ay toldı aydı ay ilig ḳutı
bu ögdi bile munça eḍgü atı

908 müni barmu yalŋuḳ anı sözlegü
uḳuşluġ uḳarmu bilirmü negü

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

909 ilig aydı eḍgü tuçı ögdilür
müni bu isizler ara savlanur

910 yaḳınlıḳ ḳılur er kişike tuşı
yavuz bolmasa ḳılmaz eḍgü işi

911 bu satġaġ basınçaḳ üçün eḍgüni
isizler yorıp kör yarutmaz küni

912 kim eḍgü tiler erse eḍgü ḳılur
basınçaḳ ya satġaġḳa baḳmaz bolur

913 kim erse bu künlük tilese sevinç
isizlik ḳılur ol yarın yir saḳınç

914 bu eḍgü tilegli negü tir eşit
ḳamuġ eḍgülük ḳıl özüŋke iş it

ay toldı ... iligke] B 'de bu başlık yok A_2 *a. toltı suval-ı elig-ke*

907 *ilig*] A_3 *elig* | *bu ... eḍgü*] A_3 *buu ŋgdi* (önce *edgü* yazılmış, sonra çizilmiş) *b. ş. munça* || **908** *yalŋuḳ*] B_5 *yangluḳ* | *uḳarmu ... negü*] A_4 *ayur-mu bilür-mü beg* B_5 *... nigü*

ilig cevabı] A_5 *elig cuvabı*

909 *ilig*] A_6 *elig* | *bu ... savlanur*] A_6 *buu şsiz-ler ar-a sat ḳılur* || **910** *yaḳınl* ... *tuşı*] A_7 *yavaş-lıḳ ḳılur ştgü basnur kişi* | *yavuz ... işi*] A_7 *yavaş bolmaz bolmaz ştgü baş-ı* || **911** *satġaġ ... eḍgüni*] A_8 *... ŋdgü ŋr* B_9 *satġıġ ...* | *isizler ... küni*] A_8 *şsiz-ler yerip kŋr yorıdmaz küyer* B_9 *... yarutmas k.* || **912** *tiler ...* | *basınçaḳ ... baḳmaz*] A_9 *b. ne* (önce *-ḳa* yazılmış, sonra ta B_{10} *ḳılur bolsa e. bulur* | *basınçaḳ ... baḳmaz*] A_9 *b. ne* (önce *-ḳa* yazılmış, sonra ta hih edilmiş) *s. baḳmış* B_{10} *bşsınçaḳ ya* (*y-* noktasız) *satġıġ-ḳa baḳmaz* || 913 *isizlik* A_{10} *şsiz-lik* B_{11} *isiz-lıḳ* || **914** *negü tir*] A_{11} *n. ter* B_{12} *nęgü t.* | *iş it*] A_{11} *ş ş it* (radan tashih edilmiş)

B_{13-14} 'te, 914 'ten sonra, yanlış olarak, d ö r t l ü k şeklinde ve çizgiler ile ayr edilmiş hâlde aşağıdaki beyitler tekrarlanmaktadır (sırası için bk. beyit 922 ve 923):

kim eḍgü yirer erse isiz bolur
tiler mẹn ay eḍgü sini mẹn ḳolup
ay eḍgü sąngar kim toḍar ay mąnga
berü kil açayın sąngar mẹn ulup

B 77

615 yas ermez bu eḍgü bu künlük saŋga
yarın bolġa asġıŋ bu kün büt muŋga

916 asıġ körnür erse isizlik bu kün
yarın yas ḳılur anda uḳġıl ögün

917 bu eḍgü oŋ ol kör isizlik bu sol
solunġdın tamu ornı uştmaḫ oŋ ol

918 neçe me erejlense isiz bu kün
ökünç birle emger yarınḳı künün

919 neçe satġaġ erse bu eḍgü kişi
ökünmez yarın anda itlür işi

920 ḥaḳiḳat munı bil ay ay toldı sen
ökünçsüz men eḍgü atın ölse men

921 ne eḍgü söz aymış köni er tili
köni er tili urdı sözke ulı

922 kim eḍgüg yirer erse isiz bolup
tiler men ay eḍgü sini men ḳolup

923 ay eḍgü saŋgar kim toḍar ay maŋga
berü kelgil emdi men aç men saŋga

924 neçe satġaġ erse bu eḍgü kişi
tapı men bolayın bu eḍgü işi

925 isizlik bile erse beglik maŋga
kerekmez bu beglik ḳoḍur men saŋga

915 *yas ... saŋga*] A_{12} *yaz ŋrz-e ... sangga* | *bolġa ... muŋga*] A_{12} *bolġaz-a* ... *ŋ-ı bŋġıl mangga* || **916** *körnür ... kün*] A_{13} *kŋrnür ŋrz-e şsiz-lik bŋkün* B_2 *kör ŋz ursa bu künlük sąnga* | *uḳġıl ögün*] B_2 *bütgil anga* || **917** *isizlik ... sol*] A_{14} *mis-lik* B_3 *i. sol ol* | *tamu ... uştmaḫ*] A_{14} *tamu* (satır altında uyg. harfl. *tamuġ*) *ŋmaḳ ornı* B_3 *tąmu ...* || **918** *erejlense ... bu*] A_{15} *ŋrinç-lenz-e şsiz buu* B_4 *erejlense* ... *yerine -z-* ile) ... | *yarınḳı*] A_{15} *yarıt-ġay* (?) || **919** *itlür*] A_{16} *ŋdlür* || **920** *ḥaḳiḳat*] *ŋ anı sat* şeklinde de okunabilir | *ökünçsüz ... atın*] A_{17} *ŋkünç söz me ştgü adın* B_6 *... me e. atın* (*-t-* yerine *-n-* ile, *anın* ?) || **921** *ne ... söz*] B_7 *aya eḍgü*

922 B_{13}'teki tekrar için bk. beyit 914 not | *edgüg ... esiz*] A_{19} *ştgü birer ŋrz-e ştz* B_8 *eḍgü ḳılur bolsa i.* | *sini*] A_{19} *sen-i* B_8 *anı*

923 B_{14} teki tekrar için bk. beyit 914 not | *saŋgar ... maŋga*] A_{20} *sanga ... mangga* ... *ç*] B_9 *iç* (noktasız) || **924** *işi*] A_{21} *baş-ı* B_{10} *işi* (*i-* tek noktalı) || **925** *isizlik ... maŋga*] *Aŋ şsiz at bile beglik ŋrz-e mangga* | *kerekmez ... saŋga*] A_{22} *kerek-siz buu b. ḳodar* ... *ŋga*

926 kişi ḳılḳı isiz körür men közün
ereji az ol kör ökünçi uzun

927 muñgar meñzetü aydı şaᶜir bu söz
oḳısa açılġay yiti ḳıl bu köz

928 ḳayu eḍgü öknür kör eḍgü üçün
atıḳmış isiz aḫır öknür küçün

929 isiz ḳılsa isiz yanutı ökünç
usa eḍgülük ḳıl isizke öçün

B 78 930 negü teg ögeyin bu isiz kişig
negü teg tileyin bu isiz işig

931 otunluḳ bıvalıḳ yavalıḳ ḳamuġ
isizler ḳılınçı bolur ay uluġ

932 bela mıḥnet emgek ökünçün sıġıt
isizlik yanutı bolur ay yigit

933 ḳalı sevmeyin kör bu eḍgü kişig
ḳalı ögmeyin men bu eḍgü işig

A 38 934 aḳılıḳ kişilik asıġ eḍgülük
bu eḍgü kişidin kelir belgülüg

A 37 935 bu eḍgü kişi barça iş eḍgüsi
bu eḍgü iş ol barça iş eḍgüsi

A 38 936 işiñg eḍgü bolsa negü ḳolsa ḳol
iş eḍgü kerek ol özüñg bulsa yol

926 *kişi ... közün*] A23 *yaş-ı ḳısḳ-a ẹsiz kẹrün men bụḳün* | *ereji ... uzun*] *ẹrici usun ẹtgü baḳdım usun* B12 *eriji ...* || **927** *aydı*] A24 *buu* | *ḳıl bu*] A24 [illegible]
Dörtlük, A 'da ayrıca işâret edilmemiş ; B 'de ise, çizgiler ile ayırt edilmiştir
928 *atıḳmış ... küçün*] A25 *adıḳ-mış ẹsiz ... ụçün* B14 *atıḳmış (-t-* noktasız) *ökünür ḳ.* || **929** *esiz ... yanutı*] A26 *ẹsiz ḳılm-a ẹsiz yanun-ı* | *usa ... öçün*] A2[illegible] *ẹtgü ḳıl ẹsiz-ke ẹ.* B15 *... öçün* (iyi okunmuyor) || **930** *negü ... kişig*] A27 *... bu[illegible] kişi* B1 *nigü ...* | *negü ... işig*] A27 *n. t. ḳılayın kör ẹsiz iş-i* B1 *nigü ...* || 931 *b[illegible] yavalıḳ*] A23 *yava-lıḳ yıvalıḳ* | *isizler ... uluġ*] A28 *ẹsiz-ler ...* B2 *... yuluġ* || 932 *ök[illegible] ... sıġıt*] A29 *ẹkünçin ... sıġıp* | *isizlik ... yigit*] A29 *ẹsiz-lik ... yigip* B3 *isizler yigit* || **933** *ögmeyin*] A30 *ḳılmayın*
934 A38$_2$ 'de bu beyit 936 'dan sonra geliyor | *kelir*] A1 *kelür*
935 A37$_{31}$ 'de bu beyit 933 'ten sonra geliyor ; A 'da mısrâların yeri değiştirilmiş | *barça*] A31 *barç* (?) *buu* || **936** *işiñg ... ḳol*] A1 *işig ẹtgü bulz-a negü bulz-a* bul B[illegible] *nigü ḳ. ḳıl*

37 erej arzu niᶜmẹt küvençin avınç
bu eḍgü yanutı bolur bu sevinç

938 ilig aydı ay toldı uḳġıl bu söz
ayıtmış sözüñgke yanut ḳıldı öz

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

939 yir öpti kör ay toldı turdı örü
ayur ay ıḍuḳ ḳut ay eḍgü törü

940 ajun erki buldunġ uzun bolsu yaş
erej eḍgü birle esen bolsu baş

941 buzulmasu beglik beḍüklük bile
avınçın tirilgil sevinçin küle

942 uluġluḳ bile bul öküş ilke erk
bu erk birle beglik ulı bolsu berk

943 aḳa kelsü arzu ḳurımaz bolup
ḳapuġ tutsu devlẹt ḳarımaz bolup

944 sevinç barça yumġı sañga kelsüni
saḳınç birle düşmạn sızıp ölsüni

945 sẹza ol sañga kim tapınsa tapuġ
sẹzaḳa tapınsa açar ḳut ḳapuġ

B 79 946 negü tir eşitgil tapuġ ḳılmış er
tapuġ birle arzu tilek bulmış er

947 tapuġ ḳılma ḳılsa sẹzaḳa tapın
sẹza beg bilir ol tapuġçı ḥaḳın

937 A3 'te bu beyit 934 'ten sonra geliyor | *erej ... küvençin*] A3 *ẹric ... kevinçin* (-?) *bu sevinç*] A3 *buu saḳınç* || **938** *ilig ... uḳġıl*] A4 *elig ...* B9 *... uḳḳıl*
ay toldı ... iligke] nushalarda bu başlık yok
939 *yir*] A5 *yer* B10 *yir* | *ıḍuḳ ḳut*] A5 *aduḳ ḳud* B10 *ı. beg* || **940** *ajun ... bolsu*] A4 *acun .. boltı* | *erej eḍgü*] A6 *ẹric arsu* || **941** *beglik beḍüklük*] A7 *b. besük-lük* B12 *[illegible]üklük tirilgil*] A7 ve B12 *tirig-lik* || **942** *erk*] A8 *berk* || **943** *ḳurımaz*] B14 *ḳarımaz* | *ḳarımaz*] B14 *ḳarımas* || **944** *barça ... sañga*] A10 *birl-e ... sangga* B15 *... yumḳı s.* | *saḳınç ... sızıp*] A10 *sevinç b. tuşmạn sasıp*
945 B 'de bu beyit yok || **946** *negü tir*] A12 *n. ter* B1 *nigü t.* | *birle*] A12 *bile* || **947** *sẹzaḳa ... bilir*] A13 *bilür*

948 tapınma tapınsa aḳı tapġı ḳıl
aḳı evi altun kümüş ḳapġı bil

949 saranḳa tapınma ay tapnur kişi
tiriglik yaṽa bolġa isiz başı

950 özinge esirker saran öz nengin
kişike ḳaçan birge ayġıl tengin

951 sözin kesti ay toldı çıḳtı turup
evinge yüz urdı sevinçlig bolup

952 ḳıyıḳsız tapuġ ḳıldı anda naru
tüni yattı yatġaḳta kündüz örü

953 ḥaḳiḳat tapındı bağırsaḳlıḳın
ilig tuttı künde özinge yaḳın

954 yime keçti öḍler bir ança bu yang
bu ay toldı tapġun ḳızıl ḳıldı eng

XIX.

AY TOLDI İLİGKE TİL ERDEMİN SÖZ ASIĠLARIN AYUR

955 ilig bir kün ay toldını ündedi
A 43 orun birdi oldur tiyü imledi

948 *tapınma tapınsa*] A14 *tapuġ ḳılm-a ḳılz-a* B8 *tapunma tapunsa* | *evi*] A16 *ev* B3 *ivi* || **949** *tapınma*] B4 *tapunma* | *bolġa ... başı*] A15 *bolġ-a* (*-ġ-* yerine satır üstünde *-z* ?) *ġsiz baş-ı* B4 *b. isiz başı* || **950** *esirker ... nengin*] A16 *eser* (?) *bar* [illegible] *ne(n)gin* | *birge ... tengin*] A16 *ber-ge alġıl te(n)gin* B5 *... tengin* (*t-* yerine *n-* ile) || **951** *turup*] A17 *yurüp* | *sevinçlig*] A17 *sevünç-lüg* || **952** *anda*] A18 *andın yatġaḳta*] A18 *yat-tı tır-ġaḳ* B7 *yat(t)ı yatġaḳ-ta* || **953** *tapındı*] B8 *tapundı* | *ilig künde*] A19 *ġlig ḳunde tut-tı* B8 *i. tut(t)ı kün-de* || **954** *öḍlder*] A20 *öz-lek* | *ḳıldı eng* A20 *ḳıldı* (tashih edilmiş) *neng*

ay toldı ... ayur] A21 *til ṛrdemin söz asiġ-lıḳın ayur söz-lemek-mü aru* (oku *arı*) *şuḳ turmaḳ* (*-r-* ?) *-mu* B10 *bab sözlemek-mü eḍgürek azu ya şük turmak-mu eḍgürek aytur*

955 A'da metnin sırası karışmıştır; metin, sırası ile, A38$_{22}$'ye kadar geliyor, bundan itibâren A43$_7$'deki beytin ilk mısraından devam ediyor. A38$_{22}$'deki beytin ikinci mısraı 690. beyte âittir (bk. not). A43$_7$'de beytin ikinci mısraı, belki müstensih tarafından, gelişi-güzel doldurulmuştur : *anıng söz-ler-i-ni barın çum-leti* | *ilig ... indedi*] A38$_{22}$ *ġlig ... indeti* | *birdi ... tiyü*] A43$_7$ *berti oldur teyü* B11 *... oltur tiyü*

956 bu ay toldı oldurdı aḳru silig
közin yirke tikti bekütti tilig

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

C 37 57 ilig aydı ay toldı sözle sözüng
nelük şük turur sen ne boldı özüng

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

958 bu ay toldı aydı ay begler begi
ḳulı beg yüzin körse yitrür ögi

B 80 959 ilig yarlıḳamaz negü sözleyin
ayıtmazda aşnu negü ötneyin

960 biliglig sözin sen eşit özneme
ayıtmazda aşnu sözüng sözleme

961 kişig kim oḳısa kereklep tilep
ol oḳ sözlegü aşnu sözni ulap

962 ayıtmazda aşnu sözüg sözlese
köni sözledi kim ay yılḳı tise

963 taḳı tilve munduz kişi bu bilin
ayıtmadı beglerke açsa tilin

964 ḳızıl til ḳılur ḳısġa yaşlıġ sini
esenlik tilese ḳatıġ ba anı

956 *oldurdı*] B12 *olturdı yirke . . tilig*] A8 *yerke tikdi beküti bilig* B12 *yirke t. kütt(t)i t.*

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok || **957** *sen*] B13 *se* C1 *sen*

ay toldı . iligke] nushalarda bu başlık yok

958 *ḳulı . ögi*] A10 *ḳun-i* ... B14 *... yüzi ... özi* C2 *... yitrür ö.* || **959** *yarlıḳamas negü*] B1 *yarlıḳamas nigü* C3 *yarlıḳasun nigü* | *ayıtmazda ... negü*] A11 *ayıtmas-ta ...* B1 *ayıtmas-ta ... nigü* C3 *ayıtmas-ta ... nigü* || **960** *sözin ... eşit*] A12 *söz-i [illegible] eşit* B2 *söz-i .. | ayıtmazda ... sözüng*] A12 *ayıtmaz-ta a. sǫsüg* B2 *ayıtmas-ta ...* C4 *ayıtmas-ta ...* || **961** *kişig*] A13 *kişi* | *ol ... sözni*] A13 ve B3 *oluḳ ...* C5 *oluḳ ...* *aşnu* || **962** *ayıtmazda ... sözlese*] A14 *ayıdmaz-tın a. sǫsug sǫz-lez-e* B4 *ayıtmas-ta sözüng sözleme* C6 *ayıtmas-dan ... | yılḳı tise*] A14 *yılḳ-ı tez-e* B4 *yılḳı* (*y-* noktasız) C4 *tilei t.* || **963** *tilve ... bilin*] A15 *yelve ...* B5 *tilve ... bilin* (*b-* noktasız) C7 *tilei tilin* | *ayıtmadı*] A15 *ayıdm-a-tı* B5 *ayıtmadı* C7 *ayıtmadnı* || **964** *ḳızıl ... sini*] A16 *ḳız ḳuġ-a yaş-lıġ ḳısıl til sen-i* B6 *... sini* | *ba*] C8 *bas*

Catalog bilig

965 negü tir eşitgil özin ḳısġan er
esen tirlür inçin özin basġan er

966 ḳara baş yaġısı ḳızıl til turur
neçe baş yidi bu taḳı ma yiyür

967 başıŋnı tilese tiliŋni küḍez
tiliŋ tegme künde başıŋnı yanur

İLİG CEVABI AY TOLDIḲA

968 ilig aydı uḳtum sözüŋni tükel
tirig sözlemese iḍi ök muḫal

969 meger iki türlüg kişi ol bilin
birisi biligsiz birisi aġın

970 aġın kendü berklig tili sözlemez
biligsiz tili ol sözin kizlemez

971 biligsiz tili tutçı berklig kerek
biliglig kişi tilke erklig kerek

C38 972 biliglig sözi yirke suv teg turur
aḳıtsa suvuġ yirde niʿmet önür

973 biliglig kişiniŋ savı eksümez
aḳıġlı süzük yul suvı eksümez

965 C'de bu beyit iki satır üzerine yazılmış | *negü ... er*] A_{17} *n. ter* (sonradan tashih edilmiş) *ǫsün tuḍġan ǫr* B_7 *nigü ...* C_9 *nigü ... ḳısġan ir* | *tirlür ... er*] A_{17} *tirilür söz için yuḍġan ǫr* C_{10} *... ir*

Dörtlük, A'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü, B'de çizgiler ve C'de ... satırda *şi'r* sözü ile ayırt edilmiştir

966 *turur*] A_{18} *ǫrür* | *yidi ... yiyür*] A_{18} *yedi kör ... yeyür* C_{12} *... yiyür* | ... *yanur*] A_{19} *yayur* B_9 *yiyür* (? *yiy-* için ancak iki nokta var) C_{13} *yanur* ...

ilig ... ay toldıḳa] nushalarda bu başlık yok

968 *iḍi*] A_{20} *ǫr-i* || 969 *megǫr ... bilin*] A_{21} *munggar ...* C_{15} *megǫr ... bilin* | ... *ağın ... sözlemez*] A_{22} ... *beklig* (bundan sonra *ağın* yazılmış ve üzerinden çizilm... boẓulmuş) ... B_{12} *ağın* (satır altında '*aḳıl*) ... *sözlemes* C_{16} ... *sözlemes* | ... B_{12} ve C_{16} *kizlemes* || 971 *tutçı berklig*] A_{23} *tudçı beklig* B_{13} *tutçı* (satır altında ... *berklig* | *kişi tilke*] A_{23} *yim-e yılḳ-a* B_{13} ve C_{17} *kişi til-ḳa* || 972 *yirke*] A_{24} *yerke* ... ve C_1 *yirke* | *suvuġ yirde*] A_{24} *s. yerke* B_{14} *sụvuġ* (*-ġ* dikkat) *yirde* C_1 ... || 973 *savı eksümez*] A_{25} *söz-i ǫksümez* B_{15} *sụvı eksümes* C_2 *savı iksümes* | ... *eksümez*] A_{23} *sǫsin ... öksümez* B_{15} *s. yụl sụvı eksümes* C_2 *süzük* (önce böyle yazılmış iken, sonradan *-n-* ilâvesi ile, *sözüŋ* şeklinde tashih edilmiş) *y. sụvı eksümes*

B81 974 üyük çim osuġluġ bolur bilgeler
çıḳar suv ḳayuda aḍaḳ tepseler

975 biligsiz kişi köŋŋli ḳum teg turur
ögüz kirse tolmaz ap ot yem önür

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

976 yana aydı ay toldı ilig uḳar
bu til yası tegse tiriglik tüker

977 tirig bolsa yalŋuḳ ḳalı sözlemez
kerekligni sözler kişi kizlemez

978 ayıtġu kerek söz kişi sözlese
ayıtmasa sözni ḳatıġ kizlese

979 ayıtmaḳlıḳ erkek turur ay ilig
cevabı tişi ol yetürse bilig

980 tişike bir erkek bolur kör eri
anıŋdın toġar toġsa iki urı

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

981 ilig aydı uḳtum sözüŋ barça çın
ayıtġu sözüm bar taḳı bir aḍın

982 bu til yasın aydıŋ eşittim anı
anıŋ asġı barmu ayu bir köni

A44 983 bu til yasıŋa ḳorḳsa emdi özüŋ
yatu ḳalġa barça asıġlıġ sözüŋ

974 *üyük ... osuġluġ*] A_{26} *uyek ...* B_1 *... osuġluġ* (satır altında '*aḳl*) | *tepseler*] ... *badz-a ǫr* C_3 *urza ir* | 975 *köŋŋli ... turur*] A_{27} *könggül-i ... bolur* C_4 *... bolur* ... *ap .. yem*] A_{27} *abut yem* B_2 *ap* (satır altında *ni*) *ot yem* C_4 *ni* (önce *ap* yazılmış ... muhtemeldir ; e l i f sonradan silinmiş) *ot yem*

... *ay toldı iligke*] nushalarda bu başlık yok

977 *yalŋuḳ sözlemez*] B_4 ... *sözlemes* C_6 *yanguḳ ... sözlemes* | *kizlemez*] ... *kizlemez* B_5 *kizlemes* || 978 *ayıtġu*] A_{30} *ayıduḳ* || 979 *cevabı ... yetürse*] A_{31} *cuvabı ... yidürz-e* (*-i-* tashih edilmiş) || 980 *kör eri*] A_{32} *ol öz-i* | *urı*] A_{32} *yuz-i*

... *ilig ay toldıḳa*] A_{33} *i. saval-ı a. toltı-ḳa* C_{10} *ol ilig ...*

982 *yasın ... eşittim*] A_{35} ... *işiddim* B_{10} *yası* (satır altında *zeban 'aybı ?*) ... *eş(t)im* C_{12} *yası ... eşit(t)im* | *asġı ... köni*] A_{35} *asġ-ı-nı-muu a. ber ḳan-ı* || 983 ... *ŋa*] A_1 *başıng-ga*

AY TOLDI CẹVABI İLİGKE

984 bu ay toldı aydı söz asġı telim
ḳalı sözleyü bilse uş bu tilim

B 82 985 yaṿa söz biligsiz tilindin çıḳar
biligsiz kişig bilge yılḳı atar

986 ḳara ḳılḳı tenġsiz yaṿa sözlegen
yaṿa söz turur bu ḳara baş yigen

C 39 987 yaṿa sözlese söz neçe yas ḳılur
eger sözleyü bilse asġı bolur

988 ḳara ḳarnı toḍsa kör uḍ teg yatur
yaṿa sözke aṿnur özin semritür

989 yise toḍsa yatsa bu yılḳı turur
bu yılḳı tidüküm bu ḳılḳı turur

990 biligliġ kişiler et öz yaṿrıtur
biliġ birle aṿnur canın semritür

991 et öz ülgi barça boġuzdın kirür
bu can ülgi çın söz ḳulaḳtın kirür

992 biliġ belgüsi kör iki neṅ turur
bu iki bile er ḳızıl eṅ urur

993 biri til turur kör birisi boġuz
bu iki basa tutsa asġı ögüz

994 biliġliġ boġuz tilke erkliġ kerek
boġuz til küḍezgen biliġliġ kerek

cẹvabı iligke] A2 *cuvabı i.* B12 *c. ilig-ke* (*-k-* üç noktalı) C14 *c. ilig-ke*
984 *telim*] A3 *tilim* | *ḳalı ... bu*] A3 ... *uşbu* B15 ... *uşbu* C15 *ḳayu* .. *uşbu*
985 A5 'te bu beyit 987 'den sonra geliyor | *yaṿa söz*] B1 *yaṿa* (satır altında *yaṿa*) *s.* C16 *yaṿa söz* (yeri işâret edilerek, sahife kenarında yazılmış) | *bilge*] C16 *tilke* || 986 *ḳara*] A6 *ḳarak* | *bu ... yigen*] A6 ... *yegen* B2 *bu* (sonradan satır üstünde yazılmış)
987 A4 'te bu beyit 984 'ten sonra geliyor | *eger*] A4 *bilip*
988 A7 'de bu beyit 986 'dan sonra geliyor | *aṿnur ... semritür*] A7 *nanġu* (?) *ṣin simridür* B4 *aḳtur* ... || 989 *yise ... turur*] A8 *yez-e ... bolur* | *tidüküm ... turur*] A8 *yedüküm ... bolur* | 990 *yaṿrıtur*] A9 *yaṿradur* (*-ṿ-* veya *-g-* ?) | *aṿnur ... semritür*] A9 *aṿnap ... simridür* || 991 *et öz ülgi*] A10 *ɛt öz ulgi* C5 *et ülgi bu ḳulaḳtın kirür*] A10 *ḳ. urur* B7 *ḳulaḳdın k.* C5 *ḳulaḳ-dın k.* || 992 *belgüsi*] B8 *belgüsi* C6 *bilgüsi* | *eṅ*] A11 *neng* || 993 *iki ... ögüz*] A12 *ikin baḳ-a tudz-a a. ɛgüz* || 994 *... kerek*] A13 ... *bolur* B10 *tıl-ḳa* ... C8 *tıl-ḳa irklig k.* | *küḍezgen ... kerek*] A13 *küḍez-e ... bolur*

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

995 ilig aydı uḳtum bu söz belgülüg
söz aşlı neçe ol negü ol ülüg

996 ḳayudın çıḳar söz ḳayuḳa barır
munı ma ayu bir maṅga ay bilir

997 neçe sözlemegü neçe sözlegü
negü tir biliglig uḳuşluġ bügü

B 83

AY TOLDI CẹVABI İLİGKE

998 bu ay toldı aydı söz ornı sır ol
söz ülgi on ol sözlegüsi bir ol

999 biri sözlegü ol toḳuzı tıḍıġ
tıḍıġ söz tüpi aşlı barça yıḍıġ

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

1000 yana aydı ilig söz asġı neçe
yası ma neçe ol maṅga ay aça

AY TOLDI CẹVABI İLİGKE

C 40 1001 bu ay toldı aydı söz asġı uluġ
yirinçe tüşürse beḍütür ḳuluġ

1002 söz asġı bile kör yaġız yirdeki
yaşıl kökke yoḳlar bolur törddeki

ilig su'ali] A14 *i. suval-ı*
995 *belgülüg*] C10 *bilgülüg* | *negü*] B12 ve C10 *nigü* || 996 *ḳayudın ... ḳayuḳa*] A16 *ḳayur-tın ...* C11 *ḳayudın ... ḳayudın* | *bir maṅga*] A16 *ber mangga* || 997 *negü ... negü*] A17 *n. ter ... begü* B14 *nigü tir uḳuşluġ biliglig bügü* C12 *nigü ...*
ay toldı ... iligke] A18 *a. toltı cuvabı i.* B1 ... *ilig-ke* (*-k-* üç noktalı) C13 ... *ilig-ke bu turur*
999 *tıḍıġ*] A20 *tısıġ tıḍıġ . yıḍıġ*] A20 *tısıġ söz tör* ... B3 . *yıḍıġ* (satır altında *arıġ* ?)
ilig ... ay toldıḳa] A21 *i. suval-ı a. toltı-ḳa* C16 ... *ay taldı-ḳa bu turur*
1000 *aydı ... neçe*] B5 ... *niçe* C17 *ay-dı* ...
ay toldı ... iligke] A 'da bu başlık yok | B6 ... *ilig-ke* (*-k-* üç noktalı) C1 ... *ilig-ke bu turur*
1001 *aydı*] B7 *aydı* (satır üstünde yazılmış) | *yirinçe ... beḍütür*] A23 *yerinçe tüşürz-e* (?) *besüdür* B7 ve C2 *yirinçe ...* || 1002 *yirdeki*] A24 *yer-teki* B8 ve C3 *yirdeki*

1003 ḳalı sözleyü bilmese til sözüg
yaşıl kökte erse kör indrür özüg

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

1004 yana aydı söznüñ öküşi neçe
azı ma neçe ol mañga ay açа

B 84

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

1005 bu ay toldı aydı öküş söz ol ol
ayıtmadı sözlep irikse köñül

1006 bu az söz ol ol kim ayıtmışḳa öz
cevab birse sözke yanut ḳılsa söz

1007 muñar meñzetü aydı şa'ir sözin
tilin söz bile tüzdi açtı yüzin

1008 sözüg yaḳşı sözle iḍi saḳnu öz
ayıttuḳta sözle yana terkin üz

1009 öküş söz eşitgil telim sözleme
uḳuş birle sözle bilig birle tüz

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

1010 ilig aydı uḳtum bu sözni yime
taḳı bir sözüm bar sen ay kizleme

1003 *erse ... indrür*] A25 *ɣrz-e kɣr ild-rür* B9 ... *indür* C4 *irse ... indürür*
ilig ... ay toldıḳa] A26 *i. suval-ı a. toltı-ḳa*
1004 *söznüñ ... neçe*] A27 *ilig ...* B11 *... niçe | neçe ... mañga*] A27 ... *yaşıl* B11 *niçe ... mɑnga*
ay toldı ... iligke] A 'da bu başlık yok B1 *... ilig-ke* (*-k-* üç noktalı)
1005 *irikse*] A28 *erik-se* || **1006** *cevab ... ḳılsa*] A29 *cuvab berz-e ɣske y. bi[r]* || **1007** *muñar ... sözin*] A30 *mungɣar mingsedü ... sɣsin* B4 *... sözi | tilin ... yüzi* A30 *sɣsin ... ayçdtı* (önce *ayıdtı* yazılmış olup, sonradan *açtı* şeklinde tashih edilmiş istenilmiş olması muhtemeldir) *tɣsin* B4 *tili ... yüzi* C10 *tili ...*
Dörtlük, A 'da sahife kenarında ar. harfl. *şi'r* sözü, B 'de çizgiler ve C 'de aynı satırda *şi'r* sözü ile ayırt edilmiştir
1008 *yaḳşı ... iḍi*] A31 *y. söz-lez-e ɣyü* B5 *yaḳşı ... iḍi* C12 *yaḫşı ... | ayıttuḳta* A31 *ayıduḳ-ta* B5 *ayıt(t)uḳta* C12 *ayitɣuḳta* (*-ıt-* üstünde şedde) || **1009** *söz . telim* A32 *aşnu yerm-e tilim*
ilig ... ay toldıḳa] A 'da bu başlık yok
1010 *yime*] A33 *yem-e* B8 *yime*

1011 kimiñdin eşitgü kerek söz çını
sözüg kimke ayɣu mañga ay munı

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

C 41 1012 bu ay toldı aydı sözüg bilgedin
eşitgü biligsizke aysa kiḍin

1013 uluɣdın eşitgü kereklig sözüg
kiçigke ayu birgü tutsa özüg

B 85 1014 öküş tıñlaɣu söz birer sözlegü
mañga mundaɣ aydı biliglig bügü

1015 öküş sezleyü bilge bolmaz kişi
öküş eştü bilge bulur tör başı

A 45 1016 aɣın bolsa yalñuḳ bilir hem bilig
tuñgu bolsa tegmez biligke elig

İLİG SU'ALİ AY TOLDIḲA

1017 yana aydı ilig uḳuldı bu söz
taḳı bir sözüm bar anı aysun öz

1018 tilig şükmü tutɣu azu sözlese
sözüg açsamu yig azu kizlese

AY TOLDI CEVABI İLİGKE

1019 bu ay toldı aydı eşitsü ilig
tilin sözlemese ḳalur bu bilig

1011 *eşitgü*] A34 *işidgü | ayɣu ... munı*] A34 *ayu mangga ay köni* B9 *... köni*
ay toldı ... iligke] A35 *a. toltı cuvabı i.*
1012 *eşitgü ... kiḍin*] A36 *işidgü ... kedin* || **1013** *eşitgü*] A37 *işidgü | birgü*] A37 *birgü* C2 *birse* || **1014** *mañga ... bügü*] A38 *mangga ... begü* || **1015** *bolmaz*] B2 *bolmas* [*eştü*] A39 *aşnu* B2 *eştü* (*-ş-* noktasız) || **1016** *yalñuḳ*] B3 *yalnguḳ* (satır altında *adem*) C5 *yangluḳ | tuñgu ... elig*] A1 *negü bolz-a tegmiş b. ilig* B3 *tungu b. tegmes* ... C5 *nigü* ..
ilig ... ay toldıḳa] A2 *elig suval-ı a. toltı-ḳa*
1017 *aysun*] A3 *aydsun* C7 *ay sen* || **1018** *tilig*] A4, B6 ve C8 *tılıɣ | yig*] A4 *beg* B6 ve C8 *yig*
ay toldı ... iligke] A5 *a. toltı cuvabı elig-ke* B7
1019 *eşitsü ilig*] A6 *eşid-süü i.* B8 *e. ilig*

1020 tilig sökse bolmaz telim öggüsi
sözüg öggüsi bar yime sökgüsi

1021 ḳamuġ teprenigli bu sansız ḳalın
tanuḳluḳ birür bir bayatıġ tilin

1022 törütti tümen miṅ ḫalayıḳlarıġ
tili birle teṅrig ögerler arıġ

1023 et özlüg kişike kereki bu ol
birisi tilin söz birisi köṅül

1024 köṅül til törütti köni söz üçün
sözi egri bolsa küyer ol küçün

B 86

1025 köni sözlese söz kör asġı öküş
ḳalı sözlese egri barça söküş

1026 köni sözler erse tiliṅ tepresü
sözüṅ egri erse özüṅ kizlesü

C 42

1027 tilin sözlemese aġın tir kişi
öküş sözlese atı yaṅşaḳ başı

1028 kişide uçuzı kişi yaṅşaḳı
kişide aġırı kişi ol aḳı

1029 bu sözler eşitti sevindi ilig
közin kökke tikti kötürdi elig

1030 bayatḳa şüḳür ḳıldı ögdi öküş
ayur ay iḍim sen bağırsaḳ küsüş

1031 ḳamuġ eḍgülük tegdi sindin maṅga
tapuġsuz ḳuluṅ men yazuḳluġ saṅga

1032 tilekimni birdiṅ ḳamuġ arzular
erej dünya devlet öküş eḍgüler

033 bu şüḳruġ negü teg ötey öz özün
muniṅ şüḳri sen ḳıl saṅga ay tüzün

1034 sözin kesti açtı aġı ḳaznaḳı
üledi öküş neṅ çıġaylar ḫaḳı

1035 ağırladı ilig bu ay toldını
açıġ birdi elgin tilin ögdini

1036 veçirlik aṅgar birdi tamġa ayaġ
tuġı köṽrügi birle birdi ḳuyaġ

1037 ḳamuġ ilke ḳıldı kör elgi uzun
boyun egdi düşman kiterdi özün

1038 bu ay toldı sordı ḳamuġ iş küḍüg
küṽenç ḳıldı özke bu bulmış öḍüg

1039 bayudı buḍun hem itildi ili
iligke duʿa ḳıldı buḍnı tili

B 87

1040 ḳutuldı buḍun kitti emgekleri
ḳuzı birle ḳatlıp yorıdı böri

1041 itildi ili hem tüzüldi törü
ilig devleti boldı künde örü

1042 yorıdı bir ança bu yaṅlıġ ḳutun
tüzüldi ili buḍnı barça bütün

1043 telim arttı ilde yaṅı kend uluş
ilig ḳaznaḳı toldı altun kümüş

C 43

1044 sevindi ilig inçke tegdi özi
ajunda yaḍıldı kör atı sözi

1020 *tilig*] A7, B9 ve C11 *tılıġ* | *bolmaz*] B9 *bolmas* | *sökgüsi*] B9 *sökgüsi* (*-k-* [illegible] eksik) C11 *öggüsi* (sahife kenarında *sgüsi*) || **1021** *birür*] A8 *berür* || **1022** *törütti*] A9 *tgrü* [illegible] *-ti* B11 ve C13 *törüt(t)i* | *teṅrig*] A9 *tengri* B11 ve C13 *tạngrıġ* || **1023** *et* . [illegible] *et özlek kişi-ke kerek me* || **1024** *törütti köni*] A11 *tgrüdi kọn-i* B13 *törüt(t)i* [illegible] *törüt(t)i k.* | *ol küçün*] A11 *ọrk uçün* || **1026** *erse*] C17 *irse* | *egri erse*] A13 *g. bolz-a* [illegible] *e. irse* || **1027** *tir*] A14 *ter* || **1028** *uçuzı*] B4 ve C2 *yaṽuzı* || **1029** *eşitti sevindi*] A16 *işi* [illegible] *siünti* B5 ve C3 *eşit(t)i s.* | *tikti* ... *elig*] A16 *t. kọder-ti ilig* B5 *tkiti* ... C3 ... *ilig* || [illegible] *sen* ... *küsüş*] A17 *sen b. kügüş* B6 *se b. küsüş* C4 *sen b. küşüş* || **1031** *tegdi* ... *maṅa* [illegible] A18 *t. sen-tin mangga* C5 *tigdi* ... | *men* ... *saṅa*] A18 *men yasuḳ-luġ sangga* [illegible] ... C5 *men yazuḳluḳ s.* || **1032** *birdiṅ*] A19 *berding* | *erej* ... *öküş*] A19 *eric* ... *tellm* [illegible]

1033 *negü* ... *özün*] A20 *nedeg tap ọder men ọsüm* B9 ve C7 *nigü* ... | *muniṅ* ... *tüzün*] A20 *munung* ... *sangga ọz ọsüm* B9 ve C7 *munung* ... || **1035** *ilig*] A22 *ardaḳ birdi elgin*] A22 *berti ilgin* || **1036** *angar birdi*] A23 *angga berti* (satır üstünde yazılmış) C10 *a. bĭrdi* | *tuġı* ... *ḳuyaġ*] A23 *taḳ-ı* ... *yar-ı ḳuyaġ* B12 ve C10 ... *ḳuyaġ* || **1037** *elgi*] A24 *ilgi* C11 *ülgi* | *kiterdi*] A24 *kedür-ti* C11 *ḳiterdi* || **1038** *küḍüg*] A25 *kedük* | *küvenç* ... *bulmış*] A25 *kevünç* ... *bilmiş*

1039 bu beyit 1571 'de her üç nushada aynen tekrarlanmaktadır | *itildi*] A26 *ọdil-ti iligke* .. *buḍnı*] A26 *i. tuv-a ardtı budun* B15 *ilig-ke* ... || **1040** *kitti emgekleri*] A27 *bütün*] A29 *bayutı ili todtı budti budun* || **1043** *telim* ... *uluş*] A30 *tegim ajunda yaḍıldı*] A31 *acun-ka yasıl-tı*